

BizdenHaberler

OCAK 2022
SAYI 501



Dönüşüm Azmimiz ve Yenilik Tutkumuzla
AKLIMIZDA **ÜLKEMİZ**, UFKUMUZDA **DÜNYA** VAR



Bizden Haberler'in değerli okurları,

Ekonomik, siyasi ve toplumsal alanlarda, tüm dünyada belirsizliklerle ve tezatlarla dolu, sıra dışı bir seneyi daha geride bıraktık. Çalışma arkadaşlarımızın özverili gayretleri sayesinde işlerimizi istikrarlı bir şekilde büyüttük ve hedeflerimizin de üzerinde bir performans sergiledik. Bunu başarırken, hem bir asırlık köklü kurumsal değerlerimizden güç alıyor hem de 7 yıl önce başlattığımız ve tüm Topluluğumuzun inançla sarıldığı dönüşüm programları sayesinde geliştirdiğimiz modern yetkinliklerimizden faydalıyoruz. Koç Topluluğu, sürdürülebilirlik bakış açısı ve küresel büyüme vizyonu ile stratejik yatırımlarına kararlılıkla devam ediyor; yarınları şekillendiren dönüşüm dinamiklerine ilişkin riskleri yönetirken, onlara eşlik eden fırsatları da hayata geçirecek projeler ortaya koyuyor. Her geçen sene daha da artan bir özgüvenle geleceğe ilerliyoruz.

Sağlam bir stratejik arka planda birbirini tamamlayan ve güçlendiren tüm bu çalışmalarımızı 17 Aralık tarihinde 35'incisini gerçekleştirdiğimiz Üst Düzey Yöneticiler Toplantımızda (ÜDYT) ele aldık, hedeflerimizin altını bir kez daha çizdik. Ülkemizde ve dünyadaki gelişmelerin de değerlendirildiği toplantımızın öne çıkan başlıklarını tüm paydaşlarımıza ulaştırmak düşüncesiyle dergimiz sayfalarına taşıdık.

Bu seneki toplantımızda ele aldığımız en kapsamlı başlıklardan birisi de, tüm dünyanın varoluşsal bir sorun olarak odaklandığı iklim değişikliği konusunda başlattığımız "Karbon Dönüşümü Programı"ydı. Bu konunun sadece devletler tarafından değil, özel sektörden iş örgütlerine, akademiden tüketicilere, tüm paydaşların iş birliğiyle ele alınması gerektiğine inanıyoruz. Koç Topluluğu olarak, çok geniş bir ekosistemi etkileme gücümüzü de kullanarak, daha yaşanabilir bir dünya için üzerimize düşeni yapmaya kararlıyız. Bu doğrultuda, ülkemizde ve dünyada

konuya ilişkin en itibarlı platformlara dâhil oluyor, çözüm süreçlerine aktif destek veriyoruz. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP26) Başkanı Alok Sharma ve İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) Yönetim Kurulu Başkanı Michael Bloomberg, ÜDYT'ye birer video mesajıyla katılarak bu çerçevede attığımız adımların ne denli önemli olduğunun altını takdirle çizdiler.

Bir asırdır Türk ekonomisindeki pek çok yeniliğe öncülük eden Koç Topluluğu, geleceğe yön verecek projeler yürütmeye devam ediyor. Yüksek teknoloji yatırım şirketimiz Inventram'ın desteğiyle, Doç. Dr. Utku Büyüksahin tarafından Sensobright çatısı altında geliştirilen ve robotlara, makinelere insanın dokunma duyusundan üstün bir hassaslıkla hissetme kapasitesi kazandıran sensör de bunlardan biri... Toplantımızda detaylı bir şekilde ele aldığımız bu eşsiz buluşun ayrıntılarını dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Koç Topluluğu'nun adı bugün buluşlarla, yeniliklerle, yatırımlarla, ardı arkası kesilmeyen başarılarla yan yana anılıyorsa bunda merhum Mustafa V. Koç'un da büyük katkısı var. Hem Koç Topluluğu'nun tarihinde, hem de dokunduğu hayatlarda derin izler bırakmayı başarmış ülkesine âşık bir hayırsever, çalışma arkadaşlarını her zaman destekleyen bir lider, vizyoner bir iş insanı olan merhum Mustafa V. Koç'u bu vesileyle saygı, sevgi ve özlemle anıyorum. Bize bıraktığı bayrağı, daima daha ileriye taşımak için var gücümüzle çalışacağımızı bir kez daha yinelemek istiyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu

BU

4

NELER OLDU?

Dijital Yemek Kartı "Tokenflex"
Türkiye'nin 81 İline Yayılacak

Aygaz, Silikon Vadisi İnovasyon
Platformu Plug And Play İle İş
Birliğine İmza Attı

Yapı Kredi'den Doğa Dostu
Sürdürülebilir Şube

Yapı Kredi'ye "Dijital Müşteri
Deneyimi" Ödülü

Pürsu Cam Şişe Ambalajına Tasarım
Ödülü

Design Week Türkiye'den Aygaz
Pratik Barbekü'ye Tasarım Ödülü

Arçelik ve Aspilsan Enerji'den Yerli
Batarya Üretimi İş Birliği

Bursa'nın En Çok Engelli İstihdamı
Sağlayan Şirketi: Tofaş

Ford'dan Sürüş Davranışlarınıza Özel
Kasko



14

VİZYON

Aklımızda Ülkemiz, Ufkumuzda
Dünya Var

Ekonomide 2021 Değerlendirmesi
ve 2022 Yılı Beklentileri

Koç Topluluğu'nda Karbon
Dönüşümü Hızla Devam Ediyor

Dijital Dönüşüm Projeleriyle Sıra
Dışı Çözümler



SA-

İmtiyaz Sahibi **Koç Holding A.Ş. adına Levent Çakıroğlu (Sahibi)** Genel Yayın Yönetmeni **Oya Ünlü Kızıl** Sorumlu Yönetmen **Şeniz Akan**
Yayın Koordinatörü **Özge Başefe Karbeyaz** Yayın Kurulu **M. Dumrul Sabuncuoğlu, Nihal Köz** Yayın Direktörü **Nihal Köz**
Direktör **Berna San** Editörler **Biray Anıl Birer, Yasemin Balaban, Arzu Erdoğan, Özlem Kapar Bayburs, Mine Akverdi Denктаş**
Tasarım ve Uygulama **Overteam, Nurcan Baş, Şirin Doğan** Fotoğraf Editörü **Hüseyin Serdar Öngen**



ANMA

41

Mustafa V. Koç'un Cümleleriyle
Yaşam

YI-



PROFİL

47

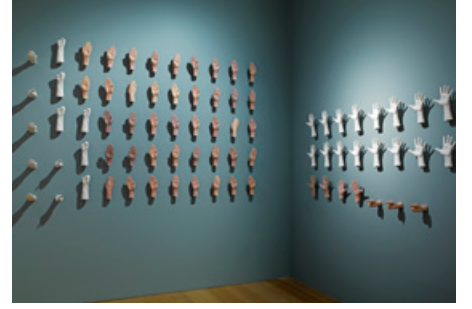
Ayşe Kulin: "Bir İşe Sevgi Bulaşırsa
Sonuç İlla İyi Oluyor"

MOLA

50

İnsanın ve Toprağın Sırrının
Peşinde 60 Yıl

Pandemi Günlerinden Yarına Not



DA

DİJİTAL YEMEK KARTI “TOKENFLEX” TÜRKİYE’NİN 81 İLİNE YAYILACAK

TOKEN, YEMEK KARTI SEKTÖRÜNE İDDİALİ BİR GİRİŞ YAPMAYA HAZIRLANIYOR. TÜKETİCİLERİN YENİ NESİL BEKLENTİLERİNE UYGUN ŞEKİLDE TASARLANAN DİJİTAL YEMEK KARTI “TOKENFLEX” ÖNCELİKLE KOÇ TOPLULUĞU ÇALIŞANLARI TARAFINDAN KULLANILACAK. ARDINDAN İSE TÜM TÜRKİYE’YE YAYILACAK.



Koç Topluluğu bünyesinde geliştirdiği yeni nesil ödeme sistemleriyle Türkiye’nin alanında lider şirketi olan Token Finansal Teknolojiler, TokenFlex ile yemek kartı sektörüne giriş yaptı. TokenFlex, yeni dünyanın beklentilerine uygun, tamamen dijital, akıllı telefona indirilebilecek bir uygulama aracılığıyla kolaylıkla kullanılabilir. Uygulama içerisindeki kameranın ödeme noktasındaki karekodu okumasıyla ya da NFC özelliği sayesinde sadece cep telefonu POS cihazına yaklaştırılarak ödeme saniyeler içerisinde tamamlanıyor. İlerleyen dönemde farklı alanlarda da kullanılması hedeflenen TokenFlex, adını esnek yapısından alıyor. Üye iş yerleri Beko markalı POS cihazları ve TokenFlex POS uygulaması ile doğrudan cep telefonları üzerinden ödeme alabiliyor. Böylece iş yerlerine, istedikleri konumda cihaza bağlı kalmadan ödeme alma imkânı sunuyor.

Fatih Kemal Ebiçlioğlu:
“TokenFlex’e sadece bir yemek kartı çözümü olarak değil, ödeme sistemlerinde farklı ihtiyaçlara cevap verebilecek esnek bir teknolojik altyapı olarak bakıyoruz”

Konuya ilişkin değerlendirmede bulunan Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı Fatih Kemal Ebiçlioğlu, “Dijital dönüşümün hızlanmasıyla birlikte iş yerlerinin ve tüketicilerin değişen ihtiyaçlarına paralel olarak elektronik ve temassız ödeme gibi çözümlere olan ilgi günden güne artıyor. Token Finansal Teknolojiler şirketimiz, Topluluğumuzun dijital dönüşüm çalışmaları çerçevesinde ödeme teknolojileri alanında büyük ve önemli stratejik adımlar atıyor. Yeni nesil ödeme sistemlerindeki liderliğinin ardından, şimdi de yemek kartı sektörüne TokenFlex ile iddialı bir giriş yapıyoruz. TokenFlex’e sadece bir yemek kartı çözümü

olarak değil, ödeme sistemlerinde farklı ihtiyaçlara cevap verebilecek esnek bir teknolojik altyapı olarak bakıyoruz. TokenFlex’i Koç Topluluğu’nun tüm paydaşlarının güvenle kullanabileceği, yakın zamanda ürün yelpazesini genişletecek ve Türkiye’nin 81 iline hızla yayılacak inovatif bir girişim olarak görüyoruz” dedi.

Özgür Burak Akkol: “TokenFlex’i ilk defa Topluluğumuz çalışanlarının kullanmaya başlamasından memnuniyet duyuyoruz”

Koç Holding İnsan Kaynakları ve Endüstri İlişkileri Başkanı Özgür Burak Akkol ise pandemi ile birlikte çalışma modellerinde değişiklikler olduğunun altını çizerek şunları söyledi: “Topluluk olarak kurulduğumuz günden bu yana tüm çalışmalarımızın merkezine çalışma arkadaşlarımızı ve onların ihtiyaçlarına yönelik yenilikçi çözümler geliştirmeyi aldık. Ofiste, sahada ya da evlerinde çalışmalarını sürdüren tüm arkadaşlarımızın temel ihtiyaçlarında onlara destek olmak için aksiyonlar alıyoruz. Bu kapsamda tüm beklentilerimizi karşılayacak esneklikte hayata geçen TokenFlex’i de ilk kez çalışma arkadaşlarımızın kullanacak olmasından memnuniyet duyuyoruz. Token’in sunduğu bu yeni nesil ödeme sisteminin çalışma arkadaşlarımızın yemek kartlarını kullanırken hayatlarını kolaylaştıracağına inanıyoruz.” ■

AYGAZ, SİLİKON VADİSİ İNOVASYON PLATFORMU PLUG AND PLAY İLE İŞ BİRLİĞİNE İMZA ATTI

AYGAZ, SİLİKON VADİSİ'NDEKİ GİRİŞİMLER VE ŞİRKETLER İÇİN EN BÜYÜK KÜRESEL İNOVASYON PLATFORMU OLAN PLUG AND PLAY İLE İŞ BİRLİĞİNE İMZA ATTI. AYGAZ, BU ANLAŞMA İLE EKOSİSTEMDEKİ BİLGİ VE DENEYİM ALIŞVERİŞİNİ HIZLANDIRARAK SAHADA PROJE, İŞ BİRLİĞİ VE YATIRIM FIRSATLARI YARATMAYI HEDEFLİYOR.

İnovasyon stratejileri ve odak alanları doğrultusunda geleceğin iş modellerini oluşturarak yeni iş alanları yaratmayı hedefleyen Aygaz, paydaşları için değer yaratacak düşünce ve girişimleri hayata geçirecek iş birliklerine devam ediyor.

Aygaz, İstanbul'da gerçekleştirilen törenle Silikon Vadisi'ndeki girişim ve şirketler için en büyük küresel inovasyon platformu olan Plug and Play ile yeni bir iş birliğine imza atarak, Plug and Play İstanbul Ofisi'nin Mobilite/Nesnelerin İnterneti dikeyinin kurumsal üyesi oldu. Tören, Aygaz Genel Müdürü Gökhan Tezel, Aygaz Pazarlama ve İnovasyon Genel Müdür Yardımcısı Rıdvan Uçar, Plug and Play Türkiye ve EMEA Bölge Direktörü Lale Can Gözübüyük'ün katılımıyla gerçekleştirildi. Aygaz, dünyanın en büyük şirketlerini bir araya getiren inovasyon platformuyla, iştiraklerinin de bulunduğu sektörlerde yeni fikir ve girişimler bulmaya, yaratıcı çözüm arayışlarına, teknoloji sunmaya odaklanacak.

Aygaz Genel Müdürü Gökhan Tezel: "Her zaman sınırları zorlayan bir marka olduk"

Dünyanın en büyük girişimci ve inovasyon platformu ile gerçekleştirdikleri iş birliğiyle hem Aygaz'a hem de Türkiye'ye yenilikler kazandırmayı hedeflediklerini belirten Gökhan Tezel, "Her zaman yeniliğe ulaşmaya çalışan, sınırları zorlayan bir marka olduk, bundan



sonra da bu çabamız devam edecek. Kurum içi girişimciliğe verdiğimiz önemle çok güzel adımlar attık, şimdi bu tecrübemizi tüm inovasyon ekosistemine taşımak istiyoruz. Bu iş birliğinin Aygaz'a yeni tecrübeler kazandıracağına ve aynı zamanda bizi global girişimler için cazip hâle getireceğine de inanıyorum. Plug and Play ailesinin bir üyesi olduğumuz için çok mutluyuz ve birlikte çok güzel sonuçlar elde edeceğimize inanıyoruz. Yılda iki programın yürütüldüğü ve kurumsal üyelerin tüm dünyayı kapsayacak şekilde Plug and Play ekosistemine erişim hakkının bulunduğu iş birliği kapsamında, ilk pilot anlaşmaya imza atarak ekosistemin avantajlarından faydalanmaya başladık" dedi.

Aygaz Pazarlama ve İnovasyon Genel Müdür Yardımcısı Rıdvan Uçar: "Plug and Play ile başarı

getirecek bir iş birliği yapmanın heyecanı içindeyiz"

Törene katılan Aygaz Pazarlama ve İnovasyon Genel Müdür Yardımcısı Rıdvan Uçar ise müşteri ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda daima cesur ve yenilikçi bakış açısıyla yeni fikirlere önem verdiklerini söyledi. Rıdvan Uçar, sözlerini şöyle sürdürdü: "Türkiye'nin en önemli enerji şirketleri arasında yer alıyoruz. Paydaşlarımız için değer yaratacak fikir ve projelerin hayata geçirilerek faydaya dönüştürülmesi için çalışmalarımıza aralıksız devam ediyoruz. İnovasyon stratejilerimiz ve odak alanlarımız doğrultusunda geleceğin iş modellerini oluşturarak sürdürülebilir büyümeyi sağlamayı hedefliyoruz. Yeni iş alanlarına girme hedefiyle inovasyonun sadece iç kaynaklarla değil, tüm paydaşlarla senkronize biçimde çalışarak sağlanabileceğinin bilincindeyiz. Bu bilinçle Plug and Play gibi alanında başarılı bir iş birliği yapmanın heyecanı içindeyiz." ■

YAPI KREDİ'DEN DOĞA DOSTU SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞUBE

YAPI KREDİ, YAPI KREDİ LEASİNG VE ARÇELİK BİR İŞ BİRLİĞİNE İMZA ATARAK, SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR DÜNYA İÇİN YEŞİL ENERJİYE DESTEK VERİYOR. GERÇEKLEŞTİRİLEN ÇALIŞMA İLE YAPI KREDİ BODRUM ŞUBESİ "SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞUBE"YE DÖNÜŞTÜRÜLDÜ.

Çatısına güneş panelleri kurulan sürdürülebilir şube, elektrik tüketimini yenilenebilir enerjiden sağlıyor, sağladığı enerji ile şube otoparkında bulunan elektrikli araç şarj istasyonu ile şubeye tahsis edilecek elektrikli aracı yenilenebilir enerjiden sağlayabilecek. Güneş panelleri ve elektrikli araç şarj istasyonunun kurulumu; Koç sinerjisini yansıtabilecek şekilde Arçelik altyapısı kullanılarak, Yapı Kredi Leasing yüzde 1 KDV avantajı ile gerçekleştirildi. Gelecek dönemde uygulamanın fiziki koşulları uygun olan farklı şubelerde de hayata geçirilmesi hedefleniyor.

"Sürdürülebilir bir gelecek için çalışıyoruz"

Finans sektörünün düşük karbon ekonomisine geçişinde rol model olacak projeye ilgili olarak Yapı Kredi Leasing Genel Müdürü Fatih Torun, şu değerlendirmede bulundu: "Yapı Kredi Bodrum Şubesi ile iklim kriziyle mücadelede yenilenebilir

enerji kullanımına dikkat çekiyoruz. Arçelik altyapısını kullanarak hayata geçirdiğimiz "Sürdürülebilir Şube" ile finans sektöründe düşük karbon ekonomisine geçişte öncü ve örnek olmak istiyoruz. Böylece sürdürülebilir bir gelecek için yenilenebilir enerji üretiminin yaygınlaştırılmasını, fosil yakıtlara olan bağımlılığın azaltılmasını ve çevre kirliliğinin önlenmesini sağlayacağız. Diğer yandan elektrikli araçlar konusunda farkındalık oluşturarak, fosil yakıtlı araçlar yerine çevreye daha az etkisi olan elektrikli araçların kullanımını teşvik ediyoruz. Yapı Kredi Leasing olarak sürdürülebilirlikte kullanılan inverter, şarj istasyonu ve yağmur suyunu kullanılabilir hale getiren iyonizer makinesinin yüzde 1 KDV avantajını sektörde öne çıkartan tek leasing şirketiyiz. Bu sayede sürdürülebilirliğe ait ürünlere yüzde 1 KDV ile daha uygun maliyetlerle ulaşılmasını sağlıyoruz."

"Güneş enerjisi finansmanında büyük kolaylık sağlıyoruz"

Yapı Kredi Leasing ile gerçekleştirilen iş birliğinin gelecek nesillere sürdürülebilir bir dünya bırakma hedeflerine olan desteğinden bahseden Arçelik Türkiye Genel Müdürü Can Dinçer, "Çevre dostu enerji üretimi yapan solar enerji sistemlerinin tüm Türkiye'de yaygınlaşmasını sağlamak ve gelecek nesillere daha temiz ve sürdürülebilir bir dünya bırakmak amacıyla Arçelik olarak öncü bir rol üstleniyoruz. 'Dünya'ya Saygılı, Dünya'da Saygın' vizyonumuzla paralel, tüm süreçlerimizde olduğu gibi müşterilerimizin de sürdürülebilir geleceğe katkı sunmasını desteklemek en önemli hedeflerimizden biri. Bu hedef doğrultusunda, uzman mühendislik bayilerimiz ve iş ortaklarımız ile konutlardan alışveriş merkezlerine, üretim tesislerinden ofislere ve otellere kadar her ölçekte proje için keşif, mühendislik, kurulum, izin süreci ve projelendirme dâhil anahtar teslim kurulum hizmeti veriyoruz. 'Güneş doğduğu sürece yanınızda olacak bir çözüm ortağı' sloganı ile solar enerji sektöründe yer alan Arçelik, uzun ömre sahip solar enerji sistemlerinin yüksek verimle çalışması için müşterilerinin yanında olmaya devam edecek. Yapı Kredi Leasing'le gerçekleştirdiğimiz bu iş birliğimiz sayesinde güneş enerjisinin finansmanında büyük bir kolaylık sağlıyoruz. Solar enerjiyi tüm Türkiye'de herkese ulaştırabileceğimize olan inancımız tam" diye konuştu. ■





Koç Topluluğu
hakkındaki
tüm gelişmeleri
takip etmek için
E-Posta bültenimize
abone olun!

Kayıt için tıklayın



YAPI KREDİ'YE “DİJİTAL MÜŞTERİ DENEYİMİ” ÖDÜLÜ

YAPI KREDİ, MÜŞTERİ İLETİŞİM ALANINDA EN UZUN SOLUKLU VE EN BÜYÜK ÖDÜL PROGRAMI OLAN AVRUPA İLETİŞİM MERKEZİ VE MÜŞTERİ HİZMETLERİ ÖDÜLLERİ 2021 KAPSAMINDA, “DİJİTAL MÜŞTERİ DENEYİMİ” KATEGORİSİNDE GÜMÜŞ ÖDÜLÜN SAHİBİ OLDU.



Almış oldukları ödülle Yapı Kredi'nin dijital müşteri deneyimi alanındaki başarısını uluslararası arenada bir kez daha tescillediklerini ifade eden Yapı Kredi Genel Müdür Yardımcısı Yakup Doğan, şu değerlendirmede bulundu: "Yapı Kredi olarak teknolojinin sağladığı en güncel olanaklardan faydalanarak müşterilerimizin hayatlarını kolaylaştıran çözümler sunuyoruz. Dijital kanallarımız ile müşterilerimizin diledikleri yerden, diledikleri zamanda bankacılık işlemlerini kolayca gerçekleştirmesini sağlıyoruz.

Bununla birlikte sektörde standartları belirleyen çalışmalara imza atıyoruz. Senelerdir dijitalleşme yönünde attığımız adımlar ve sektördeki öncü uygulamalarımız sayesinde müşteri deneyimini her zaman en üst seviyede tutuyoruz. Teknolojiyi, insanı merkeze alan bir yaklaşımla müşterilerimizin hayatına değer katacak bir şekilde kullanıyoruz. Yapı Kredi olarak önümüzdeki dönemde de dijital bankacılık alanında öncü konumumuzu sürdürerek, yeni teknolojileri en kullanışlı ve güncel hâlleriyle müşterilerimizin hizmetine sunmayı sürdüreceğiz. ■

JEEP®'E, GEARJUNKIE'DEN İKİ ÖDÜL BİRDEN

GEARJUNKIE TARAFINDAN HER YIL DÜZENLENEN “YILIN MACERA ARACI” ÖDÜLLERİNDE JEEP WRANGLER'IN ELEKTRİKLİ MODELİ WRANGLER 4XE “EN İYİ 4X4”, JEEP GRAND CHEROKEE İSE “EN İYİ SUV” SEÇİLDİ.

Jeep® iki modeli ile “Yılın Macera Aracı” değerlendirmesinde ödüle layık görüldü. GearJunkie tarafından her yıl gerçekleştirilen değerlendirmede, Jeep Wrangler'ın elektrikli versiyonu Wrangler 4xe ve markanın tarihindeki en önemli modellerinden biri olan Grand Cherokee ödüllendirildi. Wrangler 4xe, 380 HP güç ve 637 Nm tork üreten şarj edilebilir hibrit güç-aktarma sistemi ile 45 kilometreye varan tamamen elektrikli sürüş menzili, üstün off-road becerileri, etkileyici güç ve yüksek tork değerleri sunan sessiz güç-aktarma sistemiyle GearJunkie editörlerinin gönlünü kazandı ve “En İyi 4x4” seçildi. “En İyi SUV” ödülünü kazanan beşinci nesil Grand Cherokee ise



“Grand Cherokee L” ile ilk kez üç sıra koltuk seçeneği sunmasının yanında; gelişmiş yeteneği ve konforu ile GearJunkie editörlerini büyüledi. Jeep® Kuzey Amerika Başkanı Jim Morrison, ödüllerle ilgili olarak “Bu ödüller, elektrikli Wrangler 4xe ve

Grand Cherokee'nin neden bu kadar çok sevildiğini açıklıyor. Her iki model de efsanevi Jeep® performansını ve markaya özgü maceracı ruhu en iyi şekilde sunan, sınıfının en iyi 4x4 SUV'leri” değerlendirmesinde bulundu. ■

PÜRSU CAM ŞİŞE AMBALAJINA TASARIM ÖDÜLÜ

PÜRSU, TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ (TİM) TARAFINDAN TİCARET BAKANLIĞI KOORDİNASYONUyla DÜZENLENEN DESIGN WEEK TÜRKİYE'DE TASARIM ÖDÜLÜNE LAYIK GÖRÜLDÜ.



Pürsu, cam şişe ambalajlarıyla Design Week Türkiye'de "İyi Tasarım" ödülünün sahibi oldu. Faaliyetlerini Bal Kaynak Su A.Ş.'nin çatısı altında, Uludağ ve Nazilli'de bulunan Türkiye'nin en güvenilir doğal su kaynaklarındaki tesislerinde sürdüren

Pürsu, cam şişe ambalajlarında, eşsizliğinden ilham aldığı altı benzersiz kar tanesi gravürünü ve Uludağ'ın altı farklı endemik çiçeğini desen olarak kullanıyor. Toplam 238 yarışmacının katıldığı Design Week Türkiye Endüstriyel

Tasarım Yarışması'nda, ulusal ve uluslararası alanda uzman akademisyen ve tasarımcılardan oluşan 30 kişilik jüri tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, suyun doğal lezzetini ve doğanın özelliklerini yansıtan Pürsu cam şişe ambalajları, "Ambalaj ve Hızlı Tüketim Ürünleri" kategorisinde "İyi Tasarım" ödülüne layık görüldü.

Güçlü dağıtım ağı, kaliteli servis anlayışı, sağlık ve hijyene verdiği önemle kısa sürede ambalajlı su sektörünün önde gelen markalarından biri olan Pürsu, tescilli Uludağ kaynaklı markası Pürsu Elite ve tescilli Nazilli kaynaklı markası Pürsu Premium'u tüketicilerin beğenisine sunuyor. ■

DESIGN WEEK TÜRKİYE'DEN AYGAZ PRATİK BARBEKÜ'YE TASARIM ÖDÜLÜ

AYGAZ MİNİ PRATİK BARBEKÜ, DESIGN WEEK TÜRKİYE'DE "SPOR, HOBİ, OYUN, ÇOCUK ÜRÜNLERİ VE MODA AKSESUARLARI" KATEGORİSİNDE "İYİ TASARIM" ÖDÜLÜNÜN SAHİBİ OLDU.

Aygaz, Design Week Türkiye'de "Aygaz Mini Pratik Barbekü" ürünüyle "İyi Tasarım" ödülünün sahibi oldu. Ülke genelindeki 2.300 tüpgaz bayii ile mobil ve temiz enerjiyi Türkiye'nin dört bir yanına ulaştıran Aygaz, LPG ile çalışan modern, şık ve güvenli dış mekân ürünleriyle de beğeni kazanmaya ve en çok tercih edilen marka olmaya devam ediyor.

Aygaz'ın ödüle layık görülen Mini Pratik Barbekü ürünü, Aygaz Ar-Ge Merkezi tarafından kullanıcıların sağlıklı ve çevre dostu barbekü ihtiyacını karşılamak üzere Mini tüp ve Mini Ocak Ekstra ile kullanıma yönelik olarak tasarlandı ve geliştirildi. Odun ya da kömüre ihtiyaç duymayan çevre dostu Aygaz Mini Pratik Barbekü, yenilikçi modern tasarımı ve pratik kullanımının yanı sıra ısı miktarını yüksek seviyede tutma özelliği olan seramik kaplamalı döküm yüzeyi sayesinde yiyeceklerin lezzetini kaybetmeden pişirme imkânı sunuyor. ■



ARÇELİK VE ASPİLSAN ENERJİ'DEN YERLİ BATARYA ÜRETİMİ İŞ BİRLİĞİ

ARÇELİK İLE ASPİLSAN, YAPMIŞ OLDUKLARI STRATEJİK İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASIYLA, KÜÇÜK EV ALETLERİ İÇİN ORTAK BATARYA TASARLAYIP ÜRETECEK. BU İŞ BİRLİĞİ İLE YERLİ ÜRETİMİN DESTEKLENMESİ VE ÜRÜN YERLİLEŞTİRME ORANININ ARTTIRILMASI HEDEFLENİYOR. ARÇELİK'İN ŞARJLI DİK SÜPÜRGESİNE YAPILACAK BATARYA TASARIMI İLE BAŞLAYAN İŞ BİRLİĞİ TÜM ŞARJLI ÜRÜNLERLE DEVAM EDECEK.



Arçelik, ASPİLSAN ile güçlerini birleştirdi. Bu kapsamda Arçelik, ASPİLSAN ile Türkiye'de üretilen küçük ev aletleri için ortak batarya tasarlayıp üretecek. ASPİLSAN ve

Arçelik bu iş birliği ile yerli üretimi destekleyip ürün yerlileştirme oranını artırmayı planlıyor. ASPİLSAN ile yürütülecek iş birliği kapsamında, batarya tasarımı ilk olarak yerli üretim oranı en yüksek seviyede olan şarjlı dik süpürge ürününde gerçekleştirilecek. Sonrasında da Arçelik'in tüm şarjlı ürünleri ile yerli üretim devam edecek.

Arçelik ve ASPİLSAN arasında gerçekleştirilen stratejik iş birliğini değerlendiren Arçelik Türkiye Genel Müdürü Can Dinçer, "İki şirket arasındaki güven ve iyi niyete dayalı iş birliğimiz, yapılan anlaşma ile yepyeni bir platforma taşıyor. Bu çerçevede, Türkiye'de üretilen küçük ev aletleri için ortak batarya tasarlayıp üreteceğiz. İthal ettiğimiz bu ürünlerin ülkemizde geliştirilmesi ve üretilmesi kritik komponentlerin yerlileştirilmesi yolunda önemli bir adım. Dış ticaret açığını azaltarak ülke ekonomisine hizmet edecek ve kayda değer bir katkı sağlayacaktır" dedi. ■

28 ADET OTOKAR KENT KÖRÜKLÜ, ANKARA'DA TÖRENLE HİZMETE BAŞLADI

OTOKAR, TOPLU ULAŞIMDA SON YILLARIN EN BÜYÜK DÖNÜŞÜM ÇALIŞMASINI GERÇEKLEŞTİREN ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN MAYIS AYINDA SONUÇLANAN İHALESİ KAPSAMINDA 28 ADETLİK OTOBÜS TESLİMATINI KISA SÜREDE TAMAMLADI.

Otokar, Türkiye'nin dört bir yanında belediyelerin toplu taşıma filolarını güçlendirmeye devam ediyor. Ürettiği araçlarla Avrupa başta olmak üzere 50'yi aşkın ülkede büyük beğeni toplayan ve ulaşımına nefes aldırarak Otokar, yılın en büyük teslimatlarından birini daha tamamladı. "Önceliğimiz insan" söylemiyle hayata geçirdiği projelerde dünyanın sayılı metropollerinde yerini sağlamlaştıran Ankara için EGO

Genel Müdürlüğü ile yaptığı 28 adet körüklü otobüs alımı kapsamında Mayıs ayında sözleşme imzalayan Otokar, KENT LF Körüklüleri teslim etti. Otokar, sözleşme doğrultusunda araçların 2 yıl boyunca satış sonrası hizmetlerini de sağlayacak. Başkentlilere ulaşımında daha ferah, modern, huzurlu ve güvenli hizmet sunmak için gerçekleştiren otobüs alımının teslimat töreni Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, İyi Parti Genel Başkanı

Meral Akşener, Demokrat Parti Genel Başkanı Gültekin Uysal, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, EGO Genel Müdürü Nihat Alkaş ve Otokar Genel Müdürü Serdar Görgüç'ün katılımı ile gerçekleşti. Başkent'in toplu ulaşımdaki yenilikçi anlayışını yansıtacak, modern tasarımının yanı sıra üstün teknik özellikleriyle de dikkat çeken 28 KENT LF Körüklü, düzenlenen törenin ardından Ankara sokaklarında göreve başladı. ■

BURSA'NIN EN ÇOK ENGELLİ İSTİHDAMI SAĞLAYAN ŞİRKETİ: TOFAŞ

TOFAŞ, BURSA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN 2020 VE 2021 VERİLERİ BAZ ALINARAK; "BURSA'NIN EN ÇOK ENGELLİ İSTİHDAMI OLAN ŞİRKETİ" OLARAK BELİRLENDİ.

Tofaş, T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Bursa Çalışma ve İş Kurumu tarafından "Bursa'nın En Çok Engelli İstihdamı Sağlayan Şirketi" olarak belirlendi. Tofaş'a, 2020 ve 2021 yılı verilerine dayanarak Bursa'nın ve Türkiye'nin engelli istihdamına sağladığı destek ve "Engelli Destek Teknolojisi Projelerini En Çok Uygulayan Şirket" olması sebebiyle teşekkür belgesi takdim edildi. Bursa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü Feyzullah Eren Türkmen ve heyetini Tofaş Fabrikası'nda ağırlamaktan ve ödül almaktan memnuniyet duyduklarını belirten İnsan Kaynakları ve Endüstriyel İlişkiler Direktörü Orçun Sarıca, "Tofaş olarak uzun yıllardan bu yana engelli bireylerin yaşam kalitelerinin iyileştirilmesine destek olmak hedefiyle çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Engelli haklarını tanımayı sadece kanuni bir yükümlülük olarak görmüyor, kurumsal bir sorumluluk olarak değerlendiriyor. Bursa'nın en çok engelli istihdamı sağlayan fabrikası olarak, toplam 209 çalışanımızla uzun yıllardır omuz



omuza çalışıyoruz. Engelli çalışanlarımızdan 171'i üretim hatlarımızda aktif olarak görev alıyor. En eski çalışanımız ise 1992 yılında Tofaş'ta işe başladı ve hâlen bizimle çalışmaya devam ediyor. Bu konuda tüm sanayicilerin sorumluluk üstlenmesi gerektiğine inanıyoruz" diye konuştu. ■

FORD'DAN SÜRÜŞ DAVRANIŞLARINIZA ÖZEL KASKO

FORD, AXA SİGORTA İLE YAPILAN İŞ BİRLİĞİ KAPSAMINDA ŞİMDİ DE FORD SAHİPLERİNE ÖZEL YENİ HİZMETİ "AXAGO AKILLI F KASKO" İLE SÜRPRİZ RAKAMLARIN OLMADIĞI, MÜŞTERİLERİN SÜRÜŞ TARZINA ÖZEL YEPYENİ BİR KASKO DENEYİMİ SUNUYOR.

Ford, "Geleceği bugünden yaşa" mottosu kapsamında, en yeni ve akıllı teknolojileri müşterilerine sunmaya devam ediyor. Ford'un AXA Sigorta iş birliğiyle, tamamen müşteri deneyimini odağına alarak geliştirdiği yeni AXAGO Akıllı F Kasko hizmeti ile artık Ford sahipleri, kendi sürüş tarzlarına göre indirimli rakamlarla, sürprizlerle karşılaşmadan kasko deneyimi yaşayabilecek. Kurallara uyan, aracını güvenli kullandığını düşünen ama bunu yapmayan biriyle aynı kasko bedelini ödemek istemeyen Ford sahipleri, araçlara takılan AXAGO Akıllı F Kasko cihazı ve telefonlarına yükleyecekleri AXAGO Akıllı F Kasko uygulaması sayesinde, sürüş verilerini takip edebilecek ve güvenli sürmeleri durumunda poliçe yenilemelerinde özel fiyatlardan yararlanabilecek. Ford Otosan olarak AXA Sigorta ile iş birliklerinden memnuniyet duyduklarını belirten Ford Otosan Pazarlama, Satış ve Satış Sonrası Genel Müdür Yardımcısı



Özgür Yücer, "Ford Otosan olarak bu iş birliği ile müşterilerimize kasko hizmetinde kişiselleştirilmiş bir deneyim yaşatırken onların sürüş davranışlarını iyileştirmeyi önceliğimiz olarak kabul ediyoruz ve AXAGO Akıllı F Kasko ile müşterilerimizi güvenli sürüşe teşvik ediyoruz" dedi. ■

FORD OTOSAN'DAN HAFİF MOBİLİTE ÇÖZÜMLERİ SUNAN YENİ GİRİŞİM: "RAKUN"

GÜNÜMÜZDE HIZLA YÜKSELEN E-TİCARET VE MOBİLİTE TRENDİNE YÖNELİK MÜŞTERİLERİN İHTİYAÇLARINDAN YOLA ÇIKAN FORD OTOSAN, ELEKTRİKLİ VE TİCARİ ARAÇ ÜRETİMİNDE SAHİP OLDUĞU BİLGİ BİRİKİMİNİ İNOVASYON GÜCÜYLE BİRLEŞTİREREK ORTAYA ÇIKARDIĞI "RAKUN PRO2" VE "RAKUN PRO3"Ü TANITTI.



Avrupa'nın ticari araç üretim lideri Ford Otosan, yeni girişimi Rakun Mobilite Teknoloji ve Ticaret A.Ş. şirketi ile yenilikçi ve hafif mobilite çözümleri arayan tüm kullanıcılar için farklı iş modelleri ile hizmet sunmayı hedefliyor. Günümüzde pek çok sektörde büyük dönüşümler yaşandığını ve kuralların yeniden yazıldığını vurgulayan Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün, şunları kaydetti: "Müşterilerimizden aldığımız ilhamla, elektrikli araç üretiminde ve ticari araç üretiminde sahip olduğumuz bilgi birikimi ile son nokta teslimatına hizmet edecek, dörtten az tekeri olan çevreci, elektrikli bir araç üretme hayalini kurduk. İşte Rakun da böylece doğmuş oldu. Mobilite alanındaki faaliyetlerimizi ürün geliştirme, inovasyon ve üretim kabiliyeti ile entegre ederek bir üst seviyeye taşıyoruz. Bu amaç kapsamında 100% Ford Otosan

iştiraki olan Rakun Mobilite şirketimizle müşterilerimizin mobilite alanındaki ihtiyaçlarına yanıt veren yenilikçi ürün ve teknolojiler geliştireceğiz."

"Tam elektrikli Rakun Pro 2 ve Pro 3'ü müşterilerimizle buluşturmak için sabırsızlanıyoruz"

Gerek teknolojik gelişmeler gerekse de pandemi ile birlikte ticarete yepyeni bir dönem yaşadıklarını vurgulayan Rakun Mobilite A.Ş. Genel Müdürü Eren Atlı, "Rakun Pro 2 ve Pro 3 ile işletmeler verilen siparişlerin teslimatını güvenilir, dayanıklı ve en önemlisi %100 elektrikli, dolayısıyla ses çıkarmayan, çevreye duyarlı bir şekilde yapabilme imkânı bulacak. Araçlarımızı ilk etapta kurumsal müşterilerle kiralama ve satış yöntemi ile buluşturacağız. İlerleyen dönemlerde ise bireysel müşterilerimizin de Pro2 ve Pro3 ile yollarda olmasını planlıyoruz.

Diğer yandan bu sektörde en önemli noktalardan biri de araçların sürekli çalışır hâlde olması ve hızlı servis hizmeti. Bu nedenle satış sonrası servis en çok önem verdiğimiz alanların başında geliyor. Seçili Ford binek ve hafif ticari servislerinde, hem de mobil servis hizmeti ile yerinde servis hizmeti sunacağız. Tam elektrikli Rakun Pro2 ve Pro3'ü müşterilerimizle buluşturmak için sabırsızlanıyoruz" dedi.

Rakun Pro 2 ve Pro 3, İstanbul'un dik yokuşlarını zorlanmadan çıkacak

Yokuş çıkma yeteneğinin özellikle elektrikli motorlarda önemli bir konu olduğu göz önüne alınarak geliştirilen Rakun Pro2 ve Pro3 için yokuş çıkabilme kapasitesi en kritik önceliklerden biri oldu. Yenilikçi ve üstün elektrikli motor teknolojisiyle gücü doğru şekilde tekerleklerle ileterek, özellikle İstanbul'un dik yokuşlarından zorlanmadan yol alabiliyor. 3 tekerlekli Pro3 versiyonu ise yükleri daha rahat taşımaya yardımcı olurken, arka iki teker bağımsız süspansiyonu sayesinde virajlarda normal 2 teker gibi manevra kabiliyetine sahip bulunuyor.

Pro2 ve Pro3'te bulunan 5 kW/h'lik batarya, normal şebeke elektriği üzerinden kablosunun prize takılması ile rahat ve kolay bir şekilde şarj edilebiliyor. Türk mühendisler tarafından geliştirilen Rakun Pro2 ve Rakun Pro3, Ford Otosan Eskişehir Fabrikası'nda üretiliyor. ■

**Sen de SemtPati'yi indir,
semtindeki dostları
yakından tanı!**



 **SemtPati**

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

AKLIMIZDA ÜLKEMİZ, UFKUMUZDA DÜNYA VAR



Yaklaşık bir asırdır sahip olunan değerlerin, gelecek vizyonunun ve stratejilerin paylaşıldığı 35. Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nın gündeminde küresel ve ulusal ekonomik gelişmeler, dijital dönüşüm, inovasyon, çevik yönetim, sıfır bazlı bütçeleme ve yeni dönem yatırımları vardı.

Bir asra yakın bir süre önce kalıpları kıran hayallerini kendisine rehber edinerek küresel ligde rekabet eden bir Topluluğun temellerini attı Vehbi Koç. Çağı tanımlayan en önemli dinamiğin "değişim ve dönüşüm" olduğu öngörüsüyle yarının dünyasını şekillendirecek fikirler ve hayaller için hep "tam zamanı" dedi. Bu çetin yolda gerektiğinde riskler alarak, çağının çok ötesinde cesur adımlarıyla öncü kimliğinin de hakkını her defasında vererek bu ülkenin gurur kaynaklarından biri hâline geldi. Sonraki kuşaklar da yarınlara umut olmak, her daim ileriye giderek gelecekte hep birlikte iz bırakmak için "Geleceğe. Birlikte" sözünü kendilerine şiar edindiler.

Oya Ünlü Kızıl: "Hayallerimizi gerçekleştirmek için artık daha da güçlüyüz"

Kurulduğu günden beri dönüşüm azmi ve yenilik tutkusuyla geleceğe dair hayaller kurmaktan ve bu hayallere hayat vermekten bir an olsun vazgeçmeyen Koç Topluluğu'nun her yıl gerçekleştirdiği Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nın gündeminde bu sene de ekonomik gelişmeler, dijital dönüşüm, inovasyon, çevik yönetim, sıfır bazlı bütçeleme ve yeni dönem yatırımları vardı. Koç Holding Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörü Oya Ünlü Kızıl, 17 Aralık 2021 tarihinde düzenlenen toplantının açılış konuşmasında bu yılki toplantının en önemli özelliğinin Koç Topluluğu'nun

100'üncü yaşı için geri sayıma başlanması olduğunu kaydetti. 100. yaşı anmanın bile heyecan verici olduğunun altını çizen Oya Ünlü Kızıl, "Zamanının çok ötesini görebilen bir liderin kurduğu hayalin peşinden yola çıkmasının üzerinden tam 95 yıl geçti. Vehbi Bey'in yazdıklarını ve anılarını okuyunca görüyoruz ki o ve yol arkadaşları, attıkları her adımda yoktan var edilen bir memleketin sorumluluğunu da omuzlarında hissetmişler. 1926'ların Türkiye'sinde o genç insanlar, kendileri gibi gencecik olan Cumhuriyetin ilkelerini rehber alarak ilerlemiş ve büyümüşler. Bizler 95 yıl önce çıkılan bu yolda, yeni hayaller kurmaya devam ediyoruz. Bizim de aklımızda ülkemiz, ufkumuzda dünya var. Üstelik hayallerimizi gerçekleştirmek için artık daha da güçlüyüz. Çünkü 100'e 5 kala, bir asırlık birikim ve değerlerimiz var arkamızda. Dönüşüm azmimiz ve yenilik tutkumuz var. Ayrıca ülkemize ve dünyaya karşı sorumluluklarımız var" dedi.

Toplantı "Sürdürülebilir Etkinlik Rehberi" ile uyumlu gerçekleştirildi

Oya Ünlü Kızıl'ın konuşması sonrasında Koç Topluluğu üst düzey yöneticilerinin 100'üncü yıla ilişkin öngörülerini, geleceğe ilişkin beklentilerini, tehditleri, fırsatları ve bu konulardaki tavsiyelerini aktardıkları kısa bir video katılımcılarla paylaşıldı. Oya Ünlü Kızıl'ın ardından Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, dünyadaki ekonomik ve siyasi gelişmeleri değerlendirdiği bir konuşma

gerçekleştirdi. Ömer M. Koç'u takiben Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu ise Topluluk olarak 2021 yılında elde edilen finansal neticelerin yanı sıra 2022 yılındaki hedef ve beklentilere değindiği bir konuşma yaptı.

Sürdürülebilir Etkinlik Rehberi ile uyumlu şekilde düzenlenen etkinlik çerçevesinde Ekonomik Görünüm, Karbon Değişimi Programı ve Teknoloji ve İnovasyon Panelleri de gerçekleştirildi. Kültürel dönüşüm yolculuğunun en önemli bileşenlerinden olan dijital dönüşüm, inovasyon ve çevik yönetim kapsamında Topluluk şirketleri tarafından gerçekleştirilen başarılı uygulamalar gün boyunca düzenlenen panellerde Koç Topluluğu çalışanlarından dinlendi.

Dünyaca ünlü isimler etkinliğin konuğu oldular

Etkinliğe ayrıca Michael Bloomberg ve Alok Sharma da gönderdikleri video mesajlarıyla katılım sağladılar. Toplantıda Sensobright Industries LLC bünyesinde hayata geçirilen Dünyanın En Yüksek Çözünürlüklü Dokunma Sensörü'ne ilişkin Doç. Dr. Utku Büyüksahin ile de kısa bir söyleşi gerçekleştirildi. Mentalist Lior Suchard ise kişileri etkileme, yönlendirme, beden dili okuma gibi yöntemler üzerine yapılandığı gösterisi ile katılımcılara muhteşem dakikalar yaşattı. Ünlü karikatürist Metin Üstündağ da gün boyunca katılımcıları resmederek toplantıya çizimleri ile renk kattı.

“Memleketimiz için daha iyisini yapmanın her koşulda mümkün olduğu bilinci ve azmiyle çalışmayı sürdüreceğiz”

17 Aralık'ta düzenlenen Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda dünyada yaşanan siyasi gelişmeler ile bunların küresel ve ulusal ekonomiye olan yansımalarını değerlendiren Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, belirsizliklerle dolu yeni bir yılın arifesinde Topluluk yöneticilerinin liderliğinin ve basiretli yönetim anlayışının en büyük güvenceleri olduğunu kaydetti. Ömer M. Koç, ekonomik toparlamanın gerçek reçetesinin de “2000'li yılların ilk 10 senesinde yapıldığı gibi ciddi reformlar uygulayarak ülke riskini azaltmak” olduğunu söyledi.

Bu yılki Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda geleceğe odaklanacaklarını kaydeden Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, önümüzdeki sene yine yüz yüze bir toplantı gerçekleştirme temennisinde bulunarak sözlerine başladı. Konuşmasında tüm dünyada hâlihazırda etkisini sürdüren Covid-19 pandemisi ile ilgili çarpıcı verileri de katılımcılarla paylaşan Ömer M. Koç, “Covid-19 pandemisi ikinci yılını tamamlarken, beyan edilen resmî rakamlara göre 5 milyondan fazla insan hayatını kaybetti. Ancak araştırmalara göre, gerçek rakam bunun 3 katından fazla olabilir. Daha büyük can kayıplarını önleyen aşılardan, vaka sayılarının azaltılmasında tek başına yeterli olmadıkları görülüyor. Nitekim sonbaharla birlikte Avrupa, yeniden salgının küresel merkezi hâline geldi. Vaka sayıları rekor düzeyde. Hükûmetler, iyice gevşetilmiş olan sosyal tedbirleri, protestolara rağmen mecburen yeniden sıkılaştırıyor. Aşılamanın ve tedavi imkânlarının artmasıyla, 2022'nin sonlarında gelişmiş ülkelerde pandemi öncesi



sosyal hayata dönüşebileceği öngörülüyor. Önümüzdeki sene tüm dünyaya yetecek kadar aşı üretilmiş olacak. Ancak maddi imkânsızlıklar nedeniyle, az gelişmiş ülkeler salgınla yaşamaya devam edecekler. Bu da yeni virüs mutasyonlarıyla riskin sürmesi anlamına geliyor. Koç Üniversitesi'nden değerli akademisyenlerimizin yıl

içerisinde uluslararası medyanın da haber yaptığı araştırmalarına göre dünya çapında bağışıklığın sağlanamamasından en büyük maddi zararı zengin ülkeler görüyor. Dilerim, artık hiç değilse bu ekonomik sâikle hareket edilir ve küresel dayanışma sayesinde pandeminin üstesinden gelinir” dedi.

"Enflasyondaki yükseliş Türkiye gibi kısa vadeli sermaye hareketlerine duyarlı ekonomiler açısından önemli bir faktör"

IMF'nin verilerine göre; 2020'de yüzde 3,1 küçülen dünya ekonomisinin, bu sene yüzde 5,9 büyüyerek pandemi öncesindeki seviyesinin az da olsa üzerinde bir performans yakaladığına işaret eden Ömer M. Koç, konuşmasında pandeminin mevcut sosyal ve ekonomik adaletsizlikleri derinleştirdiğine vurgu yaptı. Son 20 yıldır küresel yoksulluğun ilk kez çoğaldığını, ülkeler arasındaki uçurumun büyüdüğünü, toplumsal gerginliklerin arttığını da dile getiren Ömer M. Koç, bu eşitsizlikler ve onların yol açtığı problemlerin önümüzdeki dönemin en önemli risk faktörleri arasında sayıldığını kaydetti. Pandeminin ilk dönemlerinde Büyük Buhran'a benzeyen bir süreç yaşanacağı kaygısının taşındığını şimdi ise aşırı ısınan küresel ekonomide yüksek enflasyonun tartışıldığını belirten Koç, "Başta FED olmak üzere birçok merkez bankası, enflasyondaki yükselişi ilk etapta arızı olarak değerlendirse de ağustos ayından itibaren daha temkinli davranıyorlar. Bu konu, doların küresel rolü nedeniyle tüm ülkeleri yakından ilgilendiriyor. Ancak Türkiye gibi kısa vadeli sermaye hareketlerine duyarlı ekonomiler açısından daha da önemli bir faktör" dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü: "Asya, 21. yüzyılda yeniden dünyanın en büyük ekonomisi hâline geldi ve bunu da Çin'e borçlu. Kırk yıl boyunca ortalama yüzde 10 gibi muazzam bir hızla büyüyen Çin, bu süreçte yüz milyonlarca vatandaşını yoksulluktan kurtarıırken binden fazla dolar milyarderini yarattı. Ancak Pekin, ağustos ayında 'ortak refah' adını verdiği bir politika değişikliği duyurdu. Özel sektör üzerindeki baskının artmaya başladığı bu yeni süreç müteşebbisleri ürkütürse, Çin'in verimsiz kamu işletmeleriyle geleceğe ilişkin emellerini gerçekleştirme şansı çok azalır. Son yıllarda küresel siyasette

"Glasgow'da düzenlenen İklim Değişikliği Konferansı, bazı hayal kırıklıklarıyla sonlansa da Avrupa, yeşil dönüşümü ana büyüme stratejisi olarak belirledi. Biz de Topluluk olarak, Karbon Dönüşüm Programımızı büyük bir titizlikle takip edeceğiz."

yaşanan gelişmelerin birçoğu Batı'nın Çin'in yükselişinden duyduğu kaygılara dayanıyor. ABD, ekonomik ve askerî imkânlarını, giderek güçlenen Çin'e karşı Asya-Pasifik bölgesine odaklayacak. Ortadoğu'daki güçlerini aynı nedenle azaltıyor. Nitekim Washington eylül ayında; İngiltere ve Avustralya ile Aukus isimli güvenlik paktını kurdu. Hindistan, Avustralya ve Japonya ile de "Quad" adı altında iş birliğine gidiyor. Yeni bir soğuk savaşın ittifaklarının bu sefer, pasifik kıyılarında şekillendiğini görüyoruz. Atlantik'te ise Fransa, Macron'un liderliğinde Avrupa'yı yeniden yaratıp küresel oyunda tutunmaya çalışıyor."

"Mülteci meselesi, önümüzdeki yıllarda da büyük bir sorun olmaya devam edecek gibi görünüyor"

Avrupa'nın küresel ağırlığı azalsa da kıtadaki gelişmelerin Türkiye'yi ve Koç Topluluğu'nu yakından ilgilendirdiğini de dile getiren Ömer M. Koç, sözlerine şöyle devam etti: "Zira, Avrupa Birliği, ülkemizin ve Topluluğumuzun en büyük dış ticaret ortağı konumunda. Almanya,

16 senelik Merkel döneminin ardından Sosyal Demokratlar liderliğinde kurulan bir koalisyon tarafından yönetilecek. Hükümet programında adı en fazla geçen ülkelerden biri olan Türkiye; "Avrupa Birliği'ne aday değil, komşu" olarak tanımlanıyor. Berlin'deki yeni hükümet, AB'nin yeşil mutabakatına güç katacaktır. Glasgow'da düzenlenen İklim Değişikliği Konferansı, bazı hayal kırıklıklarıyla sonlansa da Avrupa yeşil dönüşümü ana büyüme stratejisi olarak belirledi. Biz de Topluluk olarak, Karbon Dönüşüm Programımızı büyük bir titizlikle takip edeceğiz. Avrupa'nın kaderinin Paris-Berlin ekseninde belirlendiğini düşünürsek; önümüzdeki nisan ayında Fransa'da düzenlenecek başkanlık seçimlerini yakından izlemeliyiz. Bugün için Avrupa Birliği ile ilişkilerdeki tek tesellimiz, bir kriz yaşanmıyor olması. Fiilen rafa kaldırılan üyelik müzakerelerinden sonra, Gümrük Birliği'nin modernizasyonuna ilişkin bir beklentimiz de şimdilik yok. Hâl böyleyken, Fransa'nın eylül ayında Yunanistan'la resmîleştirdiği güvenlik anlaşmasının, gelecekte yeni bir kriz doğurmamasını diliyorum. ABD ile ilişkilerimiz de, bilhassa içinde olduğumuz şartlar düşünüldüğünde maalesef fırsatlardan çok riskler içeriyor. Görünüşte Rusya'ya karşı olmakla birlikte, Washington'un bölgedeki yeni güvenlik konseptinde, Atina'nın ağırlığının artmasını dikkate almamız gerekiyor. Polonya'nın Belarus ile yaşadığı mülteci gerginliği, Rusya'nın Ukrayna sınırına 100 bin asker yığması ve Bosna-Hersek'te Sırpların ayrılıkçı talepleri, gelecek için endişe verici. Avrupa Birliği ile uzun süren ayrılık müzakerelerinin ardından, İngilizlerin bu sene uluslararası arenada daha fazla boy gösterdiğine şahit olduk. Brexit kararının altını yeni ticaret anlaşmalarıyla doldurmaya çalışan Birleşik Krallık, siyasetteki küresel odağını ABD gibi Pasifik olarak belirledi. Ancak hem tarihî hem de stratejik nedenlerle

Ortadoğu'yu Washington'dan farklı yorumluyor. Suriye konusunun ülkemizin bölgesel ve hatta küresel ilişkilerini etkilediği gibi toplumsal yansımalarıyla iç siyaset üzerinde de belirleyici bir rolü var. Mülteci meselesi, önümüzdeki yıllarda da büyük bir sorun olmaya devam edecek gibi görünüyor. Ortadoğu'da Katar ile eski hasımlarının barıştıklarına, Suriye'nin Arap dünyasına dönüşü için de adımlar atıldığına şahit oluyoruz. Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri arasında ise ekonomik menfaat çatışmaları görülüyor. Ankara'nın, Abu Dabi ile önemli ilerleme sağladığı uzlaşma gayretlerinin Kahire'den aynı karşılığı bulamadığı anlaşılıyor. Tahran ile de pek çok konuda görüş ayrılıklarımız bulunuyor. Kanaatimce bölgedeki en ciddi risk, güneyimizdeki devletlerin giderek işlevsiz hâle gelmesi. Bunların bazıları; Lübnan'da gördüğümüz gibi vatandaşlarına en temel hizmetleri dahi sağlayamaz hâldeler. Önümüzdeki dönemde daha büyük toplumsal hareketlere ve göç sorununun arttığına şahit olabiliriz."

"Daha iyi bir geleceği inşa etmenin yolu, daha iyi kurumlar oluşturmaktan geçiyor"

Ekonominin pandeminin yarattığı şoktan sonra hızla toparlanarak 2020'de yüzde 1,8, 2021 yılında ise yaklaşık yüzde 10 büyümesini memnuniyetle karşıladıklarını belirten Ömer M. Koç, Ekim ayında gerçekleştirilen Anadolu Buluşmaları toplantısında da dile getirdiği gibi ekonomik toparlanmanın gerçek reçetesinin 2000'li yılların ilk 10 senesinde yapıldığı gibi ciddi reformlar uygulayarak ülke riskini azaltmak olduğuna vurgu yaptı. Türkiye'yi bilhassa doğrudan yatırımlar açısından yeniden bir cazibe merkezi hâline getirmek gerektiğini kaydeden Ömer M. Koç, sözlerini şöyle sürdürdü: "Kurları, maliyetleri ve nihai netice olan enflasyonu azaltmanın başka



kalıcı yolu maalesef yok. OECD'nin ekim ayında yayımladığı rapora göre işgücü verimliliğindeki artış beklentisi ve sermaye yatırımları kapasitesi değerlendirildiğinde, 2060 yılına kadar kişi başına ekonomik büyüme potansiyeli en fazla olan üye ülke Türkiye'dir. Bu potansiyelin gerçekleştirilmesi için gerekli olan adımların hızla atılmasını dilerim. Kıymetli bilim insanı Daron Acemoğlu'nun ekim ayında TÜSİAD'daki konuşmasında dile getirdiği üzere, daha iyi bir geleceği inşa etmenin yolu daha iyi kurumlar oluşturmaktan geçiyor. Bunun için ise sivil toplumun aktif katılımı gerekiyor. Geçen seneki toplantımızda vurgulamıştım; faaliyet gösterdiğiniz sektörlerde memleketimizin istikbaline yönelik öneriler geliştirilmesi için iş örgütlerinde güçlü bir liderlik sergilemeniz şart!"

"Koç Topluluğu, sadece finansal sonuçlarıyla değil; zor zamanlarda memleketi için sergilediği duruşla da gurur verici bir seneyi geride bırakıyor"

Tüm Koç Topluluğu yöneticilerinin ve ekiplerinin geçen sene cansiperane bir gayretle yönettikleri zorlukların ardından bu sene de iş fırsatlarını aynı başarıyla yönettiklerine de değinen Ömer M. Koç,

"Bu süreçte, inançla yürüttüğünüz dönüşüm programlarının kazandırdığı yeni kurumsal niteliklerimizden fazlasıyla istifade ettik. Koç Topluluğu, sadece finansal sonuçlarıyla değil; zor zamanlarda memleketi için sergilediği duruşla da gurur verici bir seneyi geride bırakıyor.

Yaz aylarında bizi çok üzen orman yangınlarında ve yaşanan sel felaketinde, her zaman olduğu gibi tüm imkânımızla devletimizin ve halkımızın yardımına koştuk. Bu yıl da paydaşlarımız tarafından ülkemizin en itibarlı markası olarak gösterilmenin haklı gururunu yaşıyoruz. İçeride ve dışarıda belirsizliklerin süreceği bir yıla daha girerken, sizlerin liderliği ve basiretli yönetim anlayışınız en büyük güvencemiz. Şartlar ne olursa olsun asırlık bir Topluluğun liderleri olarak, miras aldığımız kurumsal değerlere sınırsız sarılma, Cumhuriyetin kuruluşundaki ruhu ve geleceğe ilişkin umutlarımızı daima canlı tutmak mecburiyetindeyiz. Memleketimiz için daha iyisini yapmanın, her koşulda mümkün olduğu bilinciyle ve azmiyle çalışmayı sürdüreceğiz. Şahsen, çok daha aydınlık, müreffeh ve huzur dolu günlerin arifesinde olduğumuza yürekten inanıyorum" diyerek sözlerine son verdi.

“Kendimizi sürekli geliştirirken ilke ve değerlerimizden asla taviz vermiyoruz”

Dijital dönüşüm, inovasyon, çevik yönetim, sıfır bazlı yaklaşımın hâlihazırda iş yapış kültürlerinin vazgeçilmez unsurları olduğunu kaydeden Koç Holding CEO’su Levent Çakıroğlu, “Kuruluş değerlerimizden gelen benzersiz üstünlüklerimizi güncel teknik ve yaklaşımlarla zenginleştirip güçlendiriyoruz. Şartlar ne olursa olsun, en iyisini başarmak üzere var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz” dedi.

17 Aralık 2021 tarihinde düzenlenen Koç Topluluğu 35. Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı’nda gerçekleştirdiği konuşmada küresel ekonominin salgın sonrasında beklenenden hızlı toparlandığına vurgu yapan Koç Holding CEO’su Levent Çakıroğlu, başta aşıya erişim konusunda sıkıntı yaşayan az gelişmiş ülkeler olmak üzere, birçok ülkede ekonominin salgın öncesine dönmesinin zaman alacağı öngörüsünde bulundu. Ülkeler arası büyüme performanslarında dengesizliklerin söz konusu olduğuna da değinen Çakıroğlu, küresel gayrisafi hasılanın pandemi öncesindeki seviyesinin üzerine çıkmasına rağmen hâlen 2021 için yapılmış tahminlerin altında olduğuna işaret etti. Salgın sürecinde bireysel ve profesyonel hayattaki değişikliklerin tüketici davranışlarına da yansımalarını kaydeden Levent Çakıroğlu, otomotiv, beyaz eşya, elektronik, gıda ve sağlık sektörlerinde talep güçlenirken; başta turizm ve seyahat olmak üzere birçok hizmet sektöründe yavaşlama görüldüğünü, sektörler arasındaki bu farklılığın ise dengesiz küresel ekonomik büyümenin bir diğer nedeni olduğunu belirtti.



“Dengesiz ve kırılğan bir küresel ekonomik görünüm içindeyiz”

Konuşmasında son dönemde küresel tedarik zincirlerinde yaşanan sıkıntılara da değinen Levent Çakıroğlu, şunları söyledi: “Yarı iletkenler konusundaki darboğazlar, başta otomotiv, beyaz eşya ve elektronik olmak üzere birçok sektörü olumsuz etkiliyor.

İlaveten, salgının durumuna göre sertleştirilen karantina önlemlerinin üretim ve dağıtım ağlarında yarattığı kesintiler de dünya genelinde büyük sıkıntılara yol açabiliyor. Salgın sonrasında emtia fiyatlarında da sert yükselişler görüldü. 2021’de ekonomik faaliyetlerin hızla toparlanması emtia talebini genel olarak artırırken, arzın

farklı nedenlerden dolayı talebi karşılayamaması, fiyatların özellikle yılın ilk yarısında çok yükselmesine sebep oldu. Bilhassa tarımsal emtialarda kaydedilen yüksek fiyatlarla, enflasyon dünya genelinde uzun süredir görmediğimiz seviyelere çıktı.

Pandemi sonrasında gelişmiş ülkelerde kaydedilen olumlu ekonomik performansın en önemli nedenlerinden biri, hükümetlerin ve merkez bankalarının piyasalara sağlamış olduğu muazzam desteklerdi. Bu desteklerin zamansız ve programsız bir şekilde azaltılması, dünya ekonomisinin sağlıklı bir şekilde büyümesini zorlaştıracak. Bu yıl yüzde 6 civarında büyümesi beklenen ABD’de, enflasyonun kasım ayında son 39 yılın en yüksek seviyesine yükselmesi, FED’in parasal desteklerini azaltmasına neden oldu. Başlangıçta enflasyondaki artışın daha ziyade geçici faktörlere bağlı olduğu değerlendirilmeleri yapılırsa da FED’in önümüzdeki aylarda daha sıkı bir para politikasına başlayacağı, bu çerçevede 2022’de 3 kez faiz artışına gidileceği anlaşılıyor. Bu durum, küresel piyasalarda likiditeyi azaltıp borçlanma maliyetlerini yükseltecektir. Bir yandan fazlasıyla ısınan ekonomileri soğutma ve enflasyonu düşürme düşüncesi, diğer yandan dünyanın birçok ülkesinde ekonomilerin hâlâ salgın öncesindeki seviyelerinin çok altında bulunuyor olmasının getirdiği dengesiz ve kırılğan bir küresel ekonomik görünüm içindeyiz.”

"Pandemiye ilişkin belirsizliklerin sürdüğü bir ortamda dahi yatırımlarımızı sürdürdük"

Bilim insanlarının olağanüstü bir gayretle ve görülmemiş bir hızla bizlere sunduğu aşılara rağmen pandeminin ikinci yılında da küresel bağışıklığı sağlamanın mümkün olmadığını dile getiren Levent Çakıroğlu,

hastalığın antiviral haplarla tedavisine yönelik müjdeli haberlerin de dünya gündemine damgasını vurduğunu belirtti. Önümüzdeki günlerde onay alması beklenen iki ilaçla birlikte, hastalığın daha da hafif atlatılmasını sağlayacak tedavi imkânına kavuşulmasının beklendiğine de vurgu yapan Çakıroğlu, gelecek sene sadece merkez bankalarının ve hükümetlerin ekonomi politikalarını değil, dünya genelinde yeni varyantların ve yeni tedavi sonuçlarının da takip edileceğini kaydetti.

Koç Topluluğu olarak her hâlükarda işleri pandeminin hâlen devam ettiği farkındalığıyla yürüteceklerine, bugüne kadar olduğu gibi risk ve fırsatları doğru okuyarak gerektiğinde tüm finansal ve operasyonel tedbirleri hızla alacaklarına da işaret eden Levent Çakıroğlu, böylesine zorluklarla dolu bir yılda dahi yatırımlara kararlılıkla devam ettiklerini belirtti. Çakıroğlu, "Pandemiye ilişkin belirsizliklerin sürdüğü bir ortamda dahi yatırımlarımızı sürdürdük. Serbest nakit akışımız da kuvvetli devam etti. Koç Holding olarak tarihimizde ilk kez bu sene temmuz ayı başında hisse geri alım programımızı açıkladık. Hisselerimiz sene başından bu yana Türk lirası bazında yüzde 84 değer kazandı" şeklinde konuştu. Çakıroğlu, ayrıca olağanüstü şartların hüküm sürdüğü bir dönemden geçilmesine rağmen ortaya koydukları sıra dışı performansta bundan 7 yıl önce devreye aldıkları ve birlikte kararlılıkla uyguladıkları dönüşüm vizyonunun yanı sıra bu kapsamda gelişen dijital yetkinliklerin, veriye dayalı karar verme disiplinin, akıllı fabrikaların, çevik yönetim ekiplerinin, kaynak kullanımındaki zihniyet değişiminin de büyük katkısı olduğuna inandığının altını önemle çizdi. Levent Çakıroğlu, mevcut veriler ışığında gelecek yıla ilişkin hedeflerini de katılımcılarla paylaştı.

"Koç Holding olarak tarihimizde ilk kez bu sene temmuz ayı başında hisse geri alım programımızı açıkladık. Hisselerimiz sene başından bu yana Türk lirası bazında yüzde 84 değer kazandı."



"Sıfır Bazlı Bütçeleme Programı'nı tüm şirketlerimizi kapsayacak şekilde yaygınlaştırdık"

Sıfır Bazlı Bütçeleme Programı'nın dönüşüm vizyonlarının temel inisiyatiflerinden birisi olduğunu da sözlerine ekleyen Çakıroğlu, konu ile ilgili olarak Topluluk bünyesinde hayata geçirilen çalışmaları ise şöyle özetledi: "2018 yılında öncü şirketlerimizde başlattığımız çalışmalarımızı bu yıl itibarıyla tüm şirketlerimizi kapsayacak şekilde yaygınlaştırdık. Ayrıca bu yıl, Vehbi Koç Vakfı çatısı altındaki kurumlarımızın sıfır bazlı bütçeleme yaklaşımını benimsemelerine yönelik ilk adımları da attık. Şirketlerimizde sıfır bazlı bütçeleme çalışmalarında sorumluluk üstlenen arkadaşlarımız yıl içerisinde düzenlediğimiz ortak çalıştaylarda iyi uygulama örneklerini paylaşıyorlar. İlham veren bu iyi örnekleri bu şekilde Topluluk çapında yaygınlaştırıyoruz. Şirketlerimiz arasındaki bu iletişimi ve iş birliğini çok değerli buluyorum. Tüm dönüşüm çalışmalarımızda topluluk olmanın sinerjisinden azami ölçüde

faaydalanmamız gerektiğine inanıyorum. Sıfır Bazlı Bütçeleme özellikle pandemiyle birlikte yurt içinde ve yurt dışında pek çok büyük şirket tarafından gündeme alındı. Bizim bu adımı önceden atmamızın ne kadar isabetli olduğunu iş sonuçlarımızda şimdiden somut şekilde görüyoruz. Ancak daha da önemlisi, sıfır bazlı yaklaşım kültürünü sürdürmek ve uygulanabilecek tüm alanlara yaygınlaştırmak."

"Şirketlerin büyük hamle yapabilecekleri fırsatların üzerinde duruyoruz"

İş geliştirme ve stratejik plan fonksiyonlarını, yeniden oluşturdukları direktörlük altında topladıklarını ve buna ek olarak stratejik plan sürecini ise bu yıl farklı yönettiklerini belirten Levent Çakıroğlu, sektörleri etkileyen faktörleri dikkate alarak farklı senaryoları derinlemesine değerlendirdiklerini de sözlerine ekledi. Özellikle şirketlerin büyük hamle yapabilecekleri fırsatların üzerinde durduklarını da kaydeden Çakıroğlu, "Büyük hamle olabilecek

senaryolardan biri de Yapı Kredi özelinde İtalyan ortağımızın hisselerinin alınması alternatifiydi. Nitekim ortağımız Unicredit, hisselerini satmak üzere piyasaya çıkacağına dair sözleşmesel bildirim yaptıktan sonra 1 hafta gibi bir kısa sürede kararımızı verdik. Bu kadar hızlı hareket etmemizde, önceden yaptığımız stratejik hazırlıkla birlikte holding ve bankamızdaki tüm ekiplerimizin çeviklikle ve hızla hareket etmesinin payı büyük. Buradaki çevikliği ve hızı, bir kez daha altını çizerek vurgulamak istiyorum. Bankamızın %18 hissesini 3,5 milyar lira bedelle aldığımız bu işlemle birlikte, toplam payımız %68'e çıkıyor. Böylesine önemli büyüklükteki yatırım kararını verirken bankamızın, rakiplerinden müspet yönde ayrılan performansı ve uzun vadede ülkemizin potansiyeline olan inancımız etkili oldu. Portföyümüzü varlıklarımızın değerini azami derecede yükseltecek şekilde aktif ve dinamik olarak yönetiyoruz. Bu kapsamda, ilk defa Koç Holding ve Arçelik'te hisse geri alım programına başladık. Bu kararımız da piyasada

çok olumlu karşılandı. Elbette stratejik hareketlerin, her zaman hisse alım satımı şeklinde olması gerekmiyor. Yıllardır enerjideki dönüşüme ve sektörlerimiz üzerindeki etkilerine vurgu yapıyorum. Birkaç hafta önce bu dinamikleri dikkate alarak, Tüpraş'ın karbon emisyonunu azaltacak ve dengeleyecek planını açıkladık. Bu adım en önemli şirketlerimizden biri olan Tüpraş'ın değerini arttıracak stratejik inisiyatiflerin hayata geçirilmesine bir örnek. Yurt dışında büyüme vizyonumuz doğrultusunda Arçelik, Hitachi'nin Japonya dışındaki beyaz eşya işinin %60'ını satın alma işlemini tamamladı. Yaklaşık 1 milyar dolar ciroya sahip yeni şirketimiz, Asya Pasifik ve Ortadoğu coğrafyasında 9 satış/pazarlama iştiraki ve 2 üretim tesisinden oluşuyor. Yakın zamanda imzalanan bölgesel iş birliği anlaşmalarıyla bu bölgenin stratejik öneminin artarak devam edeceğine inanıyoruz. Ayrıca Arçelik, Whirlpool'un Türkiye'deki şirketini satın alarak yine yurt dışı gelirlerimizi arttıracak ihracat odaklı yerel üretim kapasitesini kuvvetlendirdi. Düşük karbon ekonomisine geçişimizi hızlandıracak yenilenebilir enerjide büyüme stratejimiz çerçevesinde Entek, geçtiğimiz ağustos ayında 60 MW'lık Süloğlu Santrali'nin satın alma işlemini tamamladı. Böylelikle portföyümüze ilk defa bir rüzgâr enerjisi santralini dâhil etmiş olduk. Önümüzdeki dönemde yenilenebilir enerjinin önemi daha da artacak. Biz de bu alandaki yatırımlarımıza Türkiye'de ve yurt dışında kararlılıkla devam edeceğiz. Satın almalar kapsamında olmasa da stratejik önemi ve büyüklüğü itibarıyla çok mühim ve mevcut varlığımıza ilave değer katacak Ford Otosan'ı sektöründe farklı bir boyuta taşıyacak yeni transit yatırımımızı da anmak istiyorum. Ford Otosan, 2 milyar euro'luk yatırımla yeni nesil Transit'i ülkemizin ilk ve tek entegre elektrikli araç üretim tesisi olacak Kocaeli fabrikamızda üretecek. 2015 yılından bugüne otomotivde elektrifikasyonun



hızlanacağını iddia ediyordum. Öyle de oldu. Bu bakımdan Ford Otosan'ın bu yatırımını büyük bir heyecanla destekliyorum" dedi.

"İklim değişikliğiyle mücadele konusu yalnızca şirketler için değil, ülkeler için de yeni bir rekabet alanı yaratıyor"

Koç Topluluğu olarak kuruluştan bu yana insanı odağına alan, dünyayı ve toplumu gözetken bir yaklaşımla hareket ettiklerini dile getiren Levent Çakıroğlu, küresel ısınmayı öteden beri bir iş riski olarak değerlendirerek stratejilerini oluştururken bu konuyu da dikkate aldıklarını kaydetti. Bu küresel sorunun sel, kuraklık gibi afetler veya doğal kaynakların tükenmesi gibi fiziksel risklere ilave olarak; değişen tüketici beklentilerinin tetikleyeceği itibar riski ve karbon vergisi gibi politika risklerini de bünyesinde barındırdığına vurgu yapan Çakıroğlu, "İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında ülkelerin getirdikleri düzenlemelerin sektörler üzerindeki dönüştürücü etkisini sürekli vurguluyorum. Geçen yılki toplantımızda Topluluğumuzun düşük karbon ekonomisine geçişini hızlandıracak şekilde daha sistematik

ve daha iddialı hedefler belirlemek üzere 'Karbon Dönüşüm Programımızı' başlatacağımızı söylemişim. Bu yıl içinde yaşadığımız gelişmeler bu kararımızın zamanlamasının ne kadar isabetli olduğunu gösterdi. Öyle bir süreçten geçiyoruz ki karbon dönüşümünü başaran şirketler için büyük fırsatlar söz konusuysen başaramayanlar için de hayati tehditler var. Son 2 yıldır Yeşil Mutabakat'ın başta sınırda karbon vergisi düzenlemeleri olmak üzere AB ile ticaretimize getirebileceği ilave maliyeti ve rekabetçi avantajımız üzerindeki sektörel etkilerini çalışıyoruz. Düşük karbon ekonomisine geçiş hükümetlerin gündeminde de en üst sıralara tırmanıyor, ülkeler bu yönde radikal değişikliklere gidiyorlar. Örneğin Almanya'daki yeni koalisyon hükûmeti, 2030 itibarıyla toplam elektrik tüketiminin yüzde 80'inin yenilenebilir enerjiden karşılanacağını, kömür tüketimini azaltarak 2030 yılında sıfırlayacaklarını açıkladı. Ancak, ülkelerin emisyon azaltma çabaları sadece sanayi odaklı değil. Örneğin Hollanda'da, iklim değişikliğiyle mücadele edebilmek için tarım ve hayvancılık sektöründe de önemli değişikliklere gidilmesi planlanıyor.

ALOK SHARMA: "ÖZEL SEKTÖRÜN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLGİLİ CESUR ADIMLARI HÜKÜMETLERİ DE TEŞVİK EDECEKTİR"



Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 26. Taraflar Konferansı (COP26)'nın Başkanlığını yapan Alok Sharma toplantıya bir video mesajıyla katılarak, zirvedeki taahhütlerin yerine getirilebilmesi için tüm tarafların zaman

kaybetmeden harekete geçmesi gerektiğinin altını çizdi. İklim değişikliğinin kendisini sel felaketleri, orman yangınları ve anormal hava sıcaklıkları şeklinde gösterdiğini, emisyonların azaltılmaması hâlinde ise mevcut durumun daha da kötüleşeceğini altını çizen Alok Sharma, kasım ayında İskoçya'nın Glasgow kentinde düzenlenen 26. Taraflar Konferansı'nın bu nedenle son derece önemli olduğuna vurgu yaptı. Bilim insanlarının iklim değişikliğinin kötü etkilerinin önüne geçmek için sıcaklık değişiminin 1,5 derece civarında tutulması gerektiğini sıklıkla dile getirdiklerini de hatırlatan Sharma, bunu başarmak için hükümetlerin özel sektör kurum ve kuruluşlarıyla birlikte çalışmasının hayati önem taşıdığını kaydetti. Emisyonların azaltılmasının reel ekonomiye de etkide bulunacağını

dile getiren Alok Sharma, "Özel sektör iklim değişikliği ile ilgili cesur adımlar attığı zaman bu hükümetleri de teşvik edecektir" dedi.

Ülkelerin 26. Taraflar Konferansı'ndaki taahhütlerinden memnuniyet duyduklarını da sözlerine ekleyen Sharma, işletmelerin, şirketlerin ve hükümetlerin bir an önce eyleme geçerek kömür kullanımının azaltılması, ormanların tahrip edilmesi, yeşil teknolojilerin üretilmesi gibi konularda somut adımlar adım atarak iklim değişikliğiyle mücadele etmesi gerektiğini belirtti.

26. Taraflar Konferansı'nda 200 ülkenin Glasgow İklim Paketi'ne imza atarak kömür santrallerini ve verimsiz fosil yakıt kullanımını kademeli olarak azaltma konusunda taahhütte bulunduğunu kaydeden Alok Sharma, sözlerini şöyle noktaladı: "Glasgow'dan çıkan net mesaj şu: Tüm dünya daha temiz bir ekonomiye doğru ilerliyor. Harekete geçmeyenler geride kalma riskiyle karşı karşıya. Harekete geçenler ise temiz teknolojiye faydalanacaklar. Tedarik zincirinize de harekete geçmeleri için çağrıda bulunabilirsiniz. Türkiye'de dâhil tüm dünyadaki işletmeleri iklim eylemi ile ilgili seslerini duyurmaya davet etmek istiyorum. Kendi hükümetlerini iklim değişikliğiyle ilgili taahhütlerini yerine getirmeye teşvik etsinler. Şunu gördük ki birlikte çalışıldığında şirketler ve ülkeler pek çok şeyi başarabilirler."

Kısacası, iklim değişikliğiyle mücadele konusu yalnızca şirketler için değil; ülkeler için de yeni bir rekabet alanı yaratıyor. Ancak rekabet kadar küresel ölçekte iş birliği de şart. COP26, Paris Anlaşması'ndan bu yana ülkelerin kat ettikleri yolun değerlendirildiği ilk zirve oldu. Düşük karbon ekonomisine geçişe yönelik küresel irade birliğine rağmen, somut aksiyon planları hâlâ netlik kazanmış değil. Gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere tüm dünyada bu dönüşümün nasıl gerçekleşeceğiyle ilgili soru işaretleri var" dedi.

"İklim değişikliği, hep birlikte hareket etmeyi gerektiren bir konu"

İklim değişikliğiyle mücadele için gereken iş birliğine özel sektörün

vereceği katkının kritik öneme sahip olduğuna da işaret eden Levent Çakıroğlu, bu noktada Koç Topluluğu olarak önemli sorumluluklara sahip olduklarını da kaydetti. Attıkları adımlarla geniş bir ekosistemi etkileme gücüne sahip özel bir Topluluk olduklarını da hatırlatan Çakıroğlu, "Tedarikçilerimizi, bayilerimizi, müşterilerimizi ve ülkemizin diğer kuruluşlarını, karbon dönüşümü sürecinin parçası yapmak durumundayız. Sahip olduğumuz bu etki alanını daha da genişletmek ve öncü rolümüzü küresel ölçekte taşıyabilmek adına bu alanda önde gelen uluslararası platformlara dâhil olmayı önemsiyoruz. Bildiğiniz gibi karbon dönüşüm programı çalışmalarımız kapsamında, 'İklimle Bağlantılı Finansal Beyan Görev Gücü',

kısaca TCFD'nin belirlediği çerçeveyi destekleyen şirketler arasına katıldık. İklim değişikliği, hep birlikte hareket etmeyi gerektiren bir konu. Biz de Topluluk olarak bu alanda küresel iş birliğini güçlendirmek için elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz. Kuşkusuz, iklim değişikliğiyle etkin mücadelenin en önemli dinamiklerinden birisi enerji üretimindeki dönüşüm... Elektrik üretimi yatırımlarında güneş ve rüzgâr enerjisinin ağırlığı son yıllarda arttı. 1.5 derece hedefi için yalnızca yenilenebilir enerji yatırımlarının yetmeyeceğini, nükleer enerjinin de bu hedefe ulaşmada şart olduğunu savunan görüşler giderek güç kazanıyor. Fransa'da ekim ayında açıklanan 5 yıllık yatırım planında, yeşil hidrojenin

yanı sıra nükleer enerjinin de önemli bir yer teşkil ettiği görülüyor. Bir diğer önemli konu, yenilenebilir enerjinin alternatif seçeneklerden hâlihazırda daha ucuz hâle gelmiş olması. Ayrıca yenilenebilir enerji yatırım maliyetleri, teknolojik gelişmeler sayesinde hızla azalmaya devam ediyor. Buna karşılık, doğalgaz, kömür ve hidroelektrik gibi konvansiyonel enerji kaynaklarının yatırım maliyetlerinde artık bir azalma beklenmiyor. Tesislerimizde yenilenebilir kaynaklardan kendi elektriğimizi üretme konusunda harekete geçen şirketlerimiz var. Artan enerji maliyetlerini de dikkate aldığımızda; tüm üretim tesislerimiz, depolarımız ve iş yerlerimizde güneş veya rüzgâr enerjisi ile kendi elektrik ihtiyacımızı karşılama konusunu önümüzdeki yılın önceliklerinden biri hâline getiriyoruz" dedi.

"Düşük karbon ekonomisine geçiş için Topluluk olarak hazırlıklıyız"

İklim değişikliğiyle mücadelenin kaçınılmaz hâle gelmesinin küresel finans piyasalarını tetiklediğini belirten Çakıroğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bloomberg tarafından 2021 yılında yayımlanan bir rapora göre sürdürülebilir yatırım odaklı toplam fon büyüklüğü 2025 yılına kadar 53 trilyon dolara çıkacak. Geçen yıl da vurguladığım gibi ESG performansı yüksek olan şirketler sayıca az olduğundan, hisse fiyatları hızla yükseliyor. Karbon Dönüşüm Programımızla daha somut bir çerçeveye oturttuğumuz pek çok konu, zaten uzun süredir şirketlerimizin stratejilerinde yer alıyordu. Attığımız ve atacağımız adımlarla; düşük karbon ekonomisine geçiş için topluluk olarak hazırlıklı ve iddialıyız.

Çok önemli bir gerçek de var ki; yeşil dönüşüme ayrılacak muazzam bir finansal kaynak söz konusu. Ulaşımın enerjiye, binaların yenilenmesinden tarıma, hidrojenle karbon yakalamaya ve dijitalizasyona milyarlarca dolar yatırım yapılacak. Bu yatırımların bir

kısmı da sanayinin dönüşümünden menfi etkilenen bölgelerde yerel ekonomiyi desteklemek için kullanılacak. Bu kadar paranın harcandığı; hatta bu kadar kaynağın akıtıldığı ülkelerde ve sektörlerde çok büyük fırsatlar olduğu da aşikâr." Dijital Dönüşüm Programı kapsamında Topluluk bünyesinde gerçekleştirilen projeleri ve bunların iş sonuçlarına olan katkısını da katılımcılarla paylaşan Levent Çakıroğlu, "Dijital Dönüşüm Programımıza 2016'da 300 projeye başlamıştık. Bu projelerin öncü olmasını,

bunların başarılarının yeni projelerimiz için kendimize güvenimizi ve cesaretimizi arttırmasını hedeflemiştik. Öyle de oldu. Yapılan yatırımı, bir yıldan daha kısa sürede geri ödeyen pek çok projemiz var. Projelerimizin somut neticelerini alıp iyi uygulama örneklerini şirketlerimiz arasında yaygınlaştırdıkça, ekiplerimizin daha da iyisini yapmaya yönelik heyecanları artıyor. Proje sayımız 1.100'ü geçti. Fiyatlama, talep yönetimi, stok ve network optimizasyonu ve akıllı fabrikalar alanlarında son derece başarılı ve yüksek verimlilik sağlayan

MICHAEL BLOOMBERG: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜCADELE, EKONOMİNİN BÜYÜMESİ İLE EL ELE GİDEN BİR KONU



35'inci Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'na video mesajla katılım gösteren bir diğer isim de Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından İklim Değişikliği Özel Temsilcisi olarak atanan ve aynı zamanda İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü (TCFD) Yönetim Kurulu Başkanlığını da yürüten Michael Bloomberg oldu. Tüm dünyayı ilgilendiren ve her sektöre etkide bulunan iklim

değişikliği konusunda konuşmak üzere Koç Topluluğu'nun kendisini toplantıya davet etmesinden dolayı duyduğu memnuniyeti belirterek sözlerine başlayan Bloomberg, şunları söyledi: "İskoçya'da düzenlenen 26. Taraflar Konferansı'na (COP 26) katıldım ve oradaki liderlerin emisyonları azaltmak konusunda ne kadar iddialı olduklarını görmek beni çok mutlu etti. Ama bu sözleri artık eyleme dökmemiz gerekiyor. Temiz enerjiye geçiş, trilyonlarca dolar yeni yatırım gerektiriyor. Hükümetler de bunu tek başlarına yapamayacakları için söz konusu miktarın büyük çoğunluğunun özel sektörden gelmesi gerekecek. Dolayısıyla bu yatırımları hızlandırmak için atabileceğimiz birtakım adımlar var. Örneğin Bloomberg, İklimle Bağlantılı Finansal Görev Gücü'ne liderlik ediyor. Bu, şirketlerin finansal risklerini ve fırsatlarını ölçmelerine yardım eden bir görev gücü... Böylelikle şirketleri bilgilendirerek daha doğru kararlar vermelerini sağlıyor. Koç Topluluğu da dâhil olmak üzere, giderek artan bir şekilde özel sektörden ve kamudan destekçimiz var. Aslına bakarsanız iklim değişikliğiyle mücadele, ekonominin büyümesi ile el ele giden bir konu. Birlikte çalışırsak daha hızlı gelişme kaydedebiliriz." Bloomberg, "2050 yılına kadar karbon sıfır seviyesine ulaşma taahhüdü" için Koç Topluluğu'na teşekkür ederek konuşmasını tamamladı.

projeleri tamamladık. Arçelik Ulmi ve Ford Otosan Gölçük Fabrikalarımızdan sonra bu yıl Arçelik Eskişehir de Dünya Ekonomik Forumu tarafından Global Lighthouse Network'e seçildi. Şirketlerimiz dijital yol haritalarını kararlılıkla takip ediyorlar. Bu projelerden elde ettiğimiz yetkinlikler, hem iş yapış şeklimize hem de iş sonuçlarımıza büyük katkı sağlıyor" dedi.

"Topluluk şirketlerinde Quantum Bilişim konusunda farkındalık artırılacak"

Koç Topluluğu çatısı altında ileri seviyede veri analitiği, makine öğrenmesi, yapay zekâ, doğal dil işleme ve nesnelerin interneti gibi dijital teknolojilerle müşteri deneyimi ve akıllı üretim konularında büyük değer yaratan çok sayıda projeleri olduğuna da vurgu yapan Çakıroğlu, ayrıca teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanların davranışları, alışkanlıkları ve tercihlerinin de değiştiğini hatırlattı. Levent Çakıroğlu, konuşmasında sanal ve gerçek dünyanın eş zamanlı bir biçimde tecrübe edildiği bir evren olarak tanımlanan ve internetin ikinci fazı olarak lanse edilen Metaverse, dijital varlıkların çok yüksek değerlere el değiştirmesi, 2022 yılında pazarlama faaliyetlerinde influencerlar üzerinden yapılacak harcamaların daha da artacağına yer verdi. Mevcut işlemci kapasitesiyle yıllar içinde çözülebilecek problemleri saniyeler içerisinde çözeabilen, şifrelemeden optimizasyona kadar pek çok alanda devrimsel değişiklere yol açabilecek bir potansiyele sahip olan Quantum bilgisayarlara da değinen Çakıroğlu, Topluluk şirketlerinin Quantum Bilişim konusunda farkındalığının artırılacağını ve uygun senaryoların tespit edileceğini belirtti.

Teknolojik kapasite arttıkça siber güvenlik kavramının daha da önemli hâle geldiğine de vurgu yapan Çakıroğlu, uzaktan çalışmayla genişleyen risk yüzeyi ve kullanıcı hesaplarına yönelik



saldırılardaki artış neticesinde, etki alanı yüksek ve daha maliyetli siber vakaların yaşandığını da hatırlattı.

"Ülkemizde en büyük çevik ekosistemi oluşturduk"

2021 yılında Topluluk bünyesindeki şirketlerin katılımı ve hâlihazırda çevik modele geçen kuruluşlardaki başarılı ilerlemeler sayesinde dönüşüm yolculuğunu hızlandırdıklarını da belirten Levent Çakıroğlu, çevik yöntemleri uygulayan şirketlerin bu yeni anlayışın somut faydalarını iş sonuçlarında net olarak görmeye başladıklarına işaret etti. Çakıroğlu, "Ülkemizde en büyük çevik ekosistemi oluşturduk. Daha önemlisi, bu kadar farklı iş kollarında ve böylesine büyük ölçekli şirketlerde çevik dönüşüm konusunda bu kadar hızlı mesafe alabilen başka bir yapının olmadığını düşünüyorum. Nisan ayında hayata geçirdiğimiz Agile Akademi'de her seviyeden tüm rolleri kapsayan çevik eğitimler veriyoruz. Ayrıca çevik yol haritalarının oluşturulması ve organizasyon tasarımına destek veriyoruz. Akademimizin ilk yılında 5 binden fazla çalışma arkadaşımız bu programlardan faydalandı. Bunun yanında şirketlerimizde fonksiyonlar itibarıyla ihtiyaç duyulan iş

gücünü hem sayısal hem de yetkinlikler itibarıyla tespit etmek ve katma değeri düşük olan işlerde otomasyonu artırmak suretiyle verimlilik artışı gerçekleştirmek üzere geçen yıl Koçtaş'ta stratejik iş gücü dönüşümü projesi olan Future Fit'i başlatmıştık. Bu yıl 7 şirketimizin daha katılımıyla projemizi genişlettik. 2024 sonuna kadar tüm şirketlerimize yaygınlaştırmayı hedefliyoruz. Projeyi tamamlayan şirketlerimizde, dijitalleşme ve robotik süreç otomasyonu ile çalışma arkadaşlarımızın katma değerli işlere daha fazla vakit ayırabilmeleri suretiyle verimlilikleri ve iş tatminleri artıyor. Daha önemlisi şirketlerimizde, gelecekte ihtiyacımız olacak yeni rol ve yetkinlikler tanımlayarak çalışma arkadaşlarımızı bu rollere hazırlayacak yeni beceri kazandırma programlarını devreye alıyoruz. Bu yönleriyle Future Fit projesinden beklentimin büyük olduğunu buradan da bir kez daha vurgulamak istiyorum" ifadelerini kullandı.

"Pandemiye rağmen eğitim ve gelişim alanındaki yatırımlarımızı aksatmadık"

Konuşmasında performans sistemine de değinen Çakıroğlu, ocak ayında Topluluk genelinde devreye alınan Koç Diyalog'un ilk yılını memnun edici sonuçlarla geride

“Topluluğumuzun temelinde kurumsal ilkelerimiz ve değerlerimiz var. İnsanı ve yaşadığımız toplumu odağa alan anlayışımız, evrensel değerlere olan bağlılığımız, etik iş yapma düsturumuz, kuruluşumuzdan aldığımız gücümüz var.”

bıraktığının altını çizdi. Koç Diyalog’un kaydettiği başarının yurt içindeki ve yurt dışındaki itibarlı kurumlar tarafından vaka çalışması olarak değerlendirildiğini de belirten Çakıroğlu, şunları söyledi: “Bizi en mutlu eden şey ise kuşkusuz arkadaşlarımızın yeni sistemimize ilişkin memnuniyeti. Ücretlendirme sistemimizi de yeni performans sistemiyle uyumlu şekilde revize ettik ve bu yıl devreye aldık. Eğitim ve gelişim alanına verdiğimiz önemi her vesileyle vurguluyorum. Pandemiye rağmen bu konudaki yatırımlarımızı aksatmadık. Yeni çalışma düzenine uygun programları hayata geçirdik.”

“İş sağlığı ve güvenliği konusunda sıfır toleransla hareket ediyoruz”

Pandemiyle birlikte, sağlığın her şeyden önemli olduğuna ilişkin toplumsal farkındalığın arttığını da sözlerine ekleyen Levent Çakıroğlu, her zaman olduğu gibi çalışma arkadaşlarının sağlığını temel öncelik kabul eden uygulamaları başarıyla hayata geçirdiklerini belirtti. Çakıroğlu, “İş yerlerimizde iş sağlığı ve güvenliği konusundaki farkındalığın artırılmasını ve güvenli uygulamaların benimsenmesini çok önemsiyorum. Bu konuda sıfır toleransla hareket etmek zorundayız. 2018 yılında belirlediğimiz ve düzenli olarak takibini sağladığımız İSG göstergelerimiz, bu alandaki performansımızın iyileştiğini net bir şekilde ortaya koyuyor” dedi. Çalışan bağlılığı skorlarına da değinen Levent Çakıroğlu, Avrupa ve küresel ortalamalara göre skor farkının en yüksek olduğu dönemde olduklarını kaydetti. Koç Holding olarak Forbes Dergisi’nin yayımladığı “Dünyanın En İyi İşverenleri” araştırması listesinde, son 5 yılda Türkiye’nin bir numarası olduklarını, 2021’de ise bir önceki yıla göre 124 sıra yükselerek dünyanın en iyi 165’inci işvereni seçildiklerini belirten Çakıroğlu, ayrıca “Türkiye’nin En İyi İş Yeri” ödülüne layık görülen

24 kuruluştan 20’sinin Koç Topluluğu şirketlerinden oluştuğunu da sözlerine ekledi.

“Dünya standartlarında yeni uyum politikaları oluşturarak Topluluk genelinde uygulamaya başladık”

Geçen sene çalışma arkadaşlarının sağlığını odağa alan insan kaynakları uygulamalarının Dünya Ekonomik Forumu tarafından “Küresel En İyi Uygulamalar” arasında gösterilmesi ve farklı kuruluşlar tarafından vaka çalışması olarak yayımlanmasının da kendilerini oldukça gururlandırdığını dile getiren Levent Çakıroğlu, “Topluluğumuzun temelinde kurumsal ilkelerimiz ve değerlerimiz var. İnsanı ve yaşadığımız toplumu odağa alan anlayışımız, evrensel değerlere olan bağlılığımız, etik iş yapma düsturumuz, kuruluşumuzdan aldığımız gücümüz var. Kendimizi sürekli geliştirirken ilke ve değerlerimizden asla taviz vermiyoruz. Bu kapsamda Topluluk olarak; uyum risklerimizi sistematik bir şekilde yönetiyoruz. Portföyümüzün sektörel çeşitliliği ve coğrafi yaygınlığımız sebebiyle, çok sayıda yerel ve uluslararası hukuk kuralına, düzenlemeye uymamız gerekiyor. Bu amaçla ‘çok geniş kapsamlı uyum programını’ hayata geçirdik. Zaten en güçlü değerlerimizden olan etik ilkelerimizi daha kapsayıcı bir dille günün gerekliliklerine göre yeniden tanımladık. Dünya standartlarında yeni uyum politikaları oluşturarak Topluluk genelinde uygulamaya başladık. Sizlerin desteğiyle bir uyum organizasyonu kurduk. Ekiplerimizi eğitimlerle destekledik. Tüm çalışma arkadaşlarımızın etik ilkelerimiz ve politikalarımız konusundaki farkındalığını arttırmaya yönelik faaliyetler düzenledik ve bunları sürekli hâle getirdik. Çalışma arkadaşlarımız başta olmak üzere dünyanın her köşesindeki tüm paydaşlarımızın



"Ne mutlu ki, pek çok farklı paydaş nezdinde bu yıl da Türkiye'nin en itibarlı markası Koç oldu. Kuşkusuz, bu liderliğimizin ardında geçmişten bugüne kültürel kimliğimizi oluşturan sağlam yapıtaşları, bugün öncülük ettiğimiz yenilikçi değerler ve elbette gurur verici bir finansal performans bulunuyor."

muhtemel endişelerini rahatlıkla dile getirebileceği 'bağımsız etik hattımızı' kısa bir süre önce devreye aldık. Böylece kontrol mekanizmalarımızı daha da güçlendirdiğimize inanıyorum. Ayrıca birlikte çalıştığımız taraflardan kaynaklanabilecek riskleri daha iyi yönetmek için bu alanda da teknolojiye de yatırım yaptık" şeklinde konuştu.

"Koç markası en değerli varlığımız ve bu sorumlulukla yönetiyoruz"

İtibarlarıyla ilgili sorumluluklarının finansal performanstan daha önemli olduğunu bir kez daha yineleyen Çakıroğlu, tüketicilerin ve yatırımcıların kendilerini tercih etmelerinde itibarlarının büyük rolü olduğuna da vurgu yaptı. "Ne mutlu ki, pek çok farklı paydaş nezdinde bu yıl da Türkiye'nin en itibarlı markası Koç oldu. Kuşkusuz, bu liderliğimizin ardında geçmişten bugüne kültürel kimliğimizi oluşturan sağlam yapıtaşları, bugün öncülük ettiğimiz yenilikçi değerler ve elbette gurur verici bir finansal performans bulunuyor. Koç markası en değerli varlığımız ve bu sorumlulukla yönetiyoruz" diyen Levent Çakıroğlu, her şeyin hızla değiştiği dünyamızda; marka ve iletişim

stratejilerinin de hızlı bir değişim içinde olduğunu hatırlattı. Dünyamızın giderek büyüyen en önemli meselelerinde özel sektörün çözümün bir parçası olmasının beklendiğini de kaydeden Çakıroğlu, "Bu noktada hayatımıza yeni bir kavram girdi: 'Corporate Social Purpose'. Şirketler toplumsal ve finansal başarıya giden yolda varlıklarını, rollerini yeniden tanımlıyorlar. Buna bağlı olarak da iş modelleri şekilleniyor. Hedef ve stratejiler belirleniyor. Dolayısıyla marka vaadinin de esası oluşturuluyor. Şirketler tüm paydaşlar için değer yaratma hedefiyle yönetildiklerinde, işlerin sürdürülebilirliği ve kârlılık artışı da gerçekleşiyor. Yani şirketlerin başarılı olmaları ve daha da büyümeleri; dünyamız ve tüm paydaşlarımız için daha olumlu bir durum oluşturuyor. Yatırımcılar, müşteriler ve çalışanlar başta olmak üzere toplumun tüm taraflarının şirketlerden beklentilerinin farklılaştığı, tüm paydaşlara değer yaratmayı hedefleyen 'paydaş kapitalizmi' konusunun gündeme geldiği bir dönemde çok avantajlı bir konumdayız. 'Geleceğe. Birlikte' manifestomuzla somutlaştırdığımız

ve sürdürülebilirlik stratejimizin temeli olan 'tüm paydaşlar için fayda yaratarak büyüme' anlayışımız doğrultusunda, toplumun tamamına yayılan bir değişim hedefiyle hareket ediyoruz. Yalnızca iklim krizi gibi çevresel sorunların çözümü için değil, toplumsal kalkınma için de var gücümüzle çalışıyoruz. Özellikle teknoloji ve inovasyon alanındaki kabiliyetlerimizi toplumsal fayda yaratmak için en iyi şekilde kullanıyoruz. Bu amaçla Koç Üniversitesi, Birleşmiş Milletler ve Koç Topluluğu Dijital Dönüşüm Liderlerimizin gönüllü katılımıyla yürüttüğümüz BOOST Programı ile çevre, eğitim, sağlık, kültür sanat ve insan hakları konularında Türkiye'nin en etkin 19 sivil toplum kuruluşunun dijital dönüşüm yolculuğuna destek oluyoruz. Yine aynı yaklaşımla, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'nda çeşitli devlet ve özel sektör temsilcileri ile birlikte küresel ölçekte Teknoloji ve İnovasyon Alanında Eylem Grubu liderlerinden biri olduk. Değişimin öncüsü olacak taahhütlerimizi ilan ettik. Bu çalışmalar sayesinde toplumsal alanlarda ülkemizde üstlendiğimiz liderliği, küresel ölçüğe taşıyacağımıza inanıyorum" dedi.

Doç. Dr. Utku Büyükşahin: “İnsanın 5 duyusundan birisinin patenti bizde!”

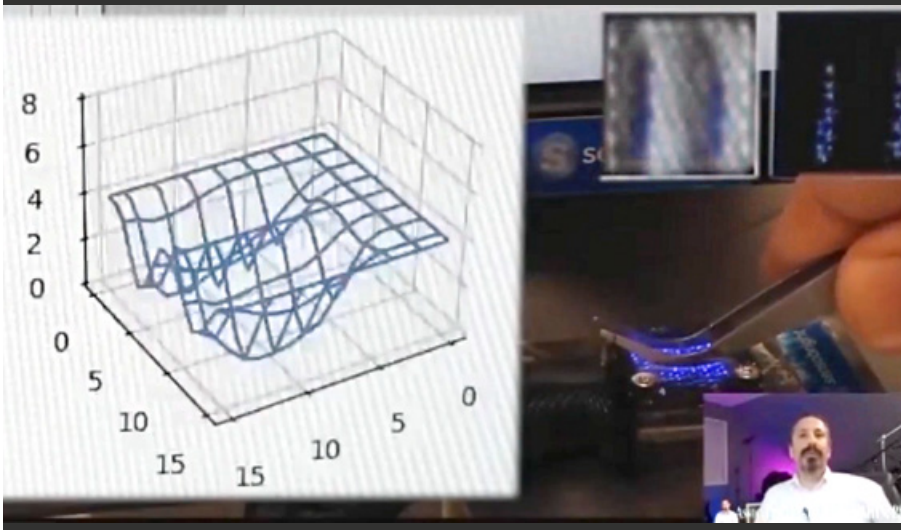
Uzmanların geleceğin dünyasına yön vermesini beklediği yapay zekâ, robotik, artırılmış ve sanal gerçeklik, bulut sistemleri, veri analitiği, IoT, sensörler ve nanoteknoloji Koç Topluluğu'nun yatırım yaptığı alanlar arasında yer alıyor. Topluluğun girişim sermayesi alanındaki birçok yatırımını yöneten Inventram'ın yatırımcısı olduğu Sensobright ise cihazlara, robotlara ve makinelere ileri derecede dokunma hissi sağlayan sensörler geliştirerek NASA'nın da ilgisini üzerine çekmeyi başardı. Dünyanın önde gelen isimleri tarafından da son derece önemli bir gelişme olarak nitelendirilen ve ödüllere layık görülen buluşta imzası bulunan Doç. Dr. Utku Büyükşahin de 35. Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'na Amerika'dan canlı olarak katıldı. Levent Çakıroğlu'nun sorularını yanıtlayan Utku Büyükşahin, ilk insansı robotlarda, ameliyat robotlarında ve otonom araçlarda bir devrime yol açacak buluşunu katılımcılara anlattı.

“İnsanın algılama eşiğinin de çok üzerine çıktık”

Robotların insanlara yetişebilmesinin önündeki en büyük engel olan dokunma sensörleri üzerine çalıştıklarını dile getiren Utku Büyükşahin, “Geliştirdiğimiz teknoloji sayesinde dünyada insanın dokunma ve hissetme çözünürlüğünün üzerine çıkabilen ilk sensörü yaptık. Ürettiğimiz sensör sayesinde temas edilen cismin yüksek çözünürlüklü şeklini algılayabiliyoruz. Bir kıyaslama yapacak olursak, mevcut teknolojilerdeki çözünürlüğü Commodore 64 dönemindeki oyunların grafiklerine, bizim sensörümüzün çözünürlüğünü ise bugünkü 4K televizyonların çözünürlüğüne benzetebiliriz. Aynı zamanda sensöre dokunan cismin düzeydeki şeklini de algılayabiliyoruz. Bunu dünya üzerinde başka hiçbir dokunma sensöründe görebilmeniz mümkün değil. Hem yatayda hem de

düşeyde birçok noktanın aynı anda algılamasını yapabiliyoruz. İnsanın dokunduğunu algılama konusundaki en hassas uzvu parmak ucu. Parmak ucumuzda santimetrekarede 241 adet dokunmadan sorumlu sinir hücresi var. Biz santimetrekareye 317 tane algılayıcı koyduk. Bu sayıyı 1000'ler mertebesine de çıkartabiliriz. Şu anda dünyadaki en yakın rakibimiz ise 19 mertebesinde. Algılama eşiği olarak da bakınca bir insanın algılama eşiği ise ortalama 0,55 gram. Biz teknolojimiz sayesinde 0,09 gramı algılayabildik. Böylece insanın algılama eşiğinin de çok üzerine çıktık. Bu arada teknolojimizin önemli birkaç özelliğini de paylaşmak istiyorum. Daha dokunmadan yaklaşan cismi ve onun şeklini algılayabiliyoruz. Teknolojimizin bir diğer önemli özelliği de ışık tabanlı olduğu için manyetik alandan etkilenmemesi. Teknolojimiz manyetik alanın yüksek olduğu yerlerde de rahatlıkla çalışabiliyor. Bu da endüstriyel





ortamlarda ve uzayda görevini kusursuz bir şekilde yerine getirebilmesini sağlıyor. Sensörümüz sadece algılama da yapmıyor. Geliştirdiğimiz algılayıcı yüzeyde, sabit ve hareketli görüntü gösterip dokunmatik ekran yerine de kullanabilme imkânımız var. Sensörümüzün kabiliyetlerini göstermek için yaptığımız robotumuz Mr. V'nin tek bir eline 3280 adet algılayıcı koyduk. Cep telefonunuzun 3, tabletin on iki parmak dokunuşunda kafasının karıştığı bir yerde biz 3280 dokunuşu aynı anda algılayabiliyoruz ki milyonlarcasını da aynı anda ayrı ayrı algılayabilecek teknolojimiz var. Veri aktarımını 64 girişli veri toplama kartı üzerinden yapmaya çalışsaydık her bir milyon algılayıcı için 15.625 veri toplama kartı kullanmamız gerekirken biz bu veriyi sadece bir usb kablosu üzerinden bilgisayara aktarabiliyoruz” dedi. Söz konusu buluşun örneği olmadığı için işlerinin sistemi geliştirmekle de bitmediğini, ürettikleri sensör sistemini imal edecek makinelerin olmaması nedeniyle de 9 eksenli mikron hassasiyetinde çalışan bir dizgi makinesini sıfırdan tasarlayıp imal ettiklerini de kaydeden Büyükşahin, “İhtiyaç hâlinde makinelere gerekli modifikasyonları da kendimiz yapıyoruz. Dolayısıyla da tüm üretimi

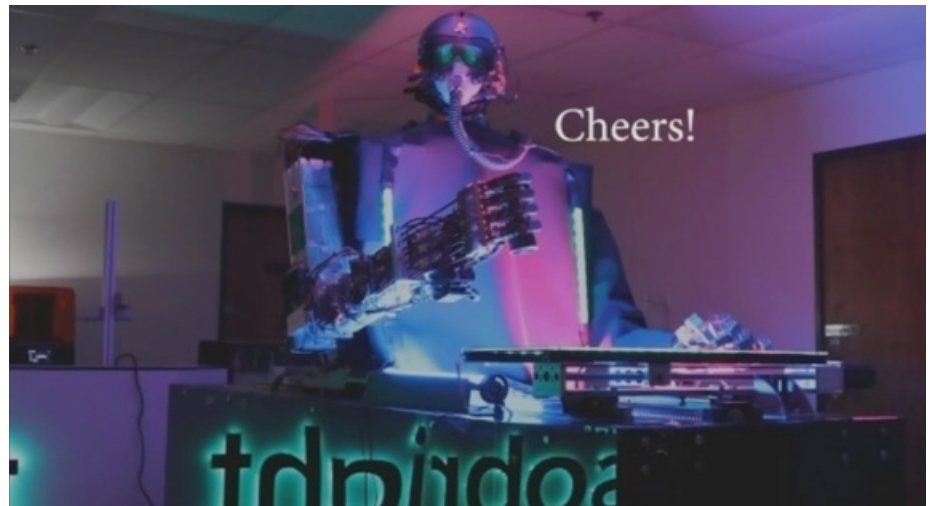
başından sonuna kadar in-house olarak gerçekleştirebiliyoruz, dışarıdan hiçbir hizmet almıyoruz. Bu sayede de üretim know-how'ımızı da kimseyle paylaşıyoruz” şeklinde konuştu.

“Gelecekte yapay uzuvların insanların kendi uzuvları gibi takılabilmesine olanak sağlayabileceğiz”

Robotların insanlardan daha yüksek çözünürlük ve hassasiyetle dokunmayı hissetmesini sağladıkları teknolojinin ticari kullanım alanlarına dair de katılımcıları bilgilendiren Utku Büyükşahin, “Ameliyat robotlarının çok hassas dokunma hissi olacağı için

insan hayatı çok daha emin ellere teslim edilebilir. Sensörün daha dokunmadan yaklaşmayı hissedebilmesi sayesinde otonom araçların 360° çevresini tarayabilmesi ve üç boyutlu haritasını çıkartabilmesini sağlayabiliriz. İnsanlar ile aynı ortamda çalışan robotların, insanları algılayıp zarar vermemesini mümkün hâle getirebiliriz. Aynı şekilde bir mağazanın vitrinini de önünden geçen kişilerle etkileşim hâlindeki bir dokunmatik ekrana çevirebiliriz. Hemen hemen her yüzeyi dokunmatik yüzeye çevirebilmemiz sayesinde de arabaların orta konsolunu veya deri koltuğun kolçağını bilgisayarın dokunmatik ekranı gibi kullanmamıza olanak sağlayabiliriz. Bu sayede otomotiv sektöründe lüks tanımını farklı bir boyuta da taşıyabiliriz” dedi.

Dünyadaki neuromodulation alanındaki gelişmeler sonucunda, sensör datasının beyne aktarılması sayesinde gelecekte protezlerin kendilerinin geliştirdiği deri ile kaplanıp yapay uzuvların insanların kendi uzuvları gibi takılabilmesine olanak sağlayacağına da işaret eden Büyükşahin, sözlerini şöyle sürdürdü: “Bu sayede dış ortamdan çok daha detaylı bilginin beyne aktarılmasına da vesile olabileceğiz. Kısaca özetleyecek olursak dokunma hissine ihtiyaç duyulan her alanda uygulama bulabilecek bir teknoloji bizimkisi.”



Sensörün kabiliyetlerini göstermek için tasarlanan Mr. V adlı robot



EKONOMİDE 2021 DEĞERLENDİRMESİ VE 2022 YILI BEKLENTİLERİ

♦ ♦ ♦

35. Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı kapsamında gerçekleştirilen “Ekonomik Görünüm” panelinde, hem dünyada hem de Türkiye’de son bir yıl içinde yaşanan gelişmeler değerlendirildi, önümüzdeki dönem beklentileri ortaya kondu. Moderatörlüğünü Dr. Ahmet Çimenoglu’nun yaptığı panelin konukları Dr. Murat Ülgen ve Dr. Murat Üçer oldu.

Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda, Koç Holding Ekonomik Araştırmalar Koordinatörü Dr. Ahmet Çimenoglu'nun yönettiği ekonomi panelinin konukları, HSBC Küresel Gelişmekte Olan Piyasalar Araştırma Başkanı Dr. Murat Ülgen ile Turkey Data Monitor Kurucu Ortağı, Global Source Türkiye Danışmanı ve Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Murat Üçer'di. Panelin açılışında, Dr. Ahmet Çimenoglu, pandemi sonrasında dünya ekonomisinde toparlanmanın beklenenden hızlı ilerlediğini, bununla birlikte tedarik zincirlerinde bozulmalar, emtia fiyatlarında yükselme ve yükselen enflasyon gibi bazı dengesizliklerin ortaya çıktığını hatırlatarak Dr. Murat Ülgen'e küresel ekonominin seyrine dair düşüncelerini sordu.

Gelişmekte olan ülkelere stagflasyon önemli bir sorun

Panele İngiltere'den katılan Dr. Murat Ülgen, "Kariyerim boyunca gelişmekte olan ülkeler için ekonomik belirsizliklerin bu kadar fazla olduğunu hatırlamıyorum" diyerek başladığı sözlerini şöyle sürdürdü: "Dünya ekonomisi hızlı toparlandı ama gelişmekte olan ülkeler geriden geliyor. Burada Çin'in yavaşlamasının da payı var. Çünkü son 20 yılda gelişmekte olan ülkeler Çin'deki ticarete bağımlı hâle geldi. Ama daha da önemli bir konu var. Özellikle büyüme ve enflasyon anlamında belirsizlik yaratan stagflasyon riski söz konusu. Bu, şu anda gerçekleşiyor."

Gelişmekte olan ülkelerin stagflasyona girmesinin arka planında arz yönlü şoklara maruz kalmaları olduğunun altını çizen Murat Ülgen, 2022 yılının ilk bölümünde bu ülkelere büyümenin yavaş, enflasyonun yüksek olmasını beklediğini söyledi ve konuşmasına şöyle devam etti: "Arz yönlü şoklar, gelişmekte olan ülkelere hem büyümeyle hem de enflasyonla ilgili istenmeyen riskler yaratıyor. Bu,

Ekonomi panelinin moderatörlüğünü üstlenen Dr. Ahmet Çimenoglu, pandemi sonrasında dünya ekonomisinde toparlanmanın beklenenden hızlı ilerlediğini, bununla birlikte tedarik zincirlerinde bozulmalar, emtia fiyatlarında yükselme ve artan enflasyon oranları gibi bazı dengesizliklerin ortaya çıktığını hatırlattı.

önümüzdeki dönemde çok önemli olacak. Arz yönlü şoka, küreselleşmenin geri sarılması ya da küreselleşmenin daha önceki kazançlarının azalması diyebiliriz. Uzun süredir dünya ticaretinin dünya millî gelirine göre azaldığı bir dönemdeyiz. Gelişmekte olan ülkelerin ticarete açıklıklarıyla enflasyon arasında ters korelasyon var. Yani ülkeler ticarete açıldıkça, küresel tedarik zincirlerine daha fazla entegre oldukça enflasyon azalıyor. Ticaret açığı eğer geriye sarılıyorsa -ki olgular onu gösteriyor- buradan bir miktar maliyet yönlü enflasyon geliyor diyebiliriz. Bu maalesef geçici bir şey değil; muhtemelen uzun sürecek."

Pandemi tedarik zincirlerini bozdu

Pandeminin küresel tedarik zincirlerini bozduğuna değinen Ülgen, bunu sadece mal cinsinden düşünmemek gerektiğinin altını çizdi. Yarı mamul ve hammadde temininde büyük aksaklıklar olduğunu belirten Ülgen, "Gelişmekte olan ülkeleri etkileyen ikinci negatif yönlü arz şoku, küresel tedarik zincirlerinin pandemiyle ilgili olarak doğrudan bozulması. Burada işgücünün seyahat edememesi ya da uluslararası pazarlara erişememesi problemi de var. Yani sadece mal piyasalarında değil, emek piyasalarında da sıkıntılar var. Bu tedarik zincirlerinde kırılmalar yaratıyor. Bu yüzden de maliyetler çok yükseliyor; iyi haber ise bu geçici. Bir sene öncesine baktığımızda daha iyi noktadayız. Altı ay sonra umarız daha iyi bir noktada olacağız" dedi.

Gelişmekte olan ülkelere enerji ve gıda şoku

Enerji ve gıda fiyatlarındaki şok artışların gelişmekte olan ülkelere yüksek enflasyon ve yavaş büyümeye neden olduğunu belirten Murat Ülgen, özellikle enerji alanındaki sıkıntıların geçici olduğunu ancak gıdada durumun farklı olduğunu söyledi. "Üçüncü arz yönlü şokumuz enerji ve gıda şoku. Daha geniş kapsamda emtia şoku" diyen Ülgen şöyle konuştu: "Burada tedarik zinciri problemleri var. Başka sıkıntılar da var. Mesela enerji tarafında sürdürülebilirlik ajandası, ülkelerin net sıfır karbon hedefleri, yeşil ekonomilere geçiş... Geçtiğimiz yaz bunu doğal gazda gördük. Sonra bu petrol fiyatlarına yansıdı; öncesinde kömür fiyatlarındaydı. Biz enerji tarafındaki baskının zaman içinde azalmasını bekliyoruz. Umarız, 2022'de enerji maliyetleri daha makul bir seviyeye gelecektir. Hatta yıllık bazda enflasyona etkisi yine gelişmekte olan ülkelerin geneli için azalacaktır. Gıda fiyatları ile ilgili aynı şeyi söylemek zor. Tarımsal emtia fiyatları uzun süredir artıyor. Burada enerji maliyetlerinin artmasının da payı var. Gübre olsun, navlun olsun bu maliyetlerin ikinci üçüncü etkileri gıda fiyatlarına yansıyor. Yani burada daha karışık bir resim var."

Kredi ve sermayeye ulaşmak zorlaşacak

Önümüzdeki dönemde gelişmekte olan ülkelerin dış finansmana daha zor ulaşacağını belirten Ülgen

konuşmasını şöyle sürdürdü: "Dördüncü ve son arz yönlü şok, bence aslında en önemlisi. Özellikle dış finansman ihtiyacı olan gelişmekte olan ülkeler için konuşuyorum. Ben bunu küresel likidite başlığı altında topluyorum. Muhtemelen 2022'nin ortalarında küresel likiditedeki artışın sıfıra yaklaştığını göreceğiz. Şimdi haklı olarak şu soruyu sorabilirsiniz: Burada sıkıntı ne? Küresel likidite hâlâ çok bol ve artıyor; sadece artış hızı azalıyor. Gelişmekte olan ülkelere hisse senedi ve bono piyasalarına fon akımlarıyla küresel likiditenin yıllık değişimi arasında çok büyük bir ilişki var. Yani hızlı ve keskin yavaşlayan küresel likiditenin daha az destekleyici olacağı anlamına geliyor. Gelişmekte olan ülkeler kredi ve sermayeye biraz daha zor ulaşacak. Dünyadaki büyük problem, daha fazla maliyet ve üretici enflasyonu. Bu da bahsettiğim dört tane arz yönlü şoktan kaynaklanıyor. Ve gelişmekte olan ülkeler için ben en büyük problemin aslında üretici enflasyonu tarafında olduğunu düşünüyorum. Tabii ki bu tüketici enflasyonuna sirayet ediyor."

"Türkiye'nin asıl problemi verimlilik"

Dünya ekonomisine dair ilk değerlendirmelerin ardından Dr. Ahmet Çimenoglu Dr. Murat Üçer'e Türkiye ekonomisine dair değerlendirmelerini sordu. Toplantı, 17 Aralık'ta gerçekleştirildiği için ekonomide o güne kadarki gelişmeler ele alındı. Türkiye'de ortaya atılan Yeni Ekonomik Model'in içsel tutarlılık sorunları olduğunu ve büyük riskler içerdiğini belirten Üçer, sözlerine şöyle devam etti: "Para politikası üzerinden Türkiye ekonomisi dönüştürülmeye çalışıyor diye bir tanım getirilebilir. Faizler düşürülüyor, para bollaştırılıyor. Bu şekilde aktarım mekanizması kuruluyor. Bunun üzerinden Türkiye cari açığını cari fazlaya getiriyor gibi kulağa çok da tuhaf gelmeyen bir mantık söz konusu." Ancak Türkiye'nin asıl probleminin verimlilik olduğunu altını çizen Üçer,



Dr. Murat Üçer: "Orta gelirli insan sayısında büyük artış var."

uygulanan modelin başlığına çok da itiraz etmeye gerek olmadığını ancak bunun nasıl başarılacağı konusunda yöntem sorunları olduğunu belirtti: "Türkiye'nin bu işi kur üzerinden değil verimlilik üzerinden yapması gerekir. Verimlilik çok önemli Türkiye için. Çünkü 'Bunu kur üzerinden yapacağım' dersiniz, temelde Bangladeş'e, Vietnam'a kaybettığınız mal grubunu geri almaya çalışıyorsunuz aslında. Hâlbuki bizim amacımız İtalya'nın Fransa'nın mal ve servis grubuna kendimizi terfi ettirmek olmalı ki bunu Koç Topluluğu zaten yapıyor. Ama 'Bu işi ben kurla yapacağım' demek, daha doğrusu 'Bol parayla yapacağım' demek, işin verimlilik boyutunu, inovasyon boyutunu, kuvvetli kurumlar, yatırım ortamı, know-how boyutunu ihmal etmek demek aslında."

Orta gelir tuzağının kırılması önemli

Dolar cinsinden kişi başına gelirin zaten yıllardır çok sert düşmekte olduğunu altını çizen Dr. Murat Üçer, temel meselenin bunu artık tersine çevirmek olduğunu vurguladı. Bu konuda dünyadan çeşitli örnekler veren Üçer, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Araçlar konusu çok problemlidir. Şu andaki yaklaşım sadece ucuz para üzerinden dönüşüm olduğu için kendi içsel tutarlılığı

açısından yanlış. Orta gelir tuzağının kırılması, zaten verimlilik üzerinden kurun değerlendirilmesi olayıdır. Güney Kore nasıl orta gelir tuzağını kırıyor? Dolar ve euro cinsinden maaşları gelişmiş ekonomileri yakalıyor. Japonya 60'lı yıllarda bunu yaptı. Yani verimlilikten başlayıp kuru değerlendirerek ortalama insanınızı zenginleştirmek üzerinden bir iktisat politikası dizaynı yapmak lazım."

Orta gelir tuzağının kırılmasının verimlilik üzerinden yapılması gerektiğine dikkat çeken Dr. Murat Üçer, Güney Kore örneğinden bahsederek bu ülkede dolar ve euro cinsinden maaşların gelişmiş ekonomileri yakaladığını, Japonya'nın ise bunu 1960'larda başardığını söyledi.



Dr. Murat Ülgen: "Dış konjonktürde çok hızlı bir değişim söz konusu."

Konuşmasında 2021 yıl sonundaki kur dalgalanmaları ve faiz indirimlerini değerlendiren Murat Ülçer, asıl meselenin alınacak riskler olduğunu söyledi. Düşük kurun ihracata olumlu etkisinin olacağını, ancak Türkiye'deki ihracatın kura değil daha çok dış talebe bağlı olduğunu belirten Ülçer, Türkiye ekonomisinin doğrularından birinin de bu olduğunu altını çizdi.

Faiz artışları ve gelişmekte olan ülkelerdeki tablo

Dr. Ahmet Çimenoglu, Ekonomik Görünüm Paneli'nin ikinci bölümünde sözü tekrar Dr. Murat Ülçer'e verdi. Çimenoglu, "Murat Ülçer'in ilk bölümde anlattığı küresel arka plana gelişmekte olan ülkelerin nasıl tepki verdiğini sorarak devam etmek istiyorum. Baktığımızda birçok merkez bankasının faiz artırdığını, İngiltere'de bile faiz artışının olduğunu gördük. Gelişmekte olan ülkelerde de öyle. Mesela Pakistan eylülünden beri 275 baz puan faiz artırdı. Fakat bizde farklı bir politika var. Gelişmekte olan ülkeler mevcut ekonomik zorluklara nasıl tepki veriyor?" sorusunu Murat Ülçer'e yöneltti. Ülçer ise soruyu şöyle yanıtladı: "Gelişmekte olan ülkelerin hemen hemen tamamında aslında beklediğimiz konvansiyonel tepki veriliyor. Pek çok gelişmekte olan ülkede ciddi faiz artırımları

var. Bu biraz coğrafyaya göre değişiyor aslında. Brezilya 600 baz puana yakın faiz artırdı. Meksika ve Şili yeni başladı ama hızlı artırıyor. Peru ve Kolombiya biraz arkadan geliyor ama hepsi faiz artırdı. Yakın bölgeye geldiğinizde Rusya ve Orta Avrupa'da da çok ciddi faiz artışları oluyor. Güney Afrika'da önümüzdeki günlerde 250 baz puan faiz artışı fiyatlanıyor. Asya'da biraz daha az olmakla birlikte Pakistan, Güney Kore ve Sri Lanka faiz artırıyor. Biz 30'a yakın gelişmekte olan ülkeyi takip ediyoruz. Hemen hemen hepsinde faiz artışı var. Dünyanın büyük bir kısmında hemen hemen bütün gelişmekte olan ülkelerin çoğunda normal konvansiyonel para politikası uygulanıyor."

Türkiye'nin aldığı riskler neler?

Ülçer'in konuşmasının ardından Dr. Ahmet Çimenoglu, Türkiye'nin hangi ülkelerle karşılaştırılabileceği konusunu tartışmaya açtı. "Çin'in, Güney Kore'nin büyüme modelleri tartışılıyor. Dr. Murat Ülçer ilk bölümde verimlilik artışından bahsetti" diyen Çimenoglu, şu soruları yöneltti: "Bizim için karşılaştırılabilir ülkeler onlar mı? Ya da aynı dönemde olmadığımız için dönemler arasında bir uyumsuzluk var mı? Uyguladığımız model bizim on yıllardır piyasa mekanizmasına dayalı, dünyaya açık liberal piyasa

ekonomisi diyebileceğimiz ekonomik modelden bir sapma mı? Yoksa ufak bir yoldan ayrılma ve tekrar geri dönme şeklinde mi sonuçlanacak? Riskler neler ve bu program nasıl sonuçlanır?" Türkiye'nin uyguladığı modelin riskleri bulunduğunu ama nasıl sonuçlanacağı konusunda belirsizlik olduğunu belirterek sözlerine başlayan Dr. Murat Ülçer "Türkiye'nin nereye gideceği sorusunun şu anda cevabı yok. Aslında 'Faizleri düşük tutalım, parayı bollaştıralım ekonomiyi döndürelim' şeklindeki bakış açısını yeni görmüyoruz. Bu daha önce de uygulandı üstü örtülü biçimde. Burada işin risklerine bakmak gerekiyor" dedi. Türkiye'nin aldığı risklere değinen Ülçer, bunların hepsinin kritik olduğunu altını çizdi. Uygulanan modele finansal sistemin nasıl tepki vereceğinin çok önemli olduğunu belirten Ülçer şunları söyledi: "Finansal sistemin nasıl tepki vereceği akla gelen ilk soru işareti. Finansal panik olur mu? İlk riskin bu olduğunu söyleyebiliriz. İkinci büyük risk enflasyon ve bunun sonucunda fakirlik ve işsizlik ihtimali. Üçüncü risk, fiyatlama problemi. Üretim tarafında bazı sıkıntılar yaşanması riski var. Dördüncü risk, bilanço şoku. Türkiye'de 250 milyar dolar döviz borcu bulunan bir şirketler kesiminden bahsediyoruz. Bir bilanço şoku yaşanabilir. Bunun iflaslar gibi birtakım sonuçları olabilir. Son olarak ödemeler dengesi krizi riskinden söz edebiliriz." Dr. Murat Ülçer ise aynı soruyu dış piyasalar çerçevesinde şöyle cevapladı: "Bu, dış konjonktüre de çok bağlı. Orada da çok hızlı bir değişim var. Senenin başındaki tahminlere bakıyorum; 'FED 2023'ün sonundan önce faiz artırmaz' deniyordu. Şu andaki tahminler 2022'nin ortalarına kadar varlık alım programını sonlandırıp, faiz artışlarına başlayacağı yönünde. Beklentilerde çok hızlı bir değişim oldu. Sadece FED de değil, diğer merkez bankalarında da benzer bir yaklaşım görüyoruz. Bu politikanın ne kadar süreyle devam edebileceği, dış konjonktüre çok bağlı."



KOÇ TOPLULUĞU'NDA KARBON DÖNÜŞÜMÜ HIZLA DEVAM EDİYOR

♦ ♦ ♦

Koç Topluluğu şirketlerinden Tüpraş, yakında sıfır karbonlu elektrikten yeşil hidrojen üretimine geçecek. Ford Otosan, 2040'a kadar ağır ticari araçlarda sıfır emisyon hedefi için düğmeye bastı. Küresel üretimde Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarda karbon nötr olan Arçelik, 2050 yılında net sıfır şirket olacağını beyan etti ve Kasım 2021'de 1.5°C'ye yönelik revize Bilime Dayalı Hedefleri'ni açıklayarak bu konuda sektöründe fark yaratmayı başardı. Yapı Kredi ise Bilime Dayalı Hedefler Girişimi'ne dâhil olarak "1.5°C'ye yönelik İş Hedefleri" kapsamında emisyonlarını azaltma taahhüdünde bulundu.

ÜDYT'de Levent Çakıroğlu'nun yönettiği "Karbon Dönüşümü Paneli"nde Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu, Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün ve Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün, şirketlerinde karbon dönüşümü alanındaki proje ve uygulamaları anlattı.

Koç Topluluğu'nun büyük önem verdiği Karbon Dönüşüm Programı, Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda özel bir panel ile masaya yatırıldı. Moderatörlüğünü Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu'nun üstlendiği panele Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün, Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün ve Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu katıldı. Panelde Koç Topluluğu'nun Karbon Dönüşüm Programı ve şirketlerin bu alandaki uygulamaları konuşuldu. Katılımcılar, şirketlerinin düşük karbon ekonomisine geçiş stratejileri doğrultusunda oluşturdukları plan ve projeleri açıkladı.

Tüpraş sıfır karbonlu elektrik üretecek

Yakın zaman önce duyurdıkları Stratejik Dönüşüm Programları'nda kendilerine liderlik ettiği ve cesaret verdiği için Levent Çakıroğlu'na teşekkür ederek konuşmasına başlayan Tüpraş Genel Müdürü İbrahim Yelmenoğlu, şirketin dönüşüm planını anlattı. İklim değişikliğinin dünyadaki gelecek trendlerini belirlediğini söyleyen Yelmenoğlu, şöyle konuştu: "Enerji tasarrufu ve dekarbonizasyon önceliğimiz. Rafinajda zorunlu veya kısa zamanda dönüşü olan projelere odaklanarak, mevcut kapasiteler ile daha değerli ürünleri daha düşük emisyonla üreteceğiz. Yatırımlarımızı üç odak noktada yapmayı planlıyoruz. Bunlar biyoyakıtlar, sıfır karbonlu elektrik ve hidrojen. Önceliğimizi sıfır karbonlu elektrik üretmeye odaklıyoruz. Rafineri bölgelerimizdeki geniş üretim sahalarımızda yenilenebilir elektrik ile bu yatırımlarımızı ölçeklendirmeye çalışacağız."

Tüpraş'ın Stratejik Dönüşüm Programı'nın takvimini de sunan İbrahim Yelmenoğlu, hedeflerini şöyle anlattı: "Sıfır karbonlu elektrik üretiminde 2030 yılı hedefimiz 1 Gigawatt (GW) güce, 2035 yılı hedefimiz ise 2,5 GW kurulu



İbrahim Yelmenoğlu

güce ulaşmak. Bunu hem ülke genelinde hem de yurt dışında yeni sahalarda iş birlikleriyle, ortaklıklarla yapabileceğimize inanıyoruz. Sıfır karbonlu elektriği satmak değil; aslen kendi rafinelerimizi, enerjimizi dönüştürmek amacıyla yapmak istiyoruz."

Yeşil hidrojen ve biyoyakıt

Hidrojenin özellikle son iki yıldır gündemde olduğunun altını çizen Yelmenoğlu, amaçlarının yeşil hidrojen üretmek ve bunu proseslerinde kullanmak olduğunu söyledi. Projenin detaylarını aktaran Yelmenoğlu, "Aslında biz çok büyük bir hidrojen üreticisiyiz. Rafinelerimizde, proseslerimizde kullanıyoruz, tüketiyoruz. Ama doğalgazdan ürettiğimiz için de karbondioksit salınımı yapıyoruz. Buna da gri hidrojen deniyor. Bizim hedefimiz, sıfır karbonlu elektriği kullanarak yeşil hidrojen üretmek. Buradaki amacımız da 2030 yılında 400 MW (Megawatt), 2035 yılında da bunu üçe katlayıp ~1 GW kurulu elektrolizör kapasitesine ulaşmak. Buradan ürettiğimiz hidrojeni öncelikle kendi rafineri ihtiyaçlarımız için kullanacağız" dedi.

Tüpraş'ın amacının 10 milyar dolarlık yatırımla 2050'de sıfır karbon salınımına geçmek olduğunu söyleyen Yelmenoğlu, yatırımlarının ayrıntılarını şöyle aktardı: "Diğer odak alanımız, gelecekte yoğun olarak havacılıkta kullanılacak biyoyakıt üretmek olacak. Amacımız, 2030'da yaklaşık 400 bin ton civarında biyoyakıt üretmek. 2035 yılından sonra da bunu 3 katına çıkarmayı hedefliyoruz. Tüm bunları yapmak için 2030'a kadar yaklaşık 5 milyar dolarlık bir yatırım yapmamız gerekiyor. 2035-2050 arasında da 5 milyar dolar daha yatırım yapmamız gerekli. Toplamda 10 milyar dolarlık, çok büyük bir yatırım bütçesinden bahsediyoruz. Bütün bu yatırımları yaptığımızda 2017 ile kıyasladığımızda da Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarda 2030'da yüzde 27, 2035'te yüzde 35 karbon azaltımı, 2050'de ise karbon nötr bir lider enerji şirketi olmayı hedefliyoruz."

Arçelik karbon nötr hedefine şimdiden ulaştı

"Geçen yıl hidrojen üzerinde epeyce durmuştum. Ne mutlu ki bugün



Hakan Bulgurlu

somut bir şekilde hidrojen üretme hedefimizden bahsediyoruz" diyen Levent Çakıroğlu, ardından sözü Arçelik CEO'su Hakan Bulgurlu'ya verdi. Arçelik'in artık karbon nötr bir şirket olduğunun altını çizen Hakan Bulgurlu, sözlerine şöyle başladı: "Buradaki liderliğimizi korumak için 'Dünyaya Saygılı, Dünyada Saygın' dedik ve bunun altını doldurmak gerekiyor. En önemlisi yetkin insan kaynağı ve sermaye ile buradaki dönüşümümüzü desteklemeye devam edeceğiz. Bu vizyonumuzu siz vermiştiniz. 2010'du galiba; o zaman hepimiz ne yapacağımızı tartışıyorduk. Şu an önümüzdeki dönemde ne yapmamız gerektiğini çok iyi biliyoruz. Bugün Arçelik, kendi yarattığı karbon kredileriyle 2019 ve 2020'de küresel üretim operasyonlarımızda Kapsam 1 ve Kapsam 2 bağlamında karbon nötr oldu. Bu çok önemli bir başarı çünkü birçok şirket bu hedefleri ancak 2030, 2040, 2050 için konuşabiliyor."

Dünyanın öncü şirketleri arasında

Hakan Bulgurlu, Arçelik'in başarısının Prens Charles tarafından verilen Terra Carta ödülüyle taçlandırıldığını belirtti ve sözlerine şöyle devam etti: "Arçelik'in buradaki başarısı, hem bizim kanallarımız hem de müşteriler nezdinde hissedilmeye başlandı. Sürdürülebilir bir gelecek için ciddi bağlılık gösteren ve işinin merkezine doğa, insan ve gezegeni koyan kurumlara verilen Terra Carta mührüne Türkiye'den layık görülen ilk ve tek şirket olduk. İngiltere'de pazar payımız yüzde 17,5'e ulaştı. Bu konu tüketici tarafından son derece önemseniyor. Son istatistiklere göre tüketicilerin yüzde 87'si iklim anlamında dönüşüm geçiren şirketlerin hizmet ve ürünlerini tercih edeceklerini söylüyorlar. Daha da kritik olanı; yüzde 20'si bunun için yüzde 10'dan fazla fiyat farkı ödemeye razı. Demek ki zaten tüketiciler bu konuda dönüşen ve dönüşmeyen şirketleri ayırıştırıp seçecekler. Buradaki liderliğin bir önemli



Haydar Yenigün

etkisi daha var; bizim amaç odaklı şirket döngümüzü çok hızlandırması... Bunu çalışan memnuniyeti anketlerinde sizler de gördünüz. Çok gurur duyduğumuz sonuçlar elde etmeye başladık. Ben artık bu dönüşümün kendi ivmesiyle devam edeceğini düşünüyorum."

Ford Otosan'ın elektrikli kamyon projesi çalışmalarına devam ediliyor

Karbon Dönüşüm Paneli'nin bir diğer konuşmacısı, Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün'dü. Levent Çakıroğlu, Haydar Yenigün'e söz vermeden önce dünyada bu yıl elektrikli araçların payının yüzde 7'ye ulaştığını, Avrupa'da bu oranın çok daha yüksek olduğunu belirtti. Ford Otosan'ın birçok konuda lider olduğunu ve büyük bir mühendislik gücünün bulunduğunu hatırlatarak sözü Haydar Yenigün'e bıraktı. Yenigün ise şunları söyledi: "Genel olarak şöyle bir algı var; dünyadaki emisyon artışının, özellikle de şehirlerin içinde bulunduğu kirliliğin nedeni araçlar. Gerçekten resmin analitik olarak önümüze gelmesiyle bunun doğru olduğu, herkes tarafından kabul gördü. Aracın parçalarının üretilmesinden

ömrünü tükettiği tarihe kadarki zaman aralığına baktığımızda, bırakılan karbon ayak izinin yüzde 75'inin aracın kullanımı döneminde ortaya çıktığı görülüyor. Bu yüzde 75'i ortadan kaldırmak lazım; bunun tek şartı elektrikli araçlar. Onun hemen arkasından da bu elektrik nasıl üretiliyor, fabrikalarımız nasıl elektrik kullanıyorlar, bunlara bakmak lazım."

Tüm araçlar 2040'ta sıfır emisyonlu olacak

Haydar Yenigün, araçlarda hidrojen kullanımının önemini belirterek, bu konudaki projelerinin hazır olduğunu söyledi. Ardından sözlerine şöyle devam etti: "Hedef belli aslında; elektrifikasyon olması lazım. Elektrikli doğru kaynaklardan üreteceğiz ki hedefimize ulaşalım. Ancak elektrikli nereden geleceği hâlâ belli değil. Çeşitli kademelerde batarya teknolojilerimiz var. Bir taraftan da hidrojen geliyor. Hidrojen iki yönlü geliyor. Birincisi, aracın içinde yakarak elde ettiğimiz şekilde; ikincisi, hibrit araçlarda da kullanılmaya başlanan hidrojenle elektrik üretimi olarak geliyor. İkisi için de Ford Otosan'ın yoğun çalışmaları var."

2040 yılında tüm araçlarda sıfır emisyonu yakalamak üzere yola çıktıklarını söyleyen Yenigün, planlarının ayrıntılarını da şu sözlerle aktardı: "Hedefimiz 2040 yılında bütün ağır vasıta araçlarda sıfır emisyonu yakalamak... Bunlar esasında Avrupa Birliği'nin belirttiğinden erken tarihler. Bunları hayata geçirecek sermayeye ve plana sahip olmanız lazım. 16 Mart 2021 tarihinde yaptığımız bir açıklama vardı. Yaklaşık 2 milyar dolarlık, geleceğin otomobil sistemini ortaya çıkaracağımız bir yatırım programını açıkladık. Yeni bir araç programı projesi değil bu; tamamen kendimizi yeni döneme hazırlama projesi..."

Yapı Kredi karbon nötr olma yolunda
Yenigün'ün konuşmasının ardından



Gökhan Erün

Levent Çakıroğlu, "Hangi sektörden bahsedersek bahsedelim, bankacılığa dokunmaması mümkün değil. Hele hele böyle hızlı dönüşüm dönemlerinde... Bu dönüşüme mutlaka bankacılık sektörünün de katkı vermesi kaçınılmaz" diyerek Yapı Kredi'nin bu konudaki çalışmalarını dinlemek üzere sözü Yapı Kredi CEO'su Gökhan Erün'e bıraktı. Gökhan Erün, konuşmasında finans sektörünün Koç Topluluğu'ndaki karbon dönüşümüne nasıl baktığını anlatarak şöyle konuştu: "Finans sektörü aslında doğası gereği biraz daha muhafazakârdır diyebiliriz. Dönüşümlere mukavemet etmesi beklenir. Ama finans sektörü bile bundan kaçamadı ve bir parçası oldu. Paris İklim Anlaşması'na uyum için yaklaşık 100 trilyon dolarlık bir fona ihtiyaç var. Türkiye'nin de buradan yaklaşık 1 trilyon dolar fonlanma ihtiyacı var. Bu iki şekilde olabilir. Birincisi, kredi olarak; ikincisi, bütçeler anlamında gelişmiş ülkelerde olduğu gibi mali teşvik olarak. Pandemi sürecinde gördük; ülkemiz daha çok krediyi tercih etti. Ama mali teşvik olursa çok

daha başarılı sonuçlar alabiliriz diye düşünüyoruz."

Müşterilerine örnek olacak

Yapı Kredi olarak karbon nötr olma yolunda müşterilerine çeşitli seçenekler sunacaklarını belirten Gökhan Erün, ilk önce kendilerinin örnek olacağını söyledi ve devam etti: "Faaliyetlerimizi şu başlıklarda toparlayabilirim: Bunlardan bir tanesi ürünlerimiz. Elektrikli ve hibrit araçlar için fonlama sağlıyoruz. Avantajlı fonlama ve kredi sağlıyoruz. Bunun dışında, kendi müşterilerimizin de bilinç düzeyini artırmak adına bir yeşil enerji fonumuz var. O da hızla büyüyor. Binaların üzerine güneş panelleri koyuyoruz. Müşterilerimize bu imkânı sunuyoruz. Ama önce kendimizin bunu yapması lazım. O yüzden 20'ye yakın şubemizde ilk etapta buna hemen başlayacağız. Bankanın 590 milyar TL'yi geçen büyük bir bilançosu var. Son dönemde değişik ürünlerden oluşan toplam 2,7 milyar dolarlık sürdürülebilir fonlama aldık. Dolayısıyla buraya gelen kaynak bol miktarda var. Üçüncü konu; biz cesur bir karar aldık ve 'Bundan sonraki işlemlerimize kömür finansmanında olmayacağız' dedik."

Yapı Kredi dönüşümü destekleyecek yeni araçlar çıkaracak

Erün, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Biz sanayi şirketi değiliz; uyumumuzun daha kolay olması lazım. Bu kapsamda hem Bankamız için hem de tüketicileri de içine alabilecek yapılar için çalışmalarımızı yürütüyoruz. Yeni bir adım atacağız. Mesela Arçelik'e, özellikle yeşil sertifikalı ürüne avantajlı bir finansman sunalım; perakendeci ona göre bir fiyat versin. Hatta avantajın bir kısmı da tüketicinin kendi seçebileceği sivil toplum kuruluşlarına, fonlara yönlendirilebilsin. Başarırsak çok mutlu olacağız. Yapı Kredi olarak dönüşüme başladık ve bunu çok ciddiye alıyoruz. Yapı Kredi finans sektöründe bu konudaki liderliği kimseye bırakmayacaktır."



DİJİTAL DÖNÜŞÜM PROJELERİYLE SIRA DIŞI ÇÖZÜMLER

♦ ♦ ♦

Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu'nun moderatörlüğünde düzenlenen "Dijital Dönüşüm ve İnovasyon" panelinde, Topluluk çalışanları hayata geçirilen, ilham veren başarılı uygulamaları anlattı.

Koç Topluluğu'nda kültürel dönüşüm yolculuğunun en önemli bileşenlerinden olan dijital dönüşüm ve inovasyon, bu yıl da en fazla ağırlık verilen gündem maddelerinden biri oldu. Geleceği bugünden planlayan, zamanın ruhunu doğru okuyan, iş süreçlerini dijital dönüşüm çalışmalarıyla daha verimli hâle getiren Koç Topluluğu, dijital dönüşüm programı kapsamında yaptığı çalışmalarla öncü olmaya devam etti. 35.'si gerçekleştirilen Koç Holding Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda düzenlenen "Dijital Dönüşüm ve İnovasyon" panelinde, Topluluk şirketlerinin dijital dönüşüm ve inovasyon programlarından örnek projeler paylaşıldı.

Artemis Projesi'yle teknisyenden müşteriye herkes mutlu

Panelde Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu'nun örnek gösterdiği ilk uygulama, Arçelik'in geliştirdiği Artemis Projesi oldu. Artemis, genel hatlarıyla satış sonrası müşteri hizmetlerini uçtan uca kapsayan, teknisyenlerin verimliliğinin ve müşterilerin memnuniyetinin artmasını sağlayan bir uygulama...

Artemis Projesi'ni hayata geçiren ekipten Arçelik Pazarlama Müşteri Hizmetleri Direktörlüğü Saha Operasyonları Grup Yöneticisi Orhan Çavuşoğlu, projenin detaylarından bahsetmeden önce Arçelik teknik servis hizmetlerinin karmaşık yapısını dinleyicilerle paylaştı: "Sahada 300 bin yedek parça ile 7 milyon haneye girerek çözmemiz gereken sorunlar ve hizmet bekleyen müşterilerimiz var. Günlük 35 bin hatta yaz aylarında 100 bin haneye ziyaret gerçekleştiriyoruz. Bu rakamlara bir de Türkiye'nin farklı il, ilçe, hatta köyleri gibi birbirinden farklı lokasyonları eklersek ortaya çıkan tablonun ne kadar zorlu olduğunu anlatmış oluruz" dedi. Çavuşoğlu, bu zorlu süreçte hem teknisyenlerin ihtiyaçlarını karşılamının

ÜDYT'de gerçekleştirilen "Dijital Dönüşüm ve İnovasyon" panelinde moderasyonu üstlenen CEO Levent Çakıroğlu, "Dijital dönüşüm programımızın çıktılarından biri olarak beklentim, veriye dayalı karar verme disiplini iş yapış kültürümüzün ayrılmaz parçası hâline getirmektir. Hepinizden dinlediğim örnekler de tamamen veri odaklı, veriye dayalı çözümler ortaya koyuyor" diyerek tüm ekipleri kutladı.

hem de müşteri memnuniyetini artırmanın nasıl mümkün olabileceğini düşündüklerinde, Artemis Projesi fikrinin ortaya çıktığını söyledi. Araştırma yaparken dünyadan pek çok uygulamayı incelediklerini belirten Çavuşoğlu, en iyi yazılımların dahi Arçelik'in ihtiyaçlarının sadece yüzde 30'unu karşılayabildiğini görünce teknolojiyi kendi kaynaklarıyla üretmeye karar verdiklerini anlattı. Projenin özelliklerini ise şu şekilde aktardı:



Orhan Çavuşoğlu

"Artemis ile teknisyenler günlük hayatta kullandıkları mobil cihazlar ile işlerinin plan ve takibini yapabiliyorlar ve aynı zamanda müşteriler ile interaktif iletişim kurabiliyorlar. Geçmiş ve müşterilerin aktif olarak kullandıkları cihazlardan gelen veriler sayesinde teknisyenler hizmet anında ihtiyaç duyacakları yedek parça bilgisine sahip oluyorlar. Bu sayede hem sahada teknisyenlerin verimliliği artıyor, hem de hizmet kalitesinde yaşanan önemli iyileşmelerle müşteri memnuniyetinde pozitif yansımalar elde ediliyor." Projenin en önemli özelliklerinden biri de hizmeti tamamlanan ve sisteme kaydedilen arızaların geriye dönük büyük bir veri havuzu oluşturması. Çavuşoğlu, bu noktada "Quality Intelligence" sisteminin devreye girdiğini söyledi: "Teknisyen tarafından sisteme girilen bilgi, uygulama tarafından sınıflandırılıyor, analiz ediliyor ve hazır bir veri seti hâline getiriliyor. Akabinde ise 'Quality Alert' sisteminde arıza bilgileri geçmişe dayalı analiz ediliyor." Bu analizin kısa vadede teknik servisin iş süreçlerine büyük katkı sağladığını söyleyen Çavuşoğlu, daha da önemlisi, uzun vadede arızaların hangi konularda yoğunlaştığını görmek açısından Arçelik'in kalite süreçlerine de büyük bir katkı yaratacağının altını çizdi.



Metin Yıldırım

Basit el aletleri nasıl akıllı birer makineye dönüştürülür?

Panelde Levent Çakıroğlu'nun paylaştığı bir diğer etkileyici proje ise Tofaş'ta geliştirilen Akıllı İstasyon oldu. Projenin detaylarını Tofaş Elektrik ve Elektronik Sistemler Uzmanı Metin Yıldırım anlattı. Yıldırım, otomotiv dünyasında günümüzde birçok prosesin otomasyonunda önemli bir noktaya geldiğini ancak hâlâ montaj üretim birimlerinde insana dayalı üretim yapıldığının altını çizerek sözlerine başladı. Montaj proseslerinde binlerce el aleti ve aparat kullanıldığını söyleyen Yıldırım, araçtan araca değişen operasyonlar, nadiren üretilen opsiyonlar, ürün ve parça çeşitliliklerinin operasyonları karmaşık hâle getirdiğini ve hata yapma riskini de artırdığını belirtti. Bu nedenle tüm operasyonların, oluşturulan kontrol noktalarında yine çalışanlar tarafından kontrol edildiğini söyledi. Elbette bu da kaçınılmaz olarak hem riskli hem de maliyetli... Tofaş'ın geliştirdiği bu sistemle montaj proseslerinde kullanılan basit el aletlerini akıllı hâle getirdiklerini belirten Metin Yıldırım, böylece hem operasyonun istasyonda yapılmasını garanti altına

aldıklarının hem de kontrol maliyet ve risklerini düşürdüklerinin altını çizdi. Projenin iki ana unsuru bulunduğunu sözlerine ekleyen Metin Yıldırım, bunlardan ilkinin Tofaş tarafından geliştirilen kontrol ünitesi olduğunu belirtti. Bu kontrol ünitesi fabrikanın yönetim sistemine bağlanıyor ve montaj proseslerinde kullanılan basit el aletlerine takılan radyofrekanslı haberleşme kartı bilgileri kontrol ünitesine aktarabiliyor. Araç montaj istasyonuna geldiğinde örneğin bir vidanın kaç kere sıkılması gerektiği gibi operasyon bilgileri üretim sisteminden alınarak bağlı olan aletlere iletiliyor. Böylece sistem insan hatası olabilecek işlemleri minimum seviyeye getiriyor. Bu sistem sayesinde montaj üretim birimlerinde kullanılan tüm basit el aletleri akıllı istasyona bağlanabiliyor ve senkronize bir şekilde çalışabiliyor. Metin Yıldırım, bu yaratıcı çözüm sayesinde 13 milyon Euro'luk bir yatırım yerine sadece 400 bin Euro'luk bir yatırımla operasyonların kalitesini garanti altına aldıklarını belirtti. Üstelik sistemin çalışanların üzerindeki hata yapma stresini ortadan kaldırarak çalışan memnuniyetinin artmasına da katkı sağladığını da ifade etti. Tofaş tarafından geliştirilen bu projenin FraunHofer tarafından "Best Practice" seçildiğini söyleyen Yıldırım, bu teknolojinin insana dayalı üretim yapılan diğer Koç Topluluğu şirketlerinde de yaygınlaştırılmasının büyük bir fırsat yarattığının altını çizdi.

Karmaşık rafineri operasyonlarında fark yaratan bir proje: Procast

Panelde konuşulan üçüncü proje, fark yaratan dijital dönüşüm projeleriyle dikkat çeken Tüpraş'tandı. Tüpraş İzmir Rafinerisi Yardımcı Tesisler Üretim Müdürü Sinan Önceler, Procast Projesi'nin detaylarını aktarmadan önce Tüpraş'taki karmaşık üretim yapısından bahsetti. Önceler, birbirine paralel ve seri olarak faaliyet gösteren

ünitelerin entegre şekilde çalışmasıyla gerçekleşen üretimlerde, proses koşulları gereği sabit kalitede üretim yapmanın neredeyse imkânsız olduğunu söyledi. Üretim kalitesinin çıktılarının ise birbirinden bağımsız pek çok değişkene bağlı olarak değiştiğini belirtti. Günde 1 litrelik numunelerin analizlerinin yapılmasının ardından milyonlarca litre üretime başladıklarını aktaran Önceler, bu süreçte ortaya çıkabilecek kalite farklılıklarının müşteri memnuniyetsizliği, kargoda bekleme maliyetleri gibi kârlılığa doğrudan etki eden sorunları beraberinde getirdiğinin altını çizdi. Procast Projesi'nin de bu belirsizliklerin ortadan kaldırılması hedefiyle ortaya çıktığını dile getirdi. Procast hayata geçirilmeden önce analiz edilen 1 litre numunenin ardından üretime başlanırken Procast Projesi ile oluşturulan sistemle her 15 dakikada bir yenilebilen verilerle anlık kalitede üretim yapılabilir. Bu sürecin daha etkin yönetilebilmesi için rafinerinin veri tabanındaki verileri kullanarak algoritmalar oluşturulduğunu söyleyen Önceler, bu sistemle tahmine dayalı üretimin yerini veriye dayalı bir üretime bıraktığını söyledi.



Sinan Önceler

Bu projenin rafinerinin baştan sona modellendiği, makine öğrenmesi kullanılan ilk proje olduğunun altını çizen Sinan Önceler, projenin kazanımları hakkında da bilgi verdi. Rafineride Procast kullanan ekiplerin sayısının artmasıyla veri analitiği yöntemi kullanarak çözüm arayışı oluşturma konusunda farkındalık yaratıldığına altını çizdi. Yalnızca İzmir Rafinerisi'nde dolaylı kazanımlar hariç, ilave 10 milyon dolara yakın getiri hedeflediklerini belirten Önceler, gelecek günlerde projede otomasyonu artıracaklarını ve tüm Tüpraş rafinelerinde Procast'ı etkinleştireceklerini dile getirdi. Daha da önemlisi; büyük enerji şirketlerinin dışa bağımlı olarak hizmet aldığı bu alanda iç kaynaklarla geliştirilen projenin ticari bir ürün olarak pazarlanabileceğinin de altını çizdi.

Basit verilerden büyük kazanımlar elde etmek

"Dijital Dönüşüm ve İnovasyon" panelinin son konuğu, Ford Otosan Üretim Teknolojileri Takım Üyesi Berke Deniz Buğa oldu. Buğa, üretim hatlarının kısa süreli durmasının şirkette yarattığı maliyetlerin altını çizerek konuşmasına başladı. Ford Otosan Gölcük Fabrikası'nda saatte ortalama 70 araç üretimi gerçekleştirdiklerini söyleyen Buğa, bu denli yoğun bir üretim temposunda üretimin bir saat durmasının şirkete 200 bin TL maliyeti olduğunu kaydetti. Geliştirdikleri projenin üretimin durmasına neden olan ekipman arızalarını önceden tespit etmek üzerine olduğunu söyleyen Buğa, projenin detaylarını şu şekilde aktardı: "Üretim ekipmanlarında topladığımız verilerin, bizi arızadan daha önce haberdar edebileceğini biliyoruz. Biz de bu doğrultuda elimizdeki makine verilerini önleyici bakım uygulamalarında kullanmaya başladık. Teknolojilerimizi geliştirerek çeşitli makine verilerini toplamaya öncelik verdik. İlk olarak elektrik akım verisini kullandığımız projede Koç Dijital Üretim Analitiği Ekibi ile iş birliği yaptık. Projede herhangi bir



Berke Deniz Buğa

sensör ya da donanım montajına ihtiyaç duymadan, sadece yazılım ile çıktı alabiliyoruz. Üstelik bunu Ford Otosan üretim bilgi sistemindeki mevcut bulunan veriyi kullanarak başardık." Başlangıçta anlamsız gibi görünen ham elektrik verisinin dahi işlendiği bu projede, bu veriler ekipmanın çalışma trendlerinde anomalilerin tespit edilmesine imkân sağladı. Bu sayede arıza gerçekleşmeden saatler, hatta günler öncesinden arızanın tahmin edilmesi mümkün hâle gelebildi. Ekip, projenin pilot çalışma döneminde olası üç farklı arızayı da tahminlemeyi başardı. Önleyici aksiyonlar olarak plansız üretim duruşlarının önüne geçti. Berke Deniz Buğa, projenin sistemdeki hazır veriyi kullanma avantajıyla birlikte bu çözümü geleceğin fabrikalarında yaygınlaştırmak için haftalarca süren saha çalışmalarına ihtiyaç duyulmayacağını altını çizdi. Kaynak atölyesindeki bu pilot çalışmanın şimdilerde robot kollara, hatta boyahane ve montaj atölyelerinde farklı ekipmanlara yayılmaya devam ettiğini belirtti. Bazı arızaların tespitinde farklı

*Berke Deniz Buğa:
"Çıkan ve çıkabilecek sorunları veri ile öngörüp çözmeye çalışıyoruz. İnovasyon kültürümüzle birlikte sorunları farklı farklı boyutlarıyla ele alıp özgün, ticarileştirilebilir ve bir o kadar da etkili çözümler üretiyoruz."*

veri tiplerine ihtiyaç duyulduğunu söyleyen Buğa, farklı çözümler üzerine çalıştıklarını da ifade etti. Sancaktepe Araç Titreşim Mühendisliği ekipleri ve Gölcük Üretim ekipleriyle bir araya geldiklerini söyleyen Buğa, hem veri toplama hem de veri analizindeki tecrübelerini sahaya aktararak Modfing projesini hayata geçirdiklerini anlattı. Modfing'in titreşim verisi üzerinden kestirimci bakım yapılmasını sağlayan bir algortima olduğunu belirten Buğa ayrıca bu verileri toplamak için Ford Otosan olarak geliştirdikleri ve "Küp" adını verdikleri donanımı da tanıttı. Mıknatıs ile ekipmanlara yapışan Küp donanımı sayesinde geniş bir frekans bandında titreşim verileri toplanabiliyor. Projenin kazanımlarının da hayli fazla olduğuna dikkat çeken Berke Deniz Buğa, tüm lokasyonlarda 2021 itibarıyla 100 ekipmandaki veriyi okuyabildiklerini ve anlamlandırabildiklerini söyledi. Bu ekipmanlarla yıllık 650 bin dolarlık plansız üretim durma kaybının önüne geçilmesi hedefleniyor. 2022 yılında ise toplamda 750 ekipman izlenmeye başlanacak.



MUSTAFA V. KOÇ'UN CÜMLELERİYLE YAŞAM



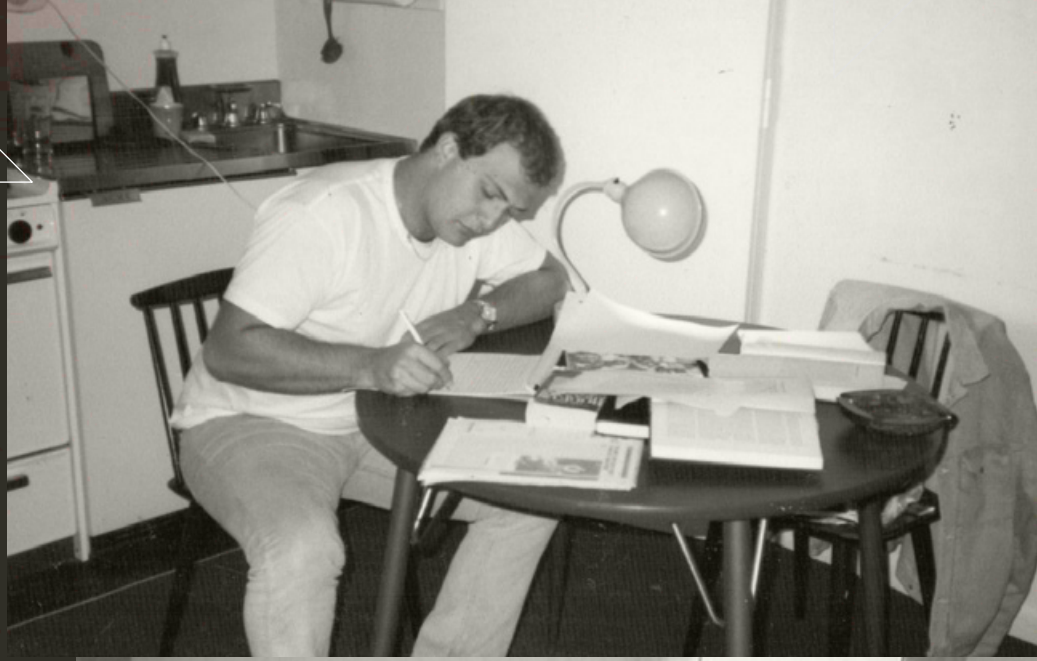
Mustafa V. Koç aramızdan ayrılalı 6 yıl oldu. O, hep hatıramızda kaldığı gibi iyi bir birey, babacan bir patron, bir elinin verdiğini diğer elinin bilmesini istemeyen bir hayırsever, sevgi dolu bir eş ve baba; doğru bildiğinden şaşmayan, değerlerinden asla vazgeçmeyen, inandığının peşini bırakmayan, tutkulu bir insandı. Dokunduğu herkeste yüzleri gülümseten bir iz bırakan merhum Mustafa V. Koç'u saygı, sevgi ve özlemlerle anıyoruz.

Mustafa V. Koç hayatı boyunca tıpkı Vehbi Koç gibi "Ülkem varsa ben de varım" sözüne bağlı kalarak yaşadı. Koç Topluluğu'nun büyümesi için çalışırken hedeflerini de hep yüksek tuttu. Hayallerini açık yüreklilikle paylaştı, sosyal meseleler için çözümler üretti. Üzerinde durduğu konularda ne kadar başarılı olduğunu vefatının ülke çapında yarattığı dayanışma ruhuna bakarak da görmek mümkündü. Onun arkasından tüm Türkiye, tam da onun görmek istediği şekilde, tek

yürek oldu. Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç, vefatının ardından yazdığı mektupta şöyle demişti: "Bundan böyle bize düşen görev; onun ilkelerine sahip çıkarak, adını en güzel şekilde yaşatmaktır. Onun yolunda, onun duruşuyla yürümeye devam etmektir." Bizden Haberler olarak Mustafa V. Koç'un iş dünyasına, ilgi alanlarına, sosyal sorumluluğa, kısaca hayata bakışını, vizyonunu, dilinden dökülen kelimelerle sizlere aktarmak; onun yolundan yürümek isteyenlere biraz da olsa ışık tutmak istedik.

"Çok çalışacaksınız, yorulmak bilmeyeceksiniz, şikâyet etmeyeceksiniz. Kurumu iyi bilip yeni gelişmeleri araştıracaksınız. Tutarlı, açık dürüst ve güvenilir olacaksınız."

"Artık en büyük, en güçlü ve en zekilerin değil zamana ayak uydurabilenlerin, hesaplı risk alabilenlerin, yeniliğe ve eleştiriye açık olabilenlerin, hata yapsa da hızlıca öğrenebilenlerin kazandığı bir dünyadayız."



"Zamanınızın küçük bir kısmını içeriye ve geçmişe bakarak geçirin! Büyük kısmını ise dışarıya ve ileriye bakmaya ayırın!"



"Eskiden beri söylenen 'değişmeyen tek şey değişimdir' sözü bugün o kadar hafif kalıyor ki! Her yeni kuşak, topluma farklı beklentilerle katılıyor. Eski kuşaklarla yeni kuşakların içinde yaşadıkları dünya ve hayattan beklentileri o kadar farklı ki, ortak paydada çözüm üretmekte zorlanıyoruz."



"Sevdiğim ve inandığım bir Afrika atasözünün söylediği gibi: 'Hızlı gitmek istiyorsan yalnız, uzağa gitmek istiyorsan beraber git.' Biz uzağa gitmek istiyoruz. Uzun vadeli liderlik istiyoruz. Sürdürülebilirlik istiyoruz. Bu nedenle hep beraber gideceğiz. Yol boyunca birbirimize destek olacağız."



"Zamanın ruhu hep değişiyor, tarih boyunca hep değişti. Ancak onu okumamız ve adapte olmamız için bize verilen zaman kısaldı. Sanırım bugün herkesi zorlayan konu teknolojik gelişimin de inanılmaz etkisiyle değişimin hızlanması."



"Başarıyı sağlamak ve uzun yıllar sürdürebilmek için ilk şart olumlu bakış açısı ve kendine güven. Olumlu bakış açısı ve kendine güven bulaşıcıdır. Tabii hayalci bir iyimserlikten bahsetmiyorum. Gerekilikle beslenen bir iyimserlikten bahsediyorum. İyimserlik ve kendine güven; kişiye ve etrafına enerji verir."

"Hepimizin dileği: Zamanın ruhuna uygun, tüm seslerin ve renklerin zenginlik olarak algılandığı, bir arada huzur ve refah içinde yaşayabileceğimiz, çocuklarımıza gönöl rahatlığıyla bırakabileceğimiz bir Türkiye."

"Orta Dođu'da yayılmaya devam eden ateş açıkça gösteriyor ki ülkemizin refahı, istikrarı ve güvenliği için; komşularımızın da istikrarlı, demokratik ve sınır bütönlüğünü koruyabilen ölkeler olmaları şart. Kısacası, barış, demokrasi, insan hakları ve kalkınma!!! Bunlardan biri olmadan diğeri de olmuyor."



"Başarıyı değerli kılan engellerdir. Engellere rağmen inanmaktır, engellere rağmen azmetmektir, engellere rağmen çözümü görmektir."



“BİR İŞE SEVGİ BULAŞIRSA SONUÇ İLLA İYİ OLUYOR”

♦ ♦ ♦

Günümüzün en üretken yazarlarından Ayşe Kulin... 2021 yılında eserleri arasına otobiyografik kitaplarının sonuncusu olan “Hazan”ı ve İstanbul taksicileriyle yaşadığı deneyimleri aktardığı “Taksiii” adlı kitabı ekledi. “Yazmazsam boşlukta asılı kalmış gibi hissediyorum kendimi” diyen Kulin, eserlerinin ve hayat felsefesinin ipuçlarını Bizden Haberler dergisi ile paylaştı...

YAZI
Arzu Erdoğan

Enerjisi ve neşesi kendisiyle karşılaşan herkesi hayran bırakıyor. O yazarken mutlu oluyor, okurları yazdıklarını okurken... Söylediklerinden anlıyorsunuz ki kendisine yük gelen hiçbir şeyi sırtında tutmuyor, yaptığı her işi de çok severek yapıyor. Belki de işin sırrı bu, yüklerinden kurtulup hafiflemek ve koşulsuzca sevmek... Ayşe Kulin ile eserleri, çalışmaları ve hayata bakışı üzerine konuştuk.

1989 yılında TRT için dizi olarak çekilen, Mahmut Şevket Esendal'ın "Ayaşlı ve Kiracıları"nın sizin için çok önemli olduğunu biliyorum; dizinin sanat yönetmeniydiniz. Sizi sanat yönetmenliğine götüren, oradan da yazın hayatının içine çeken süreci anlatabilir misiniz?

"Ayaşlı ve Kiracıları", yönetmen Tunca Yönder'in ısrarıyla TRT'nin dublajsız çekilmiş ilk dizisiydi. Çekim çok eziyetli geçmişti çünkü şehir merkezi sayılan bir mekânda, her sahnenin çekimi on kat zorlaşıyordu. Ya sokaktan soğan-patates satıcıları geçer ya korna sesi duyulur ya da ezan okunurdu; durur beklerdik. Ekipten biri hapşırır veya öksürür, haydi baştan çek... Bir keresinde o semte her nereden geldiyse bir eşek gelmiş, anırmaya başlamış dakikalarca susmamıştı. 12 Eylül darbesi sonrasıydı, akşam saat 11:00'den sonra bir de sokağa çıkma yasağı! Çektiğimiz bölümü bitirememişsek sabahlardık çekim mekânında. Ama tamamlanmış bölümleri tüm ekip birlikte seyrettiğimizde aldığımız keyfi tarife kelimeler yetmezdi. Hayatımın en güzel anıları arasındadır o günler. Ben yüzü aşkın reklâm filmi çekimi sonrasında, iyi pişmiş bir kıvamda katılmışım dizi ortamına ama yazın hayatına kamera arkasından geçemedim. Zaten yazın hayatının içindeydim, pek çok gazetenin sanat sayfalarına kendi adımla, Gelişim Yayınları'nın çeşitli dergilerine de



boşandığım eşimin soyadıyla yazılar veriyordum. Ek gelire ihtiyacım olduğu kadar yazmayı çok sevdiğim için de.

Neden TV'de veya sinemada devam etmek istemediniz? Çünkü Tiyatro Yazarları Derneği aynı yıl size "En İyi Sanat Yönetmeni" ödülü de verdi. Bu, devam etmek için iyi bir motivasyon olsa gerek...

Televizyon ve Tiyatro Yazarları Derneği bana "En İyi Sanat Yönetmeni" ödülünü 1988-89 yılı çalışmalarım için verdi. 50 yaşına yaklaşmışım; çalışma saatleri sabahlara kadar uzayabilen ve kapalı mekânlarda sigara yasağı olmadığı için her anı kesif sigara dumanında geçen bir işte çalışmak yerine, daha düzenli bir ortamda çalışmak için bir holdingde kurumsal iletişime girdim. Gazete ve dergilere yazı vermeye de devam ettim. Hatta o yıllarda bir otel dergisinin de yazı işleri müdürlüğünü yapıyordum. Benim çalışma hayatım, boşandığım 1978 yılında başladı ama evliyken de bir ansiklopedik serinin beş ayrı kitabını Türkçeye çevirmiştim. Kısacası yazmak hayatımın hep ön planında oldu.

Bir röportajınızda "Benim bütün hayalim yazar olmaktı" diyorsunuz. Ama ilk öykü kitabınız "Güneşe Dön Yüzünü", 1984 yılında yayınlandı; yani 43 yaşındaydınız. Yazı hayatınızın geç başladığını düşünmüyor musunuz? Sizi bu kadar beklemeye iten neydi?

Daha önce de belirttiğim gibi yazı hayatım çok erken başladı. Geciken, yazmam değil, bir yayıncı bulmamdır aslında. Onu da 25 yıl yayıncı kapılarında süründükten sonra, kazandığım Haldun Taner ve Sait Faik Öykü Ödüllerim sayesinde buldum ve o yayıncı (Remzi Kitabevi) ilk romanım Aylin'i bastı. Bunca yıl sonra hayalim gerçek olmuş, bulmuşum bir yayınevi, durur muyum hiç! İlk yıllar beni unutmazınlar diye her sene bir romanla çıktım okurun karşısına. Sonra bu bir alışkanlık oldu... Yazmazsam boşlukta asılı kalmış gibi hissediyordum kendimi.

Tam da onu soracaktım; Ayşe Kulin denince ilk aklı gelen kitap, "Adı: Aylin". Biyografik olmasının ötesinde, gerçek bir cinayetin anatomisi aslında. Size göre "Adı: Aylin'de insanları bu kadar yakalayan ne oldu? Gerçekliği, yalın anlatım dili, kurgusu, hazin sonu...

Benim ilk romanımdı, acemilik dönemimde yazılmıştı. Neden bu kadar çok sevildiğini okurlarım yanıtlasın, çünkü ben Aylin'den çok daha değerli başka kitaplar yazdığımı inanıyorum. Niye çok tutulduğuna ilişkin size verebileceğim tek neden, birlikte büyüdüğüm ve çok sevdiğim birinin hayatını anlatmamdı bence. Bir işe sevgi bulaşırsa sonuç illa iyi oluyor!

Hayata Osmanlı döneminde bir paşa torunu olarak görkemli konaklarda başlayan, veremle savaşırken bir seramik sanatçısına dönüşerek yurt dışında dahi isim yapan, Atatürk'ün yaveriyle evlenip Cumhuriyet'in kuruluşuna yakından tanıklık eden ve dünyamızı yoksul bir solcu olarak terk eden "Füreyâ"nın kurgusunu ben çok sağlam bulurum.

Ayrıca "Veda" ve "Her Yerde Kan Var" itina ile araştırılmış, iyi kurgulanmış romanlarımdır. Kurgu romanlar arasındaki favorilerim ise "Gizli Anların Yolcusu" ve "Tutsak Güneş".

Öyküleriniz, romanlarınız ve biyografik romanlarınız; üçü de ayrı lezzette. Sizi en çok mutlu eden hangisi?

Tek başına hiçbir. Benim için en büyük mutluluk, odaklandığım fikri bir roman hâline getirebilme aşaması.

"Veda", "Umut", "Hayat", "Hüzün", "Hayal" ... Otobiyografik romanlarınızın sonuncusu olan "Hazan" ise yeni yayınlandı. Okuyucu karşısında bu kadar savunmasız kalmak ürkütmüyor mu sizi? Yoksa üzerinizdeki yüklerden yazarak mı kurtuluyorsunuz? Yani bu aslında sizin için bir terapi mi?

Ben otobiyografik çalışmalarımı özelikle değil, yaşadığım dönemlerin siyasi ve toplumsal olaylarıyla örekerek yazdım. Yazmayı ise hayatımın amacı olarak düşündüğüm için, ona terapi diyemeyeceğim. Hayatın her zorluğunu kendi çabalarımla geçiştirdiğimden terapiye ayıracak zamanım da hiç olamadı. Ben üzerimde yük taşımam zaten; kaba, hoyrat ya da aldatan kocaları boşarım, kaba hoyrat patronlara istifamı sunarım, hemen atarım o yükü sırtımdan... Çocuklarımla torunlarım ise hayatımın en büyük katma değerleri, armağanları. Böyle bakıldığında otobiyografik romanlarımla savunmasız kaldığımı düşünmüyorum.

Son yayınlanan kitabınız, İstanbul taksilerini anlatan "Taksiii". Biliyorsunuz İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbulluların taksilerle ilgili ciddi sorunları var. Kitap denk mi düştü, yoksa bilinçli olarak mı konuyu seçtiniz?

"Taksiii"ye bir kitap diyemeyeceğim, o kar helvası kıvamında bir kitapçık.

Gazetelerde İstanbul Belediyesi'nin taksi sorununu çözmek için taksi alma girişiminin 10. kez engellendiğini okuyunca, başımdan geçenlerle içimden taşanları 10 gün içinde toparlayıp yayıncıma sundum; çünkü gerçekten İstanbullular olarak müthiş bir taksi ezası yaşamaktayız. Dolayısıyla "Taksiii"ye bir kitap olarak değil, yazılı bir protesto olarak bakın lütfen.

Eskiden beri pek çok insan taksilerde tüm Türkiye'nin anatomisini çıkarmanın mümkün olduğunu söyler. Oysa sizin tespitiniz çok başka. Özetle diyorsunuz ki, "Taksiye binebilen kesim, orta sınıf. Oradan sadece orta sınıfın beklentilerini anlayabilmek mümkün". En azından orta sınıfı ve onlara bakışı anlayabilmek için soruyorum: Ne istiyorlar, ne bekliyorlar? Alt sınıfı oluşturan taksi şoförlerinin onlara bakışı ve hisleri nasıl?

Bu görüş bana değil, bindiğim bir taksinin şoförüne ait. Haklıydı, zenginlerin şoförlü arabaları vardır, yoksullarda ise zaten taksiye verecek para bulunmaz. Ama şu gerçeği unutmayalım; hangi sınıftan gelirsek gelelim, bir gün hepimizin bir taksiye ihtiyacı olabilir. Bir kalp krizi vakasında, zenginin şoförü o gün işe geç kalmışsa taksi çağrılır ya da bir gariban ölüm döşeğindeki yakınına yetişecektir mesela. Taksiye saatlerce erişememek bir şehrin ayıbıdır. Ben sadece bu ayıbı görmezden gelenlere seslenmek istedim bu kitapta.

Taksi şoförleri yolculara, yolcular şoförlere, bakkala, manava kızgın. Kısaca herkes birbirine öfke duyuyor, patlamaya yer arıyor. Bu öfkeyi nasıl yorumluyorsunuz?

Evet, herkesin çok ama çok kızgın olduğu bir toplumuz. Tüm televizyonlar sabahdan akşama modadan tutun yemek programlarına, siyasi

konuşmalara dek, bu kızgınlığa çanak tutuyor. Bir de ata sözümüz var malum; Balık baştan kokar! Örnek alacaklarımız çok kızgınsa, biz de kızgın oluruz hâliyle.

Pandemi süreci pek çok insan için çok ciddi sıkıntı ve travmayla geçti. Siz süreci nasıl atlattınız? Neler yaptınız? Üretim sürecinizi etkiledi mi?

Ben her zaman yapmakta olduğumu yaptım. Yazdım. Sıkıldım. Yine yazdım. Sıkılmasaydım, "Hazan" daha aydınlık bir kitap olabilirdi kuşkusuz ama kitaplar da dönemlerinin ve onları yazan insanların aynalarıdır, öyle değil mi?

Bundan sonraki projeleriniz neler? Dizi ve film olmak üzere senaryolaştırılan bir kitabınız veya üzerinde çalıştığınız bir başka kitabınız var mı?

Üzerinde çalıştığım bir kitabım var. Günümüzden 50 yıl sonrasını anlatan bu kitapta doğayı tahribe bu tempoda devam edersek, başka bir gezegene göçün kaçınılmaz olacağına farkındalık yaratmaya çalışıyorum.



Son olarak şunu sormak istiyorum size: "Hazan"ı yaşarken, yaşınızın getirdiği bugünkü bilgeliliğinizle tüm yaşadıklarınızla hesaplaşmanızı, kavganızı bitirebildiniz mi? İçinizde ukde kalan bir şey var mı?

İçimde ukde kalan bir değil çok şey var ama kimin yok ki!



FOTOĞRAFLAR: Hadiye Cangökçe

İNSANIN VE TOPRAĞIN SIRRININ PEŞİNDE 60 YIL

◆◆◆

Çağdaş Türk seramik sanatının önemli isimlerinden Candeğer Furtun, seramik sanatındaki 60 yılını, zengin form ve doku dünyasını yansıtan yüzden fazla yapıtını sergilediği etkileyici bir retrospektif sergiyle gözler önüne seriyor. Arter'de Selen Ansen küratörlüğünde gerçekleştirilen ve 17 Nisan 2022'ye kadar devam edecek olan sergi, eserlerin iki önemli malzemesi olan toprak ve insana dair çok şey anlatıyor.

YAZI
Mine Akverdi Denktaş

Seramik sanatında 60 yıl... Dile kolay. 85 yaşındaki değerli seramik sanatçımız Candeğer Furtun, 1960'lardan bu yana forma ve malzemeye dair özgün bir yaklaşımla, yaşamsal, felsefi, tarihsel, toplumsal ve siyasi sorunsallardan beslenerek seramik eserler üretiyor. 1964'te Şişli'de kurduğu atölyesinde bunca yıldır tuttuğu eserleri şimdilerde Arter'deki retrospektif sergisinde sanatseverlerle buluşuyor. Selen Ansen'in küratörlüğünde gerçekleşen ve üç yıllık bir süreçte hazırlanan sergi, Furtun'un sanatında biçimsel ve düşünsel bir öneme sahip olan doğa ve beden temalarını odağına alıyor. Furtun'un zengin form ve doku dünyasını yansıtan yüzden fazla yapıtının yer aldığı ve kronolojik bir güzergâh izleyen sergi sadece Candeğer Furtun'un sanat yaşamının değil, günümüz insanının, toplumların, seramik sanatının ve Türkiye'nin son 60 yılını da yansıtıyor. Bu ilk retrospektif sergisi vesilesiyle görüştüğümüz Candeğer Furtun, sorularımızı yanıtladı, onun için önemli iki malzeme olan toprak ve insanı anlattı.

1954'te İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'ne girerek sanat hayatınıza ilk adımı attınız. Sanatçı olma hayaliniz ne zaman, nasıl doğdu?

İngiliz Kız Ortaokulu'nu bitirince lise için İngiltere'ye gittim. Amacım üniversiteyi de İngiltere'de okumaktı. İlgi alanım felsefe, psikoloji ve edebiyattı. Gittiğim Brighton'daki okul bizi bu üniversite imtihanlarına hazırlarken kültür faaliyetleri için de imkân sunuyordu. Bizi sık sık Londra'da ve diğer şehirlerdeki müzelere götürüyorlardı. O zamana kadar Türkiye'de sadece birkaç müze görmüştüm. İngiltere'de gördüğüm müzelerdeki eserler, resimler, heykeller beni çok etkiledi. O sırada İngiltere ile Süveyş arasında bir sürtüşme yaşanınca İngiltere'de okumaya devam edemedim, döndüm. Burada üniversite seçimimde bu kez sanat ağır bastı, Güzel Sanatlar Akademisi'ne başvurdum ve kazandım. Resim ile başladım, Nurullah Berk'in öğrencisi oldum. Ancak Hüseyin Gezer Bey'in modlaj derslerinde çamuru elime aldığım zaman çok etkilendim. Çamurdan üç boyutlu bir şeyler meydana getirmek çok hoşuma gitmişti. Böylece seramik



*Suskun
(detay),
1987*

bölümüne geçtim ve seramik dünyasına adımımı attım.

Seramiği, toprağı, kili sizin için cazip kılan nedir?

Bugüne kadar pek çok malzemeyi elime aldım ama toprak hepsinden farklı; toprak canlı bir şey. Yaptığınız en küçük hareket karşılık buluyor. Bazen size uyum gösteriyor bazen de dur bakalım, benim de kişiliğim var diyerek sizi durduruyor. Yani bu ilişki son derece canlı bir ilişki. Dediğim gibi yaşayan bir şey toprak;



Vazo, 1963



bir örnekle anlatayım: Bir tane form yapmıştım ve üstünü örtmüştüm kurumaması için. Bir-iki gün o hâlde bıraktım, sonra baktım ki içinden bir filiz yukarı doğru çıkmış, toprağın içinde kalmış bir tohum öylece büyümüş...

Zaten bu özelliğinden dolayı teknolojinin bu kadar ilerlediği, insanların doğadan ayrıştığı için huzursuzluk yaşadığı günümüzde her yerde seramik atölyeleri açılıyor. İnsanların ellerinin, üzerinde yaşadığımız o canlı toprağa değmesi, eli ve beyninin beraber işlemesi için son derece önemli.

Onun için toprağa elini süren ondan kolay kolay ayrılamıyor.

1961'de Fullbright Bursu ile Amerika'ya gittiniz ve asıl seramik alanında ufkunuzu açan bu eğitim oldu sanırım. Nasıl bir farklılık vardı?

Farkı anlamanız için şu kadarını söyleyeyim: 1959'da ben Güzel Sanatlar Seramik Bölümü'nden mezun olduğumda atölyemizde fırın yoktu! Sırları yapmak için hammadde yoktu. Kocaman ve çok ağır bir torna vardı, yerinden kımlıdatmak mümkün değildi. O günün şartlarında maalesef seramik atölyesine gereken malzemeler alınamıyordu. Bizim çalışmalarımız kâğıt üzerineydi, çiniler üzerineydi. Çömlekçi Hasan Usta'dan kırmızı çamur geliyordu atölyemize, ondan formlar yapıyorduk ama fırın olmayınca pişiremiyorduk. Yıl sonunda da işlerimizi Eczacıbaşı Fabrikası'nda gerçekleştirmiştik. Şimdi böyle bir ortamdan çıkıp Amerika'ya gidiyorsunuz. Öyle çok kıskandım ki anlatamam. İnanılmaz bir malzeme bolluğu vardı; üç tane fırın, her sanatçının bir tornası vardı... Ve bu işin teknik kısmı; daha neler neler kazanıyorsunuz bu zengin ortamda. Sır yapmasını, pişirmesini öğreniyorsunuz mesela. O sıralarda Amerika'da geleneksel seramikten çağdaş seramiğe

geçiş açısından büyük bir mücadele de veriliyordu. 60'lı 70'li yıllarda sanat açısından çok verimli bir ortam vardı. Herkesin coştığı bu on yılda seramik de aldı başını gitti; çağdaş yorumlarla yoğurulmaya başlandı. Bu Türkler için de yol açıcı oldu, biz Türkiye'de çağdaşlaşma konusunda hazır konduk.

Kalmanız yönünde ısrar da olduğu hâlde Amerika'da kalmadınız. Neden dönmek istediniz?

Amerika'da eğitimim tamamladım ve o sırada kolay kolay olmayacak bir şey oldu. Hocalarımın hakkımda yazdıkları mektuplar sayesinde ikinci kez Fullbright Bursu kazandım. Fakat bu da bitince tezimi yazarken orada kalıp yaşayabilmek için asistan öğretmenlik yaptım. Bu arada kendi çalışmalarımı da sürdürdüm. Geri döneceğim zaman Amerika'da kalmamda ısrar ettiler. Ama ben ne öğrendimse Türkiye'ye getirmek istedim. Gitmeden bir sergi açalım dediler ve ilk kişisel sergimi orada açtım. Türkiye'de de bir sürü sergi açtım ama inanın, oradaki o ilk sergimde topladığım ilgiyi hiç toplamadım. Kalabalıklar, radyo yayınları, fotoğrafçılar... Orada kalıp Türk kökenli bir Amerikan vatandaşı olmak yerine tüm bildiklerimi Türkiye'ye getirip bütün engellere rağmen Türkiye'den dünyaya seslenen bir sanatçı olmak istedim. Bu yüzden geri döndüm.

Şimdilerde ülkemizden Batı'ya yoğun bir beyin göçü yaşanıyor; gençler hep yurt dışına gitmeyi tercih ediyor. Oysa

sizin zamanınızda Türkiye'ye dönmek önemliydi... Ne değişti sizce?

Ben 1936 doğumluyum, o 30'lu, 40'lı, hatta 50'li kuşak, "Çalığışu ruhunu" taşıyordu diye düşünüyorum. Yani ne öğrendilerse yurdumuzda onu tatbik edelim diye düşünüyordular. Sanat ortamı da çok farklıydı, bizim eksiklerimiz vardı ama o dönemde televizyonlarda sanat konuşmaları, sanat gösterileri oluyordu... Ama bugünün gençliğini de kınamıyorum. Bugünün şartlarında gitmek istemelerini haklı buluyorum. Çünkü bırakın işlerini yapmayı, nefes dahi alamıyorlar burada.

1964'te Şişli'de kurduğunuz ve hâlâ kullandığınız atölyeniz şu anda Arter'de gerçekleştirilen retrospektif serginizin temelini oluşturuyor. Bu atölyenin sizin için anlamı nedir? Ve ünlü seramik sanatçımız Füreyâ Koral'ın bunda bir etkisi var sanırım...

Atölye kurmak ve seramik sanatını götürmek, malzeme eksikliklerinden ve imkânların kısıtlı olmasından dolayı çok zordu. Hatta ben atölyemi açarken babam "Kızım burada açacaksın ama nasıl olacak?" dedi. Ben de "Füreyâ Hanım on yıl önce açmış ve bugüne kadar gelmiş, ben de açabilirim herhâlde" dedim. Örnekler çok önemlidir. Füreyâ Hanım gelip İstanbul'da atölyesini açıyor. Burada büyük panolar hâlinde çalışmalar yapıyor, Türk milletinin alışık olduğu çinileri duvarlara çağdaş bir yorumla aktarıyor, onların üstüne





düşünce ve hislerini yansıtıyordu. Bu çağdaş yaklaşımıyla mimarlarla ilişki kurarak birçok duvar panosu üretti. Füreya Hanım seramik ile yaşamını götürdü. Ailesi son derece önemli bir aile olmasına rağmen parası çok yoktu, hatta yaşamını sürdürmek için bazı eşyalarını satmak mecburiyetinde bile kaldı. Çok sağlık sorunu yaşadı. İlk başlarda sanat çevrelerinde de biraz küçümsendi. Ama her şeye rağmen tutkuyla atölyesini ayakta tuttu. Füreya Hanım hem çağdaş yorumla sanat dünyasına girmesi hem de atölyesini büyük bir dirençle götürmesi açısından büyük bir örnekti. Benim 1964'te kurduğum atölyem de 60 yıldır tüm sanat çalışmalarımın merkezi oldu. Eserlerimi satmayıp bir arada tuttuğum bu atölye olmasaydı bu retrospektif sergi de olmazdı.

Arter'deki sergi sizin ilk retrospektif serginiz. 60 yıllık sanatsal üretiminizi bizlerle buluşturuyor. Üretim süreciniz, içinde bulunduğunuz yaşamsal, toplumsal, siyasal olaylardan nasıl etkilendi; bu sanatınıza nasıl yansıdı?

Bunları mümkün olduğu kadar soyut şekilde yansıttım. Mesela 80'lerdeki baskıların etkisiyle insanların kimi sırtını döndü, kimi içine kapandı, kimi birazcık dinî şeylere yöneldi... Orada sırtı dönüklüğü, namaz kılar gibi figürleri görebilirsiniz. 80'lerin sonunda "Suskunlar" diye bir seri yaptım. O

seride o dönemin atmosferinin insanlar üzerindeki etkisini ortaya koymaya çalıştım. Hakikaten de oradaki kadınların hepsi suskun; sadece izliyorlar, seslerini hiç çıkartmıyorlar, bugün olduğu gibi... Sonra 1994'te de şunu sezinledim; müthiş bir bilimsel atılım gerçekleşiyor, herkes yaşamın nereden başladığını öğrenmek istiyor, bunun sonucunda insanlar delik deşik yapılıyor, tıp ve teknoloji o kadar ilerliyor ki sizin bacağınızı kesiyorlar öbürüne takıyorlar, onun kolunu kesip başkasına takıyorlar... Ve tüm bunlar olurken toplum giderek bireyselliğini kaybediyor. Bu dönemde yaptığım çalışmalarda kişinin nasıl kaybolduğunu vurguladım; bunun için bacaklar, kollar

bedenlerine yansımalarını soyut bir şekilde ortaya koymaya çalıştım. Benim için başından beri insan ve insanla ilgili her şey çok önemli. Çok genç yaşlarda felsefe ve psikolojiyle ilgilenmek istememin sebebi, daha ben 6 yaşındayken ailemin en küçük ferдинin, sekiz aylık yeğenimin bir gün içinde ölmesiydi. Bu olay bende travma yarattı. Anlayamadım; bir varmış bir yokmuş derler ya, onu yaşadım. Bu bende korku yarattı. Her sevdiğim bir gün yok olacak diye düşündüm. Ve 6 yaşımdan itibaren benliğimi saran bu korkuyla insan kimdir, ölüm nedir, yaşam nedir, nasıl yaşanmalı gibi konuları hep düşündüm. İnsanla ilgili her şey ilgimi çekti ve



ve eller üzerinde, parça olarak çalıştım. Fabrikadan çıkmış insan parçaları gibi... Ve 2010'larda da toplumdaki duyarlılığın kaybolduğunu, hiçbir işaretin hiçbir komutun artık işe yaramadığını hissettim. Mesela durulması gereken bir yerde kimsenin durmadığını, sus işaretine kimsenin susmadığını, imdat diyene kimsenin aldırış etmediğini... Bunun üzerine elleri yaptım, ellerdeki o simgeleri ortaya koydum. Bunlar karşılıksız imlerdi, sonuçsuz işaretlerdi artık. Bu şekilde yürüdü benim yaratım sürecim.

Çalışmalarınızda özellikle insan bedeni, kollar, bacaklar çok dikkat çekiyor. İnsan bedeni size ne açıdan ilginç geliyor?

İnsan ile ilgilendiğim için insanın gövdesi ve uzuvlarını ele alıyorum. İnsanların duygularını değil, daha çok bu duyguların

beni düşündürmeye başladı. Bazen baktığımda gökyüzündeki bulutlarda, yerdeki mermerde, tahtalarda da hep bir insan figürü, insan bedeni görürüm. Bu sanatıma da yansıyor doğal olarak.

Serginiz 60 yılınızın bir dökümü; size bir ayna tutuyor mu?

60 yıldır çalışıyorum, hepsini burada göreyim ve ilk eleştiren ben olayım istiyordum. Ve gördüğümde mutlu oldum. Doğrusu eserlerimde tutarlılığı hissettim; kendi içinde geliştiğini gördüm. Belli yaklaşımlarımda pek bir oynama olmamış, onu gördüm. Etkilendiğim akımların özünü alıp kendimce yorumladığımı gördüm. Yaşamımda bunu görebildiğime memnunum. Ama aslında sergi bana değil, başkalarına ne söylüyor? Farklı bir görüş açısı verebiliyor mu, düşündürüyor, sorgulatıyor mu? Asıl önemli olan o.

DÜNYAMIZIN GELECEĞİ İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ KONUŞALIM!

Hayatımızı çevreleyen ve ortak geleceğimiz için en önemli konuların başında gelen sürdürülebilirliğe dair her şey, her hafta yeni konularla "Sürdürülebilirliği Konuşalım" podcast kanalımızda!



Spotify | Apple Podcasts | Google Podcasts



SÜRDÜRÜLEBİLİR
GELECEK İÇİN
SINIRLARI
KALDIRIYORUZ.

 **YapıKredi**

Hizmette sınır yoktur.



PANDEMİ GÜNLERİNDEN YARINA NOTLAR

♦ ♦ ♦

Küresel salgın tüm dünyayı değiştirip dönüştürürken bunu belki de en yakından takip eden kesim, sanatçılar... Yaşadığımız sıra dışı günler, onların eserlerinde derin izler bırakıyor. Bugünü anlamak ve anlatmak, geleceğe yeni pencereler açmak isteyen sanatçılar, içinde bulunduğumuz dönemin yarattığı çağrışımları eserlerine yansıtarak gelecek için notlar sunuyor. Pera Müzesi'nde 6 Mart'a kadar devam edecek olan "Yarına Notlar" sergisi 25 ülkeden 30 küratörün seçtiği eserlerle bu açıdan güçlü bir iddia barındırıyor.

iki yıl önce dünyanın uzak bir köşesinde, çoğunluğun daha önce adını bile duymadığı Wuhan kentinde yayılan bir hastalığı Covid-19... O zamanlar daha adı bile konmamıştı aslında. Birkaç ay içinde ise dünya değişmiş, kaygı içindeki insanların hayatı her yönüyle farklılaşmıştı. Herkesin algılarının açıldığı, hayata dair sorgulamaların arttığı bu dönemde her alan olduğu gibi sanat da etkilendi. Duygular üzerinde yükselen, bireyleri düşünmeye davet konusunda önemli sorumluluk üstlenen sanatsal üretimin de merkezine pandemi yerleşti.

Tüm dünyadan çok sayıda sanatçının üretimine yansımaları olan pandemi, Uluslararası Bağımsız Küratörler'in (Independent Curators International –ICI) çalışmalarında da önemli yer buldu. Günümüz kültürünün değerlerini sorgulamak ve yeniden değerlendirmek amacıyla ICI'nin 25 ülkeden 30 küratör ile oluşturduğu bir seçki, 29 sanatçının eserini sanatseverlerle buluşturdu. Pandeminin ilk aylarında ICI üyelerinden gelen metinlerle oluşturulan "Saha Raporları" başlıklı yazı dizisinin ilham verdiği "Yarına Notlar," kısa bir süre önce ABD ve Çin'de sergilendi. Bu sergi, şimdi de Pera Müzesi'nde devam ediyor. "Yarına Notlar"daki birçok çalışma, maneviyatı bir temellendirme mekanizması olarak ele alıyor ve belirsizliğin yükseldiği zamanlarda dünyayı anlamlandırmanın yollarını araştırıyor. Bazı çalışmalar belirli bir mitolojiye odaklanırken, hâlâ var olan ya da imgelemde yer alan siyasi yapıları ortaya koyuyor. Sergi, küresel bir çağda sanatın kolektif hafızanın inşasındaki potansiyelini ele alıyor. Bu kültürel geçiş döneminde, her eser yakın geçmişten bir ilham kaynağı ve geleceğe yön veren bir bakış açısı öneriyor.

Pandemi döneminde yaşanan tecrit, ev hayatı ve bakım kavramlarına odaklanan eserler ile pandemiye doğrudan referans vermeyen yapıtlar hep beraber incelendiğinde, bir bütün olarak



*Nothando Chiwanga;
"Tuzağa
Düşmüş,
2018; fotoğraf;
sanatçının
izniyle*

günümüzün yansımaları oluşturuyor. ICI Sergiler Yöneticisi Becky Nahom, ziyaretçilere küresel bir deneyim üzerine düşünme fırsatı veren sergide, bugün görülmesinin önemli olduğuna inandıkları eserleri sanatseverlerle buluşturduklarını belirtiyor. Nahom, ortak güven üzerine kurulu olan bu serginin aynı zamanda okuyucular, ziyaretçiler ve gözlemcilerin eserlerle iletişim kurmaları için bir çağrı olduğunu söylüyor.

Sanatın balkonlara taşındığı günler

"Yarına Notlar" sergisi için belirledikleri yönetime de dikkat çeken Nahom, "Bize gelen hikâyeler pandeminin etkilerinin yanında, sanat organizasyonlarındaki değişimleri ve yeni duruma nasıl adapte olunduğunu gösteriyordu. Sosyal medya ve dijital platformlar izleyicilere ulaşmak için adımlar atarken, iç mekânlarda bir araya gelemeyen insanlar balkon ve pencerelerde projeler ortaya çıkarmaya başlıyor, tüm bu gelişmeler sanatı, sanat merkezlerinden evlere taşıyordu. Bu nedenle böyle bir zamanda tek bir sesi temsil edemeyeceğimizin farkında olarak, kolektif düşünce üzerinden sergi geliştirmeyi hedefleyip gerekli parametreleri belirledik" diyor. Nahom, aynı zamanda sergiye paralel olarak gelecek günlere yol gösterme umuduyla pandemi günlerinde aldığı notları sanatseverlerle buluşturuyor.

Ülkeler, şehirler, evler

Sergide, geniş bir yelpazeye uzanan, video, fotoğraf gibi pek çok türü barındıran eserler bir arada sunuluyor. Kimi eserlerde günümüzde önemli bir yer tutan otoriter devletler, ırkçılık, şehirler ve yalıtılmışlığa dair farklı bakış açıları öne çıkıyor. Örneğin, Madiha Aijaz'ın "Bu Sessizlikler Tüm Kelimelerdir" başlıklı videosu, Pakistan'ın Karaçi şehrinde üç bakımsız kütüphanenin bulunduğu yerleşimleri ele alıyor. Titiz, yavaş ve nüanslı biçimler kullanan Aijaz dil ve kültür siyasetini, bilginin üretimini ve dağıtımını, ayrıca bu yerlerin eş zamanlı askerileşmesini, gözetlenmesini ve baskı altına alınmasını irdeliyor.

Nothando Chiwanga'nın geniş bir tema çeşitliliğini ele alan eserleri, performans ve fotoğraf çalışmalarını içeriyor. Zimbabwe'nin "hiç uyumayan" anlamına gelen Harare şehrinde kesitler sunan eserler, bu kentte yaşamının zorluklarını yansıtıyor: Bedenler yoksunluk ve imtiyaz hattında bölünmüş bir şehirde hayatta kalabilmek için sürekli hareket hâlinde.

Demian DinéYazhi'nin "Enfekte Bir Günbatı" adlı video çalışması, sanatçının aynı başlıklı şiirinden alınan parçaların hareketli ve değişken kum ve su kütlesi görsellerinin üzerine yerleştirilmesinden oluşuyor. Orlando, Florida'daki Pulse isimli gece kulübünde yaşanan trajik katliamın, Standing Rock'taki kutsal

alana boru hattı döşenmesi tehdidinin (#NoDAPL) ve Afro-Amerikalıların devletin oluruyla infaz edilmelerinin hemen sonrasında yazılan bu kaynak şiir, ırk ve cins ayrımcı, kolonyal devletin yarattığı dehşeti olanca gerçekliğiyle ele alıyor.

El Salvador, Kolombiya ve Meksika'da yaşayan Ernesto Bautista ise "Hafıza Şehirlerinin Kuruluşu" başlıklı çalışmasını hazırlarken en yakın arkadaşlarından bazılarıyla mülakat yaparak onlara yaşadıkları veya kaybettikleri ilk evler hakkında sorular sormuş. Sanatçı bu sözlü tarihlere dayanarak üç boyutlu bir sanal kent yaratmış ve arkadaşlarının hatırladığı tüm evlere, onlar için artık var olmayan ama bu yeni alternatif gerçeklikte yer alan evler için bu yolla bir alan yaratmış.

Derin sulardan çıkanlar

Vajiko Chachkhiani, bir adamın denizden çıkarılan ve kendisine benzeyen beton heykeli seyrettiği "Orada Olmayan Kış" adlı videosunda bir kurtuluş söylemini, kökenleri ne olursa olsun izleyicilerin videoyla ilişki kurmalarını sağlayan çok katmanlı bir görsel anlatının içine yediyor. Sanatçı klasik bir heykeli metaforik bir silah olarak kullanarak soyut insan vicdanı kavramını deşifre etmeye girişiyor.

Yahudi mitolojisinde tasvir edilen deniz canavarı Leviathan'ın adını taşıyan bölümlerden oluşan eserler yaratan Shezad Dawood, izleyiciyi günümüze son derece benzeyen ve toplumsal, siyasal ve bilimsel olgular arasındaki sınırların gerçek anlamda zorlandığı bir geleceği tahayyül etmeye çağırıyor. Görünüşte birbirinden kopuk olan bilgi alanlarını ve pratiklerini türler, topluluklar ve kültürler arasında çarpıcı paralellikler kurarak iç içe geçiren proje, kapsamlı ve detaylı bir araştırmaya dayanıyor.

Teknolojinin yansımaları

Ilana Harris-Babou'nun eserlerinin çıkış noktası çağdaş dijital medya



Ernesto Bautista;
"Hafıza Şehirlerinin Kuruluşu",
2018; dijital video; sanatçı koleksiyonu

biçimleri ve onları doyumsuz bir iştahla tüketme biçimimiz; örneğin ev tadilatı ve yemek pişirme programları ve her gün durmadan internete yüklenen güzellik videoları...

Bu sayısız dijital arayüz aracılığıyla günlük hayat "gerçekliklerimiz" kişisel olarak inşa edilmiş algoritmalarından geçerek pekiştiriliyor. Harris-Babou bu rahatsız edici ilişkilene ironisinin tamamen farkında ve onu, izleyicilere bir "Truva atı" göndermek için mizahi bir yakıt olarak kullanıyor.

Hem iş hem de özel hayatında 15 yıldan fazla bir zamandır kendi kendine yeten yaşam deneyleri oluşturan Tamás Kaszás'ın sanatsal pratiğinin araçları ve amaçları aynı çizgide buluşuyor. Sanatçı,

biraz alıştırmaya ve kararlılık ile kullanımları için hiçbir altyapı gerekmeyen düşük kaliteli, düşük teknoloji, kolayca elde edilebilen, kolayca yeniden üretilen ucuz materyaller ve yöntemler kullanıyor. Sergide yer alan çalışması bir duyuru panosuna yerleştirilen bir dizi grafik eserden oluşuyor. Posterler kırsal bir alanda yaşayan kurgusal, kendi kendine yeten, ütopyik bir topluma ait bildiriler olarak sergileniyor. Disiplinlerarası işler ortaya koyan bir dansçı ve koreograf olan Amrita Hepi, "Kâhin Serenatları"nda iş birliği yaptığı kişileri, dinleyicileri harekete geçirecek çalma listeleri hazırlamaya davet ediyor. Haftalık 6-7 parçalık olarak Spotify'da çalınan listeler, pandeminin



Tamás Kaszás;
"Bilimkurgu Ajit Prop",
2009-2016;
duyuru panosu,
posterler;
sanatçı koleksiyonu

INVASORIX;
“Burada
Kimse
Yasadışı
Değil”,
2014; dijital
video



sanatın coğrafi ve fiziksel sınırları aşacak şekilde deneyimlenme ve yayılma yollarını nasıl çoğalttığına dair önemli ipuçları sunuyor. Çalma listeleri; dinleyicileri, her bir listenin yayınlandığı ortak deneyimlenen ana aktif olarak katılmaya, diğerleriyle bağlantı kurmaya ve başkalarının da o anda hareket etmelerini sağlamaya teşvik ediyor. Cao Guimarães'in belgeselinde yönetmenler, yok olmaya yüz tutmuş zanaat ve mesleklerin izinde, Brezilya'nın uzak kasaba ve köylerine doğru bir yolculuğa çıkıyor. 1990'ların sonlarında kaydedilen ve 2001'de gösterilen bu çalışma yaklaşmakta olan yüzyıl sonunu ekrana taşıırken yeni binyıl, “sokak felsefeleri” hızla değişen bir döneme dair düşünceler ortaya koyan birçok açık sözlü karakterin karamsar tahayyüllerinin içinden karşımıza çıkıyor. Film teknolojik ilerlemenin hayatımıza getirdiklerini ve toplumlarımızın kolektif, yaratıcı ve davranışsal dokusunu ne denli köklü bir değişime tabi tuttuğunu yeniden düşünmemizi sağlıyor.

Farklı dünyalar hayali ve izole hayatlar

Gezegende var olmanın ve birbirimizle ilişkilenenmenin alternatif biçimlerini tahayyül etmek için yayın, performans, şarkı ve videolar üreten bir çalışma grubu olan INVASORIX, “Burada Kimse Yasadışı Değil” adlı videoda bizi farklı dünyaları hayal etmeye çağırıyor. Meksika'nın Hidalgo şehrindeki Cerro de

las Navajas de Nopalillo'da kaydedilen video, çalışmaya ismini veren şarkının ritmine göre grup üyelerinin yaptığı bireysel ve kolektif hareketleri yansıtıyor.

Ali Kazma'nın “Kuzey” başlıklı videosu izleyiciyi 1980'lerin sonlarına kadar Sovyetler Birliği tarafından yönetilmiş olan terk edilmiş bir madene, Svalbard Adaları'ndaki Pyramida'ya götürüyor. İnsan yaşamının tamamen noksan olduğu Kuzey, kolektif münferit hayat deneyimlerimizi vurgulayarak kendine

yeten ve korunaklı, ancak kaybedilmiş, izole bir topluluğun metaforik bir portresini sunuyor. Kuzey, karantinanın birincil ve uzun vadeli etkileriyle doğrudan yüzleşiyor. Mark Salvatus'un “En Büyük Hevesle Beklenen O Gün” adlı çalışması evi gelişen bir ekoloji olarak sunuyor ve inceliyor. COVID-19 pandemisi evlerimizi radikal biçimde bizleri hem koruyan hem de dış dünyadan yalıtın sığınma ve kapanma alanlarına dönüştürdü. Sanatçının eserleri, büyük oranda büyükbabasının 1993 yılında Filipinler'de bir dergide yayımladığı, Banahaw Dağı'nda yaşayan bir münzeviyle bir altın boğayı konu alan kısa öyküsüne dayanıyor. Büyükbabasının kurgu metinleriyle Filipinler devrimine dair öyküleri birleştirerek evi zamansız ve sınırsız bir alan olarak yeniden yaratan sanatçı, iç içe geçmiş metinler ve malzemeler aracılığıyla yerelliğin merkezde durduğu ve halkın evrenselleştiği kapsayıcı bir dünya görünümü sunuyor.

KÜRATÖRLER VE SERGİDE YER ALAN SANATÇILAR

Sanatçılar: Madiha Aijaz, Ernesto Bautista, Maeve Brennan, Vajiko Chachkhiani, Luke Luokun Cheng, Nothando Chiwanga, Shezad Dawood, Demian DinéYazhi', Cao Guimarães, Ilana Harris-Babou, Rei Hayama, Amrita Hepi, INVASORIX, Tamás Kaszás, Ali Kazma, David Lozano, Mona Marzouk, Joiri Minaya, Peter Morin, Omehen, Daniela Ortiz, Kristina Kay Robinson, Luiz Roque, Mark Salvatus, Yan Shi, Ibrahima Thiam, u/n multitude, Wayne Kaumualii Westlake, A Liberated Library for Education, Inspiration, and Action.

Küratörler: Charles Campbell, Freya Chou, Giulia Colletti, Veronica Cordeiro, Allison Glenn, Tessa Maria Guazon, PJ Gubatina Policarpio, Ivan Isaev, Ross Jordan, Drew Kahu'aina Broderick and Josh Tengan, Esteban King Alvarez, João Laia, Luis Carlos Manjarrés Martínez, Fadzaí Veronica Muchemwa, Lydia, Y. Nichols, Marie Hélène Pereira, Balimunsi Philip, Josseline Pinto, Florencia Portocarrero, Shahana Rajani, Rachel Reese, Marína Reyes Franco, Mari Spirito, Alexandra Stock, Eszter Szakács, Abhijan Toto, Fatoş Üstek, Su Wei, Sharmila Wood.

OYUNBU**17 ŞUBAT 2022'DEN İTİBAREN**

Küratörlüğünü Emre Baykal'ın üstlendiği grup sergisi, Arter Koleksiyonu'ndan seçilen yapıtları çocukluk ve oyun kavramları etrafında bir araya getiriyor.

**İSTANBUL'DA BU NE BİZANTİNİZM!****6 MART 2022'YE KADAR**

İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nün Pera Müzesi için Emir Alışık'ın küratörlüğünde hazırladığı sergi, Bizans'ın popüler kültürdeki eklektik varlığını keşfe çıkıyor.

**ÇİZGİ HİKÂYELER: YARATICI YAZMA****15 ŞUBAT 2022**

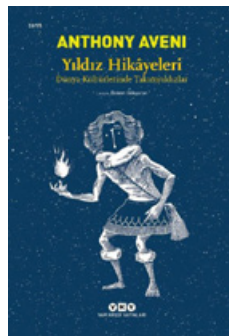
Pera Müzesi'ndeki atölye çalışmasında, farklı disiplinlerdeki öğretmenlerle, öğrencilere farklı bakış açıları kazandıran yazma etkinlikleri gerçekleştiriliyor.

**GELMEK VE GİTMEK****ÇOCUK KİTABI**

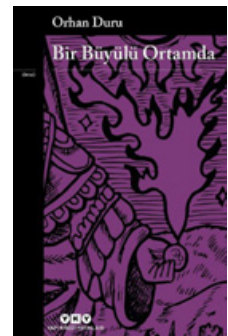
Koç Üniversitesi Yayınları'ndan çıkan, Isabel Minhós Martins'in kaleme aldığı kitap bizlere, "gezegen üzerinde tek canlı türü olmadığımızı" hatırlatıyor.

**YILDIZ HİKÂYELERİ: DÜNYA KÜLTÜRLERİNDE TAKIMYILDIZLAR KİTAP**

Anthony Aveni, nesillerden beri sevilerek anlatılan hikâyeleri bir araya getirerek yıldızlarla dolu gökyüzünün sıra dışı bir haritasını çıkarıyor.

**BİR BÜYÜLÜ ORTAMDA****KİTAP**

Klasik öykünün kalıplarını bozarak başka bir anlatı dili geliştiren Orhan Duru, siyasi ve toplumsal olguları, bir bilimkurgu atmosferi içinde gülünç yönleriyle ele alıyor.



KoçAilem
MARKET

Sepet Dolu, Yıl Boyu

Yılın 365 günü, çok iyi fiyatlarla, market alışverişin
KoçAilem Market ile kapıda.



Hesaplı Market Alışverişi, **KoçAilem Mobil'de**



Hemen indirin
Google Play



Hemen indirin
App Store

Koç
Ailem